በኢትዮጵያ ሕዝባዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የማዕከላዊ ስታቲስቲክስ ባለሥልጣን
የሕዝብ ጉዳይ ጥናት ማዕከል

የወሊድ ሁኔታና የቤተሰብ ጥናት
የመረጃ ሰብሳቢዎች መመሪያ

መጋቢት 1982

ማውጫ

አርእስት	ገጽ
መግቢያ	1
1. የወሊድ ሁኔታ የቤተሰብ ጥናት ዓላማ	1
2. ለጥናቱ የተመረጠው ሕዝብ	2
3. ለወሊድ ሁኔታና የቤተሰብ ጥናት የተዘጋጁ መጠይቆች	2
4. የመስክ ሥራ አወቃቀር	4
5. የመረጃ ሰብሳቢ አጠቃላይ ተግባርና ኃላፊነት	5
6. የመረጃ ሰብሳቢዎች ሥልጠና	5
7. የወሊድ ሁኔታና የቤተሰብ ጥናት ላይ የሚሳተፉ ሁሉ ሊከተሉ ያለባቸው መመሪያዎች	6
ቃለ መጠይቅ አቀራረብ	6
1. ከቤተሰብ ሰዎች ጋር ግንኙነት መፍጠር	7
2. ስለቃለ መጠይቅ አቀራረብ ተጨማሪ ጠቃሚ ነጥቦች	9
የመረጃ አሰባሰብ ተግባር ቅደም ተከተል	11
1. ለመረጃ ሰብሰባ ተግባር የሚደረጉ ቅድመ ዝግጅቶች	11
2. ለጥናቱ የተመረጡ ቤተሰቦች የሚኖሩበትን ቤት ለይቶ ማወቅ	12
3. የተሞሉ መጠይቆችን መመርመር	14
4. ዶክመንቶችንና ዕቃዎችን ማስረከብ	15
የመጠይቅ አሞላል አጠቃላይ መመሪያ	15
1. ጥያቄዎች አቀራረብ	15
2. መልሶች አመዘጋገብ	15
3. ስህተቶችን ማረም	18
4. ትእዛዞችን መከተል	18
5. የተሞሉ መጠይቆችን መመርመር	19

<u>አርእስት</u> — <u>ገጽ</u>

<u>የቤተሰብ መጠይቅ</u> 20

የአካባቢ መለያ 20
የቤተሰብ ዝርዝር ሁኔታ መመዝገቢያ ቅፅ 20
የቤተሰብ ማሕበራዊና ኢኮኖሚያዊ ባሕሪያት መጠይቅ 22
የአካባቢ መለያዎች 22
የቤተሰቡ ማሕበራዊና ኢኮኖሚያዊ ባሕሪያት ጥያቄዎች 23

<u>የሴቶች መጠይቅ</u> 25

ክፍል 1 — የአካባቢ መለያዎች 26
ክፍል 2 — የመልስ ሰጭዎች ባሕርያት 26
ክፍል 3 — የጋብቻ ታሪክ 31
ክፍል 4 — የልደት ታሪክ 32
ክፍል 5 — የጤናና የማጥባት ሁኔታ 36
ክፍል 6 — የወሊድ ቁጥጥር 40
ክፍል 7 — መውለድ የሚፈልጉቸው ልጆች ብዛት 45
ክፍል 8 — የሴቶች የሥራ ሁኔታ፣ የባለቤት ባሕሪያትና የግብረ ሥጋ ግኑኝነት ልምድ 46

የመረጃ ሰብሳቢ ዕለታዊ የሥራ ክንውን መመዝገቢያ ቅጽ 49
ዋና ዋና የታሪካዊ ድርጊቶች ዝርዝር 50
አሥር ሺህ እና ከዚያ በላይ ሕዝብ ያላቸው ከተሞች ዝርዝር 53

የወሊድ ሁኔታና የቤተሰብ ጥናት — 1982

የመረጃ ሰብሳቢዎች መምሪያ

I. መግቢያ

የ1982 የወሊድ ሁኔታና የቤተሰብ ጥናት በአገር አቀፍ ደረጃ የሚካሄድ ጥናት ነው:: ይህም ጥናት ስለ አገሪቱ /በገጠርና በከተማ/ የልደት መጠን፣ ስለቤተሰብ ምጣኔና ስለጤና መረጃዎችን እንዲያስገኝ የታቀደ ነው:: በዚህም የወሊድ ሁኔታና የቤተሰብ ጥናት መረጃው የሚሰበሰበው ዕድሜያቸው ከ15–49 ከሆነ ከ15,000 ለማያንሱ ሴቶች፣ ለጥናቱ ከተመረጡት ሴቶች ባሎች ውስጥ ብዛታቸው ወደ 1000 ለሚሆኑ ወንዶችና እንዲሁም ወደ 500 ከሚሆኑ የከተማ ነዋሪዎች፣ በገበሬ ማህበራት መሪዎችና የቤቶች ማህበራት ሊቀ መናብርት ይሆናል:: በጥናቱም ስለ ሴቶችና ባሎቻቸው መሠረታዊ ባሕሪያት /ዕድሜ፣ የትምህርት ሁኔታ፣ የሥራ ሁኔታ፣...ወዘተ/ የወለዷቸው ልጆች ብዛት፣ ስለወሊድ መቆጣጠሪያ ዘዴ ያላቸው ዕውቀት፣ አመለካከትና ልምድ እንዲሁም አንዳንድ የጤና ሁኔታዎችን፣ ጡት የማጥባት ልምዶችን በሚመለከት መረጃ ይሰበሰባል:: በተጨማሪም ከከተማ ነዋሪዎችና ከገበሬ ማህበራት አመራር አባሎች ስለአካባቢው ሕዝብ ሁኔታ፣ ስለ አገሪቱ ሕዝብ ዕድገት ያላቸው አመለካከትና ስለመሳሰሉት መረጃዎች ይሰበሰባሉ::

ለመረጃ ሰብሳቢዎች ለሦስት ሳምንታት ያህል የሚቆይ የመረጃ አሰባሰብ ሥልጠና ይካሄዳል:: ሥልጠናውም እንዳበቃ በብቃታቸው የተመረጡት መረጃ ሰብሳቢዎች በቡድን በቡድን በመሆን በተመደቡበት አካባቢ በመዘዋወር ለጥናቱ ለተመረጡ ቤቶች መጠይቁን በመሙላት መረጃውን ይሰበስባሉ:: ለሥልጠናው የሚመለመለው የሰው ኃይል ለመረጃው መሰብሰብ ሥራ ከሚያስፈልገው በላይ ስለሆነ መረጃውን ለመሰብሰብ የሚመረጡት መረጃ ሰብሳቢዎች ችሎታቸው በሥልጠና ወቅት በሚያደርጉት ተሳትፎና በሚሰጠው ፈተና ውጤት እየተገመገመ ይሆናል:: ብቁ ያልሆኑ ለመረጃ መሰብሰብ ሥራ ያልተመረጡት በተጠባባቂነት ይቆያሉ::

1. የወሊድ ሁኔታና የቤተሰብ ጥናት ዓላማ

በወሊድ ሁኔታና በቤተሰብ ጥናት የሕብረተሰቡን የልደት ሁኔታንና የወሊድ ቁጥጥር ወይም የቤተሰብ ምጣኔ በሚመለከት ዝርዝር መረጃዎችን ለመሰብሰብ የታቀደ ሲሆን በጥናቱም የሚሰበሰበው መረጃ በከፍተኛ ፍጥነት በማደግ ላይ የሚገኘውን የሕዝብ ቁጥር ብዛትን ለመቆጣጠር የሚያስችሉ ትክክለኛ እርምጃዎችን ለመውሰድ ይረዳል:: በተጨማሪም ከመረጃው የሚገኘው የጥናት ውጤት በማህበራዊ፣ በኢኮኖሚና በአስተዳደር ዘርፍ ተተንትኖ ሲዘጋጅ የበለጠ ትኩረት የሚያስፈልጋቸውን የሕብረተሰብ ክፍሎች ለመለየት ያስችላል::

በወሊድ ሁኔታና በቤተሰብ ጥናት የሚሰበሰበው መረጃ ቀጥሎ የተመለከቱትን ሁኔታዎች ለመገምገም ያስችላል::

ሀ. የቤተሰብ አባላት ብዛትና ለመውለድ የሚፈልጉቸው ልጆች ብዛት፣

ለ. አራርቆ ለመውለድ ዘዴ ወሳኝ የሆኑ ባሕላዊ ልምዶች፣ ልጆችን በምን ያህል ጊዜ አራርቀው እንደሚወልዱና ምን ያህል ጊዜ አራርቀው ለመውለድ እንደሚፈልጉ፣

ሐ. የጋብቻ ሁኔታ፣ ሕብረተሰቡ ስለወንዶችና ሴቶች የጋብቻ ዕድሜ ያላቸው አመለካከት፣

መ. በቤተሰቡ የሚወለዱ ልጆች ብዛት በሚሞቱ ልጆች ብዛት ላይ ያለው ተጽእኖ፣

ሠ. የሚወለዱ ልጆች ብዛትን ለመወሰን ወንዶችና ሴቶች ያላቸው ሚና፣

ረ. ስለወሊድ መቆጣጠር /ቤተሰብ ምጣኔ/ ሕብረተሰቡ ያለው ዕውቀት፣ አመለካከትና ልምድ፣ እንዲሁም ተቀባይነቱ ምን ያህል እንደሆነ፣

ሰ. ሃይማኖት፣ ብሔረሰብ፣ አካባቢ፣...ወዘተ በሚወለዱ ልጆች ብዛት ላይ ምን ያህል ተጽእኖ እንዳለው፣

ሸ. የሴቶች የትምህርት ሁኔታ፣ የኑሮ ሁኔታ፣ በኢኮኖሚው ዘርፍ ያላቸው ተሳትፎ፣ ዜና ማሰራጫዎች ለመከታተል ያላቸው ዕድልና የመሳሰሉት ሁኔታዎች በሚወልዷቸው ልጆች ብዛት ላይ ሊኖረው የሚችለው ተጽእኖ ናቸው::

2. <u>ለጥናቱ የሚመረጠው ሕዝብ</u>

ለወሊድ ሁኔታና ለቤተሰብ ጥናት ከጠቅላላ የአገሪቱ ክፍሎች በገጠር ወደ 308 በሚደርሱ ገበሬ ማሕበራት በከተሞች ደግሞ ወደ 153 በሚሆኑ ቀበሌ ማህበራት በጠቅላላው ወደ 15,000 የሚጠጉ ቤተሰቦች ሳይንሳዊ በሆነ መንገድ ተመርጠዋል:: ከእነዚህ ቤተሰቦች ውስጥ ዕድሜያቸው ከ15–49 ለሆኑ ሴቶች /ወደ 15,000 ለሚሆኑ/፣ በጥናቱ ከተመረጡት ሴቶች ባሎች ውስጥ [illegible] ወደ 1,000 ለሚሆኑና ለ500 የከተማ ነዋሪዎች፣ የገበሬ ማህበራትና የሴቶች ማህበራት መሪዎች መረጃ ይሰበሰባል::

3. <u>ለወሊድ ሁኔታና የቤተሰብ ጥናት የተዘጋጁ መጠይቆች</u>

ለወሊድ ሁኔታና ለቤተሰብ ጥናት መረጃ ለመሰብሰብ ስድስት መጠይቆች ተዘጋጅተዋል:: እነዚህም የቤተሰብ መጠይቅ፣ የቤተሰብ ማሕበራዊና ኢኮኖሚያዊ ባሕሪያት መጠይቅ የሴቶች መጠይቅ፣ የባሎች መጠይቅ፣ የከተማ ነዋሪዎች፣ የገበሬ ማህበራትና የሴቶች ማህበር ሊቀመናብርት መጠይቅና የአካባቢ ሁኔታ መጠይቅ ናቸው::

ሀ. <u>የቤተሰብ መጠይቅ፤</u> በቤተሰቡ ውስጥ ነዋሪ የሆኑ አባላትና በቤት ያደሩ እንግዶችን ባሕሪያት በተመለከተ /ዕድሜ፤ ጾታ፤ የጋብቻ ሁኔታ፤... ወዘተ/ ጥያቄዎችን የያዘ ነው::

ለ. <u>የቤተሰብ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ባሕሪያት መጠይቅ፤</u> ቤተሰቡን በተመለከተ የተለያዩ የማህበራዊና የኢኮኖሚያዊ ባሕሪያት የሚያንፀባርቁ ጥያቄዎችን የያዘ ነው::

ሐ. <u>የሴቶች መጠይቅ፤</u> በሰባት ዋና ክፍሎች የተከፈለ ሲሆን የሚከተለው መረጃ ለመሰብሰብ እንዲያስችል ሆኖ የተዘጋጀ ነው::

- ስለሴቶች ባሕሪያት /ዕድሜ፤ የትምህርት ሁኔታ፤ ብሔረሰብ፤ ሃይማኖት፤ ...ወዘተ/
- የጋብቻ ሁኔታ /አግብተው ያውቁ እንደሆነ፤ አግብተው የማያውቁ ከሆነ፤ የጋብቻ ዕድሜ፤ የጋብቻ ብዛት፤ ጋብቻው የቆየበት ጊዜ ብዛት፤... ወዘተ/
- ስለልደት ዝርዝር ሁኔታ /የወለዷቸው ልጆች ብዛትና የሞቱባቸው ልጆች ብዛት፤ በእርግዝና ጊዜ ስለ ተከታተሉት የሕክምና ሁኔታ፤...ወዘተ/
- ስለጤናና ጡት ማጥባት /ለምን ያህል ጊዜ ልጆቻቸውን ጡት እንዳጠቡ፤ ስለ ሕጻናት የጸረ ስድስት በሽታ ክትባት ስለማስከተባቸው፤...ወዘተ/
- ስለወሊድ ቁጥጥር /ስለወሊድ ቁጥጥር ያላቸው ዕውቀት፤ አመለካከትና ልምድ/
- መውለድ የሚፈልጉቸው ልጆች ብዛት፤
- የሴቶች የሥራ ሁኔታ፤ የባለቤት ባሕሪያትና የግብረ ሥጋ ግኑኝነት ልምድ የሚያጠቃልል ነው::

መ. <u>የባሎች መጠይቅ፤</u> የሚከተሉትን መረጃዎች ለመሰብሰብ እንዲያስችል ሆኖ የተዘጋጀ ነው::

- ዕድሜና የጋብቻ ሁኔታ፤
- የወሊድ ቁጥጥር፤
- ስለማስወረድ ያላቸው አመለካከት፤
- መውለድ የሚፈልጉቸው ልጆች ብዛትና የግብረ ሥጋ ግኑኝነት የሚያጠቃልል ነው::

ሠ. ለከተማ ነዋሪዎች፣ ለገበሬ ማህበራት ሊቀመናብርትና እንዲሁም ለቤቶች ማህበር ሊቀመናብርት በተዘጋጀው መጠይቅ ስለ ሀገሪቱ የሕዝብ ብዛት ያላቸው አመለካከት፣ በአካባቢው ስላለው የጋብቻ ዕድሜ ሁኔታና የአካባቢው ሕዝብ ስለወሊድ ቁጥጥር ያለው ዕውቀትና የመሳሰሉት መረጃዎች ይሰበሰባሉ::

ረ. በአካባቢ ሁኔታ መጠይቅ፣ ለገጠርና ለከተማ ተለያይቶ የተዘጋጀ ሲሆን ስለአካባቢው ሕዝብ የአኗኗር ሁኔታ፣ የትራንስፖርት ሁኔታ፣ የእርሻ ዓይነት፣ አገልግሎት ሰጪ ድርጅቶች በአካባቢ መገኘት ሁኔታ በሚመለከት ዝርዝር መረጃዎች ይሰበሰባሉ::

4. የመስክ ሥራ አወቃቀር

በወሊድ ሁኔታና በቤተሰብ ጥናት መረጃ መሰብሰብ ሥራ ላይ በዛ ያሉ ሴት መረጃ ሰብሳቢዎች፣ ሴት የመስክ ኤዲተሮችና ወንድ የመስክ ተቆጣጣሪዎች ይሰማራሉ:: የመስክ ሠራተኞች በቡድን ተከፋፍለው የሚሰማሩ ሲሆን በእያንዳንዱ ቡድን ውስጥ አራት መረጃ ሰብሳቢዎች፣ አንድ የመስክ ተቆጣጣሪና አንድ የመስክ ኤዲተር ይገኙበታል:: እያንዳንዱ ቡድን ለሥራው የራሱ ሾፌርና መኪና፣ እንዲሁም የመስክ ዕቃዎች ድንኳን፣ አልጋና የመኝታ ከረጢት ...ወዘተ ይኖረዋል::

5. የመረጃ ሰብሳቢ አጠቃላይ ተግባርና ኃላፊነት

በወሊድ ሁኔታና በቤተሰብ ጥናት በመረጃ መሰብሰብ ተግባር ላይ የምትሠማራዋ መረጃ ሰብሳቢ ለጥናቱ መሳካት ከፍተኛ ሚና ትጫወታለች:: ስለዚህ የወሊድ ሁኔታና የቤተሰብ ጥናት መሳካት በእያንዳንዷ መረጃ ሰብሳቢ የመረጃ አሰባሰብ ጥናት ላይ የተመሠረተ ነው::

የወሊድ ሁኔታና የቤተሰብ ጥናት መረጃ ሰብሳቢ ዋና ዋና ተግባርና ኃላፊነትም የሚከተሉትን ያካትታል::

ሀ. በተቆጣጣሪው የተሰጧት ቤተሰቦች የሚገኙበትን ቦታ ለይቶ ማወቅ፣ የቤተሰብ መጠይቁን በትክክል መሙላት፣

ለ. በቤተሰቦቹ ውስጥ ካሉት ሴቶች መጠይቁ የሚመለሳቸውን ማለትም ከመደበኛ የቤተሰብ አባላት ዕድሜያቸው ከ15–49 የሆኑትን በመምረጥ መጠይቆችን በንጽህናና መነበብ በሚቻል ሁኔታ መሙላት፣

ሐ. የተሞሉ መጠይቆችን በዕለቱ በትክክል መሞላት የሚገባቸው ዓምዶች መሞላታቸውንና መልሶች እርስ በርስ የማይቃረኑ መሆናቸውን መመርመር፣ ስህተቶች ካሉ ወዲያውኑ ወደ ቤተሰቡ በመሄድ አስፈላጊውን እርማት ማድረግ፣

መ. በመጀመሪያ ጉብኝት ላልተገኙት በድጋሚ ወደ ቤተሰቡ በመሄድ መጠይቁን መሙላት፣

6. <u>የመረጃ ሰብሳቢዎች ሥልጠና</u>

በወሊድ ሁኔታና በቤተሰብ ጥናት መረጃ መሰብሰብ ሥራ ላይ ለሚሰማሩት መረጃ ሰብሳቢዎች ተቆጣጣሪዎችና የመስክ ኤዲተሮች በመጠይቆቹ አሞላል ላይ ሥልጠና ይሰጣል:: ሥልጠናው ለሦስት ሳምንታት የሚቆይ ሲሆን በመጀመሪያዎቹ ሁለት ሳምንታት በክፍሉ ውስጥ ስለመጠይቁ አሞላል ገለጻ በማድረግ ይካሄዳል:: በመጨረሻው ሳምንት መስክ በመውጣት በመጠይቁ አሞላል ላይ ልምምድ ይደረጋል:: ሥልጠናው ከመጀመሩ በፊት ሠልጣኞች መጠይቁንና መመሪያውን በጥንቃቄ ማንበብ አለባቸው:: በመጠይቁም ሆነ በመመሪያው ላይ ግልጽ ያልሆኑላቸው ነገሮች ካሉ በክፍሉ ውስጥ በመጠየቅ መረዳት ይኖርባቸዋል::

በክፍል ውስጥ በሚደረገው ሥልጠና ወቀት የማስመሰል ቃለ መጠይቅ በአሠልጣኙ ሠልጣኞች መካከል ይካሄዳል:: መጠይቁ ውስጥ በሚገኙት በእያንዳንዱ ጥያቄና በመመሪያዎቹ ላይ ውይይት በጥልቀት ይካሄዳል:: እንዲሁም ሠልጣኞች በቤታቸው አንዳንድ ነገሮች ሞክረው እንዲመጡ "የቤት ሥራ" ይሰጣል:: ይህም ጥያቄ ዎችን በቀላሉ ለማንበብ ልምድ እንዲያደርጉ ጥያቄዎችን ወደ ሁሉ ለሌላ ቤት ማንበብና በመጠይቁ አሞላል ላይ ያተኮረ ይሆናል::

በክፍል ውስጥ የሚደረገው ሥልጠና እንደተጠናቀቀ መረጃ ሰብሳቢዎች መስክ በመውጣት ቤተሰቦችንና ጥናቱ በሚሸፍነው ዕድሜ ገደብ ውስጥ ያሉትን ሴቶች ቃለ መጠይቅ በማድረግ የመጠይቁን አሞላል ልምምድ ያደርጋሉ:: ይህም የመጠይቁ አሞላል ልምምድ የሚደረገው በቡድን በመሆኑ ሲሆን ቡድኑ አንድ መረጃ ሰብሳቢና አንድ ተመልካች የያዘ ይሆናል:: በመስክ ቃለ መጠይቁ ልምምድ ወቀት በዋናው መረጃ መሰብሰብ ወቀት እንደሚደረገው መጠይቆቹ በትክክል መሞላታቸው በጥንቃቄ መመርመር ይኖርባቸዋል:: የመስክ ልምምድ እንደተጠናቀቀ መረጃ ሰብሳቢዎች የመጠይቁን አሞላልና የጥናቱን ሂደት በትክክል መረዳታቸውን ለማረጋገጥ ፈተና ይሰጣል:: በፈተናውም ውጤት መሠረት ብቁ የሆኑት ለዋናው መረጃ መሰብሰብ ተግባር ይመረጣሉ::

የመረጃ አሰባሰቡ ሥልጠና በክፍሉ ውስጥ በሚደረገው ሥልጠና ብቻ ያበቃል ማለት አይደለም:: በየጊዜው በሥራ ወቀት በሚያጋጥሙ ችግሮች ላይ ከተቆጣጣሪው ጋር ውይይት በማድረግ የመማር ሂደት ይቀጥላል:: በመደበኛው የሥልጠና ወቀት ስለ ጥናቱና መጠይቁ አሞላል ሠልጣኞች መሠረታዊ ግንዛቤ እንዲያገኙ የታሰበ ነው:: በመስክ ሥራ ወቀት የሚደረገው ክትትልና ቁጥጥር ሥልጠናውን የተሟላ ያደርገዋል:: በተለይ በመጀመሪያዎቹ የመስክ ሥራ ወቀት የሚደረገው ቁጥጥር ለመረጃው በጥራት መሰብሰብ በጣም ወሳኝነት አለው:: መረጃ ሰብሳቢዋ በሥራዋ ወቀት ችግር ሲያጋጥማት ከቡድኑ አባላት ጋር በመወያየት ችግሩን ለማቃለል መሞከር አንድ አማራጭ ዘዴ ነው:: ምክንያቱም ሌላዋ መረጃ ሰብሳቢ ተመሳሳይ ችግር አጋጥሟት ሊሆን ስለሚችል ነው::

7. <u>የወሊድ ሁኔታና የቤተሰብ ጥናት ላይ የሚሳተፉ ሁሉ መከተል ያለባቸው መመሪያዎች</u>

በወሊድ ሁኔታና በቤተሰብ ጥናት መረጃ በሚሰበሰብበት ወቅት በሥራው ላይ መገኘት፣ ጥሩ ተሳትፎ ማድረግና መተባበር ከእያንዳንዷ መረጃ ሰብሳቢ የሚጠበቅ ግዴታ ነው:: የመረጃው መሰብሰብ ሥራ በተሳካ ሁኔታ እንዲጠናቀቅ መሥሪያ ቤቱ አስፈላጊው ሥልጠና እንዲሰጥ ያደርጋል:: ለሥራው የሚያስፈልጉትን መሣሪያዎች ያቀርባል:: የቡድኑ አባላት የተመጣጠነ የሥራ ድርሻ እንዲኖራቸውና ለሥራው መሳካት ሲባል የሚከተሉት መመሪያዎች ወጥተዋል::

ሀ. በጥናቱ የተሰማራ ማንኛውም ሰው የሥራ ድርሻ ለጥናቱ መሳካት ከፍተኛ አስተዋፅኦ ስላለው የተቻለውን ጥረት ማድረግ ይኖርበታል::

ለ. በህመም ሆነ በሌላ ምክንያት ማንኛውም ሰው በሥልጠና ወቅትም ሆነ መረጃው በሚሰበሰብበት ጊዜ በቅድሚያ ከተቆጣጣሪው ፈቃድ ሳያገኝ መቅረት ከሥራ ያስወጣል::

ሐ. ሥልጠናን ቡሚገባ ስለመከታተሉና [illegible] የተከለከለ ነው::

መ. መረጃ ሰብሳቢዎች የሚመረጡት በክፍሉ ውስጥ በሚያደርጉት ተሳትፎና በሚሰጠው ፈተና በሚያገኙት ውጤት ስለሆነ በፈተና ወቅት ከጓደኛው ሲገለብጥ ወይም ጓደኛውን ሲጠይቅ የተገኘ ከሥራ ይታገዳል::

ሠ. መረጃ ሰብሳቢዋ በሥልጠናም ሆነ በመስክ ሥራው ወቅት የመሥሪያ ቤቱ ባልደረባ በመሆን ትቆጠራለች:: ለመረጃው አሰባሰብ ሥራ መቃናት የመልስ ሰጭዎች ትብብር በጣም አስፈላጊ ነው:: ስለሆነም መረጃ ሰብሳቢዋ ከተመደበችበት አካባቢ ነዋሪ ሕዝብ ጋር ተግባብታ የመረጃ አሰባሰቡን ሥራ ማከናወን ይኖርባታል:: የሕዝቡን ድጋፍ ለማግኘት ከአስነዋሪ ድርጊቶች መቆጠብ ያስፈልጋል::

ረ. ለጥናቱ ሥራ መሳካት በቡድኑ ውስጥ የሚገኙ አባላት በመተባበር የሚያጋጥሙ ችግሮችን በጋራ በመፍታት መረዳዳት ይኖርባቸዋል::

ሰ. የሚሰበሰበው መረጃ ጥራትና ትክክለኛነት በጣም አስፈላጊ ስለሆነ፤ ይህንንም የሚያሟላ መረጃ እንዲሰበሰብ በየጊዜው ቁጥጥር ይደረጋል:: በማንኛውም ወቅት መረጃ ሰብሳቢና ጥራት ያለው መረጃ ለመሰብሰብ ብቁ ሆና ካልተገኘች ከሥራ ትሰናበታለች::

II. <u>ቃለ መጠይቅ አቀራረብ</u>

ውጤታማ የሆነ ቃለ መጠይቅ ለማድረግ የአቀራረብ ችሎታንና ተሰጥኦን ይጠይቃል:: የቃለ መጠይቅ አቀራረብ ለመረጃው ጥራት ወሳኝነት ስላለው በጥንቃቄና አሰልቺ በማይሆንበት መንገድ መከናወን ይኖርበታል:: የቃለ መጠይቅ

አቀራረብን ችሎታ ከልምድ ማዳበር የሚቻል ቢሆንም ማንኛውም መረጃ ሰብሳቢ የተሳካ ውጤት ለማስገኘት ሊከተለው የሚገባው መመሪያዎች አሉ:: እነሱም እንደሚከተለው ቀርበዋል::

1. <u>ከመልስ ሰጪዎች ጋር መግባባት መፍጠር</u>

መረጃ ሰብሳቢዎና መልስ ሰጪዎች የማይተዋወቁ በመሆናቸው የመረጃ ሰብሳቢዋ ተቀዳሚ ተግባር በሁለት መካከል ጥሩ ዓይነት መግባባትን መፍጠር ነው:: መልስ ሰጪዎች በመጀመሪያ ሲገናኙ በመረጃ ሰብሳቢዋ ላይ ያላት አመለካከትመረጃ ለመስጠት በሚያደርጉት ትብብር ላይ ከፍተኛ ተጽእኖ ያሳድራል:: ስለዚህ መረጃ ሰብሳቢዋ ወደ ቤተሰቡ ቃለ መጠይቅን ለማድረግ በምትሄድበት ወቅት በጥሩ አቀራረብ ሰላምታ በመስጠት እራሷን ማስተዋወቅ ይኖርባታል:: መረጃ ሰብሳቢዎች ለሥራ ከመሠማራታቸው በፊት ተቁጣጣሪው ቤተሰቡ በከተማ ነዋሪዎች ወይም በገበሬ ማህበራት አመራር አባሎች በኩል መረጃ ሰብሳቢ ወደ ቤታቸው እንደምትመጣ እንዲያውቁት ይደረጋል:: ለእያንዳንዷ መረጃ ሰብሳቢም የማዕከላዊ ስታቲስቲክስ ባለሥልጣን ሠራተኛ ለመሆኗ መታወቂያ ካርድ ይሰጣል:: ከመልስ ሰጪዎች ጋር መግባባትን ለመፍጠር የሚከተሉትን መመሪያዎች ተግባራዊ ማድረግ ያስፈልጋል::

ሀ. <u>የመጀመሪያ አመለካከታቸው ጥሩ እንዲሆን ማድረግ</u>

መረጃ ሰብሳቢዋ ከግለሰቧ ጋር በምትገናኝበት ወቅት መልስ ሰጪዋ እንዳትጨነቅ ማድረግ ያስፈልጋል:: በፈገግታ ሰላምታ በመስጠት ሊያዝናኑ በሚችሉ ቃላቶች ንግግርን መጀመር ይገባል::

ለምሳሌ ትውውቅን በዚህ ዓይነት መጀመር ይቻላል::

“ስሜ ____________________ ይባላል:: የማዕከላዊ ስታቲስቲክስ ባለሥልጣን ሠራተኛ ነኝ:: ስለ ወሊድ ሁኔታና ስለቤተሰብ በሚመለከት ጥናት እያካሄድን ስለሆነ ለቤቶች ቃለ መጠይቅ እያደረግን ነው:: እርስዎም ለዚህ ጥናት ቃለ መጠይቅ እንዲደረግላቸው ከተመረጡት ቤቶች አንዱ ስለሆኑ ስለዚሁ ጉዳይ አንዳንድ ነገሮች ላነጋግሮትና ልጠይቆት እፈልጋለሁ::”

ለ. <u>ሁል ጊዜ ቀና የሆነ አቀራረብ እንዲኖር</u>

መረጃ ሰብሳቢዋ ቃለ መጠይቅን ለማድረግ ፈቃደኝነት በምትጠይቅበት ወቅት እንቢተኛነትን ሊያስከትል የሚችል ጥያቄ ላለማቅረብ መጠንቀቅ ይኖርባታል:: “ሥራ ይበዛብታል ወይ” “ጥያቄዎችን ለመመለስ ጊዜ ይኖርዎታል ወይ?” ወይም “አንዳንድ ጥያቄዎችን በጠይቆት ቅር ይሉታል ወይ?” የሚሉ ጥያቄዎችን ማቅረብ ፈቃደኝነታቸውን ሊቀንሰው ይችላል:: “አንዳንድ ጥያቄዎች ልጠይቆት እፈልጋለሁ” ወይም “ለጥቂት ደቂቃ ላነጋግሮት እፈልጋለሁ” በማለት መጀመሩ የተሻለ ይሆናል::

ሰ. <u>መረጃው በሚስጢር እንደሚጠበቅ መግለጽ</u>

መልስ ሰጪዎች የመጠራጠር መልክ ካሳዩ ወይም መረጃው ለምን እንደሚውል ከጠየቁ መረጃው በሚስጢር እንደሚጠበቅና የጥናቱ ውጤት ሲወጣ የግለሰቦች ሥም እንደማይገለጽ ማስረዳት ያስፈልጋል:: /ከሌላ ግለሰብ ጋር ስለ ተደረገው ቃለ መጠይቅ ምንም መግለጽ የለበትም እንዲሁም ግለሰቧ አጠገብ የተሞላ መጠይቅ ለሌላ መረጃ ሰብሳቢ ወይም ተቆጣጣሪ ማሳየት በፍጹም አያስፈልግም::/

መ. <u>ከግለሰቧ ለሚቀርቡ ጥያቄዎች ግልጽ የሆነ መልስ መስጠት</u>

ቃለ መጠይቅ ለማድረግ ፈቃደኛነትን ከመጠየቅ በፊት ጥናቱን በሚመለከት ወይም ለምን እንደተመረጡ ጥያቄዎች ሊነሱ ይችላሉ:: ለእነዚህ ጥያቄዎች በትሕትና ቀጥተኛና ግልጽ የሆነ መልስ መስጠት ይኖርበታል:: ሆኖም ስለ ወሊድ ቁጥጥር በሚመለከት ጥያቄዎች ከተነሱ ቃለ መጠይቁ እንዳበቃ እንደ ሚመለሰላቸው መግለጽ ያስፈልጋል::

መልስ ሰጪዎች ቃለ መጠይቁ ስለሚወስደው ጊዜ ሊያሳስባቸው ይችላል:: ይህን ጥያቄ ካነሱ ከ30–45 ደቂቃ እንደሚወስድ መንገር ያስፈልጋል:: በወቅቱ የማይመቻቸው ከሆነ ለሌላ ጊዜ ቀጠሮ በመውሰድ ቃለ መጠይቁ ሊደረግ እንደሚችል ማስታወቅ ያስፈልጋል::

ሠ. <u>ቃለ መጠይቅ በሚደረግበት ወቅት ሌላ ግለሰብ እንዳይኖር ማድረግ</u>

ቃለ መጠይቁ በሚደረግበት ወቅት ሌላ ሶስተኛ ግለሰብ ቢቦታው መኖር መልስ ሰጪና ትክክለኛና ግልጽ የሆነ መልስ እንዳትሰጥ ሊያደርጋት ይችላል:: ይህንን ችግር ለማስወገድ ግለሰቧን ለብቻ ለይቶ ቃለ መጠይቁን ማካሄድ ያስፈ ለጋል:: እንዲሁም ጥያቄዎችን በሙሉ ሌላ ግለሰብ ጣልቃ ሳይገባ ራስዋ መመለስ ይኖርባታል::

ቃለ መጠይቁ በሚደረግበት ወቅት ሌላ ግለሰብ ከመጣ ጥያቄዎችን ሌላ ሰው መስማት እንደሌለበት ለመልስ ሰጪዋ በመንገር ሁለቱ ብቻቸውን መሆን የሚች ሉበት ቦታ እንድትወስዳት መጠየቅ ያስፈልጋል:: አንዳንድ ጊዜ ባሎች ወይም ሌላ ወንዶች ጥያቄዎችን ለመስማት ሊጓጉ ይችላሉ:: ሆኖም ጥያቄዎቹ ስለሴት ጉዳይ መሆኑ ከተገለጸላቸው ሊሄዱ ይችላሉ::

ሌሎች ሰዎች ባሉበት ቃለ መጠይቁን ማድረግ ግዴታ ከሆነ በተቻለ መጠን መረጃ ሰብሳቢዋና መልስ ሰጪዋ ከሌሎቹ ሰው ራቅ ብለው ለመቀመጥ መሞከር አለባ ቸው:: ሶስተኛው ሰው ወንድ በተለይ ባሏ ከሆነ ቃለ መጠይቁን ለብቻ ለማካ ሄድ ከፍተኛ ጥረት ማድረግ ያስፈልጋል:: በአንድ ቤተሰብ ውስጥ ከአንድ ሴት በላይ ለጥናቱ ከተመረጡ ለየብቻቸው ቃለ መጠይቁን ማካሄድ በጣም ጠቃሚ ነው::

2. ስለ ቃለ መጠይቅ አቀራረብ ተጨማሪ ጠቃሚ ነጥቦች

ሀ. ቃለ መጠይቅ በሚደረግበት ወቅት ምንም ዓይነት ስሜት በፊት ላይ ስለማሳየት

አንዳንድ ሰዎች ጥሩ ትብብር ያደረጉ መስሏቸው መረጃ ሰብሳቢው እንዲ መለስ የምትፈልገው መልስ ነው ብለው ያሰቡትን ይናገራሉ:: ስለዚህ ቃለ መጠይቅ በሚደረግበት ወቅት ምንም ዓይነት የተለየ ስሜት /የመደገፍ ወይም የመንቀፍ/ በፊት ላይ ማሳየት አያስፈልግም::

ቃለ መጠይቅ በሚካሄድበት ወቅት መልስ ሰጭዎች አንዳንድ ጥያቄዎችን ሊጠይቁ ይችላሉ:: ለምሳሌ ስለወሊድ ቁጥጥር፣ ስለበሽታዎች መዳኛ፣ ወይም መረጃ ሰብሳቢዋ እራሷ የወሊድ ቁጥጥር ትጠቀም እንደሆነ ሊጠይቁ ይችላሉ:: ሆኖም የመረጃ ሰብሳቢዋ አስተያየት ለግለሰቧ ምንም እንደማይጠቅማትና ሌሎች ነገሮችን ጣልቃ ማስገባት ቃለ መጠይቁን ለማጠናቀቅ የሚወስደውን ጊዜ የሚያራዝም መሆኑን መግለጽ ያስፈልጋል::

ጥያቄዎች ሲቀርቡ መጠይቁ ላይ በተጻፈው መሠረት ቃል በቃል መነበብ ይኖርበታል:: ካለበለዚያ የጥያቄውን መንፈስ ሊቀይረው ይችላል:: የተሰጠው መልስ ግልጽ ካልሆነ የሚከተሉትን ጥያቄዎች በመጠየቅ መልሱን እንዲያብራራ ማድረግ ያስፈልጋል::

" አባክዎን የበለጠ ሊያብራሩልኝ ይችላሉ?"
" አባክዎን ያሉትን ስላልሰማሁም፣ እንደገና ሊነግሩኝ ይችላሉ?"
" አባክዎን ረጋ ብለው አስበው ሊነግሩኝ ይችላሉ?"

ለ. ስለተሰጠው መልስ ምንም ዓይነት አስተያየት ስለማቀረብ

የተሰጠው መልስ ከጥያቄው ጋር የማይገናኝ ከሆነ "_______ ማለትዎ ነው መሰለኝ:: አይደለ" ብሎ መጠየቅ አያስፈልግም:: እንደዚህ ዓይነቱ አጠያየቅ ሲቀርብ ብዙውን ጊዜ ለማለት አስበውት የነበረውን ባይሆንም የመስማማት አዝማሚያ ይኖራል:: ስለዚህ ለጥያቄው ተገቢ የሆነ መልስ ሊሰጡ በሚችሉበት ሁኔታ እንዲያብራሩ መጠየቅ ያስፈልጋል:: በመጠይቁ ላይ ካልታዘዘ በስተቀር መልስ ሰጭዋ የመመለስ ችግር ቢኖርባትም እንኳ የተሰጡትን አማራጭ መልሶች ማንበብ አያስፈልግም::

ሐ. የጥያቄዎች ቅደም ተከተል ወይም ቃላቶች መቀየር የለበትም

በመጠይቁ ላይ የቀረቡ ጥያቄዎች ቅደም ተከተላቸው እንደተጠበቀ ቃላቶቹም ሳይቀየሩ መቅረብ ይኖርበታል:: ጥያቄው ለመልስ ሰጪዋ ካልገባት በድጋሚ ረጋ ብሎ ሊሰማ በሚችል ሁኔታ ማንበብ ያስፈልጋል:: በድጋሚ ተነቦ ጥያቄው ካልገባት ጥያቄውን የመጀመሪያ ሃሳቡን ሳይቀየር ሊገባት በሚችል ሁኔታ ለማቀረብ መሞከር ያስፈልጋል::

መ. ተጠራጣሪ መልስ ሰጪዎችን በዘዴ መያዝ

አንዳንድ ግለሰቦች ከጥያቄው ጋር የማይገናኝ መልስ በመስጠት፣ "አላውቅም" በማለት፣ የመሰልቸት መልክ በማሳየት ወይም ቀደም ብሎ የተሰጡትን መልስ የሚቃረን መረጃ በመስጠት ሊያስቸግሩ ይችላሉ:: በዚህን ጊዜ መልስ ሰጪዋ ጥያቄዎችን ለመመለስ ፍላጎት እንዲኖራት ሌሎች ነገሮችን በሚመለከት ለምሳሌ ስለምትኖርበት መንደር ወይም ከተማ፣ ስለአካባቢው አየር ጸባይ፣ ስለ ሥራዋ፣...ወዘተ ለጥቂት ጊዜ ማነጋገር ሊረዳ ይችላል:: የማፈር ወይም የፍርሃት መልክ ካሳየች ወደ ሚቀጥለው ጥያቄ ከመሄድ በፊት ፍርሃቷን ወይም ማፈሯን ማስወገድ ያስፈልጋል::

መልስ ሰጪዋ ከጥያቄው ጋር ግንኙነት የሌለው ወይም የማያስፈልግ ዝርዝር ውስጥ በመግባት ጊዜ ብትወስድ በመሃል ድንገት ሳያቋርጡ ጊዜ በመስጠት ለማለት የፈለገችውን እስክትጨርስ በመጠበቅና ወደ ጥያቄው ለመመለስ መሞከር ያስፈልጋል:: በመሃል የማቋረጡ ሁኔታ ከተፈጠረ መልስ ሰጪዎችን ሊያስቀይማቸው ይችላል:: በተቻለ መጠን ቃለ መጠይቁ እስኪያበቃ ድረስ ከመልስ ሰጪዎች ጋር መግባባትን መፍጠር ትልቅ ጠቀሜታ ይኖረዋል:: ጥያቄዎችን ካለ ምንም ማፈር ወይም መጨነቅ መመለስ የሚችሉበትንም ሁኔታ መፍጠር አስፈላጊ ነው:: ለዚህም አንድ መፍትሔ መረጃ ሰብሳቢዋና መልስ ሰጪዋ ብቻ ባሉበት ቃለ መጠይቁ ማድረግ ነው::

መልስ ሰጪዎች አንዳንድ ጥያቄዎች ለመመለስ ፈቃደኛ ላይሆኑ ይችላሉ:: በዚህን ወቅት ይኸው ጥያቄ በዚያው አካባቢም ሆነ በሌላም አካባቢ ለሚኖሩ ሴቶችም የሚቀርብ እንደሆነና መረጃው ሲወጣ ሁሉም በአንድነት እንጂ የግለሰቦችን ስም ይዞ እንደማይወጣ በድጋሚ በማስረዳት እንዲተባበሩ ጥረት ማድረግ ያስፈልጋል:: በእንቢተኝነታቸው ከጸኑ በጥያቄው አጠገብ "ፈቃደኛ አልሆኑም" የሚል ማስታወሻ በመጻፍ ምንም ዓይነት ሁኔታ እንዳልተፈጠረ በመቀጠር የሚቀጥለውን ጥያቄ ማቅረብ ያስፈልጋል:: ቃለ መጠይቁ እንደ ተጠናቀቀ ብዙም ባያስጨንቁ ሳልተ መለሱ ጥያቄዎች በድጋሚ በመጠየቅ ለመሙላት መሞከር:: መልስ ሰጪዎች መረጃውን እንዲሰጡ በማስገደድ ሳይሆን አግባብቶ ለሚቀርቡ ጥያቄዎች መልስ ለማግኘት መሞከር የሚገባ መሆኑን እዚህ ላይ መገንዘብ ያስፈልጋል::

ሠ. የሚሰጠውን መልስ በቅድሚያ አለመገመት

መልስ ሰጪዎች ስለሚኖራቸው ችሎታ ወይም ዕውቀት በቅድሚያ እንዲህ ይሆናል ብሎ ማሰብ አያስፈልግም:: በገጠር የሚኖሩ ወይም ያልተማሩ ሴቶች ስለወሊድ ቁጥጥር ወይም ስለዘዴዎቹ ምንም እንደማያውቁ አድርጎ መገመት የለበትም:: መልስ ሰጪዋ መረጃ ሰብሳቢዋን ከሷ የተለየች አድርጋ ማሰብ መፍራትን ወይም ጥርጣሬን ሊያስከትል ይችላል:: ስለዚህ በተቻለ መጠን መልስ ሰጪዋን ሊያዝናናትና በግልጽ መናገር በምትችልበት ሁኔታ ቃለ መጠይቁን ማካሄድ ያስፈልጋል::

ረ. ቃለ መጠይቀ በሚደረግበት ወቅት አለማቻኮል

ጥያቄው ለመልስ ሰጪዋ ግልጽ እንዲሆን ረጋ ብሎ ማንበብ ያስፈልጋል:: ጥያቄውም ከቀረበ በኋላ አስቦ መመለስ የምትችልበት ጊዜ እንዲኖራት ፋታ መስጠት ያስፈልጋል:: መልስ ሰጪዎችን ማቻኮል " አላውቅም " እንዲሉ ወይም ትክክለኛ ያልሆነ መልስ እንዲሰጡ ይገፋፋቸዋል:: መልስ ሰጪዎች ቃለ መጠይቁን በፍጥነት ለመጨረስ የመቻኮል ሁኔታ ካሳዩ " የሚያስቸኩል ነገር የለም፣ የማስጡት ሀሳብ በጣም ጠቃሚ ስለሆነ ረጋ ብለው አስበው ለመመለስ ይሞክሩ " በማለት ለመረጋጋት መሞከር ያስፈልጋል::

III. የመረጃ አሰባሰብ ተግባር ቅደም ተከተል

የወሊድ ሁኔታና የቤተሰብ ጥናት መረጃ አሰባሰብ በወጣው ፕሮግራም መሠረት ቅደም ተከተሉን ጠብቆ ይካሄዳል:: ጥናቱ የተሳካ ውጤት እንዲኖረው የመረጃ ሰብሳቢው ቡድን አባላት የመረጃ አሰባሰቡን ተግባር ቅደም ተከተል በትክክል መረዳትና በሥራ ላይ ማዋል አለባቸው:: በየደረጃው መከናወን ያለበት ተግባርና በመረጃ አሰባሰብ ሥራ ላይ ሊያጋጥሙ ይችላሉ ተብሎ የሚታሰቡ ችግሮች በዚህ [illegible] በሥራ ወቅት የሚያጋጥሙ ችግሮችን በቀላሉ ለመፍታት ያስችላል::

1. ለመረጃ ስብሰባ ተግባር የሚደረጉ ቅድመ ዝግጅቶች

ሀ. ለጥናቱ የተመረጡ ቤተሰቦችን ዝርዝር መቀበል

የመረጃ ስብሰባ ተግባር ከመጀመሩ በፊት ተቆጣጣሪው ለመረጃ ሰብሳቢዎች አስፈላጊው ገለጻ ያደርጋል:: ለጥናቱ የተመረጡ ቤተሰቦችን ኃላፊ ሥምና ቤተሰቡ የሚገኙበትን አድራሻ የያዘ ዝርዝር ለመረጃ ሰብሳቢዎች ይሰጣል:: የተሰጠውንም የቤተሰብ ዝርዝር በጥንቃቄ ተመልክቶ ችግር ካለው ወዲያውኑ ተቆጣጣሪውን በመጠየቅ ችግሩ እንዲፈታ ማድረግ ያስፈልጋል::

ለ. ለድጋሚ ጉብኝት ዝግጅት ማድረግ

መረጃ ሰጪዎች በመጀመሪያው ጉብኝት [illegible] ሳሳ አመቺ የሚሆነውን ጊዜ በመጠየቅ ቀጠሮ መውሰድ ያስፈልጋል:: ወደ መስክ ሥራ ከመሠማራት በፊት ለዕለቱ የድጋሚ ጉብኝት ለማድረግ ከመረጃ ሰጪዎች ጋር የተያዘ ቀጠሮ እንዳለ የመጠይቁን ሽፋን ገጽ ማየት ያስፈልጋል:: የመጀመሪያው ጉብኝት ወቅት በቤት ላልተገኙ መረጃ ሰጪዎች ድጋሚ ጉብኝት የመጀመሪያው ጉብኝት ከተደረገበት ሰዓት ለየት ባለ ጊዜ ማለትም የመጀመሪያው ጉብኝት ጠዋት ተደርጉ ከሆነ ሁለተኛው ጉብኝት ከሰዓት በኋላ መደረግ ይኖርበታል:: ይህም መረጃ ሰጪዎችን ለማግኘት የሚኖረውን ዕድል ከፍ ያደርገዋል:: በዕለቱ የመጠይቅ አሞላል ተግባር ሲጠናቀቅ ቢቆርና በማግስቱ ወይም ከዚያ በኋላ የመጠይቅ መሙላት ተግባር ቢጠናቀቅ የሚሰበሰበው መረጃ ማመልከት ያለበት ወደ ቤተሰቡ የመጀመሪያው ጉብኝት የተደረገበትን ቀን መሆን አለበት::

ሐ. <u>ለመስክ ሥራ አስፈላጊ የሆኑ ዶክሜንቶችና ዕቃዎች መረከብ</u>

የመረጃ ስብሰባ ሥራ ከመጀመሩ በፊት ለመረጃ ሰብሳቢው የሚያስፈልጉትን ዶክሜንቶችና ዕቃዎች መረከብ ያስፈልጋል:: ለመረጃ ሰብሳቢው ሥራ የሚያስፈልጉ ዶክሜንቶችና ዕቃዎች ዝርዝር:-

- ለጥናቱ የተመረጡ ቤተሰቦች ዝርዝር /ቅጽ 1/፣
- የቤተሰብ መጠይቅ፣
- የቤተሰብ ማሕበራዊና ኢኮኖሚያዊ ባሕሪያት መጠይቅ፣
- የሴቶች መጠይቅ፣
- የሴቶች መጠይቅ ማጠቃለያ ቅጽ፣
- የመረጃ ሰብሳቢ መመሪያ፣
- የመረጃ ሰብሳቢ ዕለታዊ የሥራ ክንውን መመዝገቢያ ቅጽ፣
- የመረጃ ሰብሳቢ ቦርሳ፣
- እርሳስ ላፒስ፣...ወዘተ፣
- የመታወቂያ ካርድ፣
- ሌሎች የግል መገልገያ ዕቃዎች መረጃ ሰብሳቢው እንደተመደበበት አካባቢ ሁኔታ የሚሰጥ፣

2. <u>ለጥናቱ የተመረጡ ቤተሰቦችና ግለሰቦችን ለይቶ ማወቅ</u>

ሀ. <u>ለወሊድ ሁኔታና የቤተሰብ ጥናት የተመረጡ ቤተሰቦች የሚኖሩበትን ለይቶ ማወቅ</u>

ለወሊድ ሁኔታና ለቤተሰብ ጥናት የሚመረጡ ቤተሰቦች ለኢንተር ሴንሳል ዲሞግራፊክ ጥናት ከተመረጡትና መጠይቁ ከተሞላላቸው ቤተሰቦች ውስጥ ናቸው ለወሊድ ሁኔታና ለቤተሰብ ጥናት መረጃ የሚሰበሰብላቸው ቤተሰቦች አመራረጥ በዕዝል 1 በቀረበው መመሪያ መሠረት ይሆናል:: ለጥናቱ በተመረጠ ቀበሌ/ገበሬ ማህበር የመረጃ አሰባሰብ ተግባር የሚከናወነው በአንድ የመረጃ ሰብሳቢ ቡድን ይሆናል:: ተቆጣጣሪው በቀበሌ/ገበሬ ማህበሩ ለጥናቱ የተመረጡትን ቤተሰቦች በቡድኑ ላሉት አራት መረጃ ሰብሳቢዎች እኩል የሥራ ድርሻ እንዲኖራቸው በማድረግ ያከፋፍላል:: መረጃ ሰብሳቢዎ ከተቆጣጣሪው በሚሰጧት የቤተሰብ ዝርዝር መሠረት ለጥናቱ የተመረጡ ቤተሰቦችን የሚኖሩበትን ቤት ማግኘት ይኖርባታል:: ቤተሰቦች የሚኖሩበትን ቤት ለመለየት ብዙም ችግር እንደማያጋጥም ይገመታል:: ለጥናቱ የተመረጡትን ቤቶች ለማግኘት ካስቸገረ መረጃ ሰብሳቢዎ ወዲያውኑ ለተቆጣጣሪው ሁኔታውን ማሳወቅ ይኖርባታል::

ለ. የሴቶች መጠይቅ የሚሞላላቸውን ሴቶች መለየት

የሴቶች መጠይቅ የሚሞላው ዕድሜአቸው ከ 15—49 ለሆናቸው መደበኛ የቤተሰብ አባላት ነው:: በቤተሰቡ ለሚገኙ እንግዶች ይህ መጠይቅ አይሞላላቸውም መደበኛ የቤተሰብ አባል ከሆኑት መከከል በተለያዩ ምክንያቶች /ለቀብ፣ ሠርግ፣ ወዘተ./ አቤታቸው ላል ተገኙ አባላትም ጭምር መጠይቁ መሞላት ይኖርበታል:: ነገር ግን እነዚህን ሴቶች ማግኘት ካልተቻለ፣ ሊገኙ ያልተቻለበት ምክንያት ተገልጾ መጠይቁ ሳይሞላ ይታለፋል::

ቃለ መጠይቁ ከመከናወኑ በፊት መጠይቁ ለሚሞላላቸው ሴቶች በሴቶች መጠይቅ ሽፋን ላይ በተሰጠው ቦታ የአካባቢ መለያ መሞላት ይኖርበታል:: ቃለ መጠይቁን በሆነ ምክንያት ማጠናቀቅ ካልተቻለ በመጠይቁ ሽፋን ላይ "ውጤት" በሚለው ትክክል ምክንያቱ ይጻፋል:: በድጋሚ ጉብኝት ለማድረግ ቀጠሮ መያዝም ያስፈልጋል::

የሴቶች መጠይቅ የሚሞላላቸውን ሴቶች ለመለየትና እንዲሁም መጠይቁን ለመሙላት ሊያጋጥሙ ከሚችሉ ችግሮች ጥቂቶች:—

— የሴቶች መጠይቅ የሚሞላላቸው ማለትም ዕድሜያቸው ከ15 — 49 የሆኑ ሴቶች የሌለበት ቤተሰብ ሊያጋጥም ይችላል:: ለዚህ ቤተሰብ የቤተሰቡ ማሕበራዊና ኢኮኖሚያዊ ጸባዮች መጠይቅና የሴቶች መጠይቅ አይሞላለትም ማለት ነው::

— መጠይቁ የሚሞላላቸው ሴቶች ቤት ያለመገኘት ሁኔታ ሊያጋጥም ይችላል:: በመጠይቁ ሽፋን ላይ ቤት ያልተገኙ መሆናቸው የሚገልጸውን ኮድ መሙላትና ከተቻለ የሚገኙበትን ጊዜ ጎረቤቶችን መጠየቅ ያስፈልጋል:: መልስ ሰጪዎ አስከሚገኙ ድረስ ቢያንስ ለቦስት ጊዜ ያህል /አያንዳንዱን ጉብኝት በተለያየ ጊዜ በማድረግ/ ተደጋጋሚ ጉብኝት ማድረግ ያስፈልጋል:: ቦስቱንም ጉብኝት በአንድ ቀን ውስጥ አድርጐ ከዚያ በኋላ ግለሰቧን ለማግኘት ጥረት አለማድረግ ተቀባይነት አይኖረውም::

— መረጃ ሰጪያች ቃለ መጠይቅ ለማድረግ ፈቃደኛ የማይሆኑበት ሁኔታ ሊያጋጥም ይችላል:: ግለሰቧ ለቃለ መጠይቁ ፈቃደኛ ለመሆን መረጃ ሰብሳቢዎ በመጀመሪያ የምታደርገው የአቀራረብ ሁኔታ ወሳኝነት አለው:: ስለዚህ መረጃ ሰብሳቢዎ እራሷን በትህትና በማስተዋወቅ የጥናቱን ዓላማ ማስረዳትና ቃለ መጠይቁ የሚወስደው ጊዜ አጭር መሆኑን በመንገር እንዲተባበሩ ጥረት ማድረግ ተገቢ ነው:: አስፈላጊም ከሆነ መረጃው በምስጢር እንደሚጠበቅ መግለጽ አለበት:: ይህ ሁሉ ጥረት ከተደረገም በኋላ ግለሰቧ የመተባበር ፍላጐት ከሌላት ምን አልባት በዚያ ወቅት ሥራ ሊኖራት ስለሚችል ሌላ የሚመቻትን ጊዜ ጠይቆ ቀጠሮ መውሰድ ያስፈልጋል:: ከዚህም በኋላ ግለሰቧ ፈቃደኛ

ካልሆነች በመጠይቁ ሽፋን በተሰጠው ቦታ ሁኔታውን መመዝገብና ለተቆጣጣሪውም ሪፖርት ማድረግ ያስፈልጋል::

- ቃለ መጠይቁ በመጀመሪያ ጉብኝት በአንዳንድ ምክንያቶች ላይጠናቀቅ ይችላል:: ገለሰቧ በቃለመጠይቁ ወቅት ተጠርታ ልትሄድ ትችላለች፣ ወይም መረጃውን በሙሉ ወዲያውኑ ለመስጠት አይመቻትም ይሆናል:: በተቻለ መጠን አጭር ቀጠሮ በመውሰድ የቀረውን መረጃ መሟላት ያስፈልጋል:: በመጠይቁ ሽፋን ገጽ ላይ በተሰጠው ቦታ መጠይቁ በከፊል የተጠናቀቀ መሆኑን መግለጽ ይኖርበታል:: ለድጋሚ ጉብኝት የተወሰነውን ቀን መመዝገብና ለተቆጣጣሪው ሁኔታውን ሪፓርት ማድረግ ያስፈልጋል::

ገለሰቧን ለማግኘትም ማለትም ቃለ መጠይቁን ለማድረግ የተደረገው ሙከራ መጨረሻ ውጤት በመረጃ ሰብሳቢዋ ዕለታዊ የሥራ ክንውን ሪፖርት ላይ ይመዘገባል:: ይህም መረጃ በወሊድ ሁኔታና ቤተሰብ ጥናት ምን ያህል ገለሰቦች መጠይቁ እንደ ተሞላላቸው ለመገምገም ይረዳል:: ስለዚህ ይህ ቅጽ ቁጠራው እንዳበቃ ወደ ዋናው መሥሪያ ቤት ይመለሳል::

3. የተሞሉ መጠይቆችን መመርመር

ቃለ መጠይቁ እንደተጠናቀቀ ወዲያውኑ መረጃውን በትክክል መሞላቱን መመርመር የመረጃ ሰብሳቢዋ ኃላፊነት ነው:: እዚያው ቤተሰቡን ትታ ሳትሄድ መጠየቅ ያለባቸው ጥያቄዎች በሙሉ መጠየቃቸውን፣ መልሶቹ ገልጽና የሚነበቡ መሆናቸውንና መልሶች እርስ በርስ የማይቃረኑ መሆናቸውን በሚገባ ማረጋገጥ ያስፈልጋል::

ገለሰቧን የማይመለከቱ ጥያቄዎች በመመሪያው መሠረት መዘለላቸውን ማረጋገጥ ያስፈልጋል:: በመረጃ ሰብሳቢዋ መታረም የማይችሉ ስህተቶች ቢያጋጥሙ ገለሰቧን ይቅርታ በመጠየቅ ስህተቱ መታረም አለበት::

መጠይቆችን መገልበጥ አያስፈልግም:: መገልበጥ ስህተቶችን ሊፈጥር ይችላል:: ስለዚህ የመጠይቁን ንጽሕና ለመጠበቅ ሲባል መረጃዎችን በሌላ ወረቀት ላይ ጽፎ ወደ መጠይቁ መገልበጥ ስህተት መፍጠር ስለሚሆን ወዲያውኑ የተሰጠው መረጃ በመጠይቁ ላይ መሞላት አለበት:: መረጃውን ለመሟላት ስሌት ማድረግ ካስፈለገ በሌላ ወረቀት ላይ መደረግ ይኖርበታል:: ለየት ያለ መልስ ሲኖር አስተያየት መጻፍ ካስፈለገ በጥያቄው አጠገብ ወይም አስተያየት መስጫ ቦታ ካለ በአስተያየት መስጫው ቦታ መጻፍ ይደገፋል:: እነዚህ አስተያየቶች ለተቆጣጣሪው ወይም ለመስክ ኤዲተርዋ መጠይቁን በሚያርሙበት ወቅት ሊረዳቸው ይችላሉ::

4. <u>ደክመንቶችና ዕቃዎችን ማስረከብ</u>

የመረጃ አሰባሰቡ ሥራ እንደተጠናቀቀ አስፈላጊ የሆኑ ደክመንቶችን ለተቆጣጣሪው ማስረከብ ያስፈልጋል:: ይህም የመረጃ ሰብሳቢዋ በአንድ ቀበሌ/ገበሬ ማህበር ክልል የምታደርገውን የመረጃ አሰባሰብ ሥራ እንደጨረሰች በክልሉ ለተመረጡ ቤተሰቦች በሙሉ መረጃ መሰብሰቡን፣ የቤተሰብ መጠይቅና የሴቶች መጠይቅ እንዲሁም የሴቶች ማጠቃለያ ቅጽና የመረጃ ሰብሳቢ ዕለታዊ የሥራ ክንውን ሪፖርት መመዝገቢያ ቅጽ በትክክልና በተሟላ ሁኔታ መጠናቀቀን ካረጋገጠች በኋላ ለተቆጣጣሪው ማስረከብ አለባት::

IV. <u>የመጠይቅ አሞላል አጠቃላይ መመሪያ</u>

ለወሊድ ሁኔታና ለቤተሰብ ጥናት በተዘጋጁት መጠይቆች የሚሰበሰበው መረጃ በተቀላጠፈ ሁኔታ ለማከናወን ጥያቄዎች እንዴት መጠየቅ እንዳለባቸው፣ በጥያቄው ምን አይነት መረጃ ለማግኘት እንደታሰበና በቃለ መጠይቅ ወቅት የሚነሱ ችግሮችን በምን አይነት ሁኔታ መፍታት እንደሚቻል ጠንቅቆ ማወቅ ያስፈልጋል:: እንዲሁም የመጠይቆችን አሞላልና በመጠይቆቹ ውስጥ ያሉትን ለየት ያሉ ትእዛዞችን በሚገባ መረዳት ያስፈልጋል:: ለዚህም መመሪያዎችን ከሥልጠና በፊት ማንበብ እንዲሁም በሥልጠና ወቅት ንቁ ተሳትፎ ማድረግ ይረዳል::

1. <u>ጥያቄዎች አቀራረብ</u>

ጥያቄዎች የሚቀርቡት በመጠይቁ ላይ ባለው መሠረት ቃል በቃል በማንበብ ይሆናል:: መልስ ሰጪዋ ልትሰማ ወይም ሊገባት በሚችል መንገድ ረጋ ብሎ ማንበብ ያስፈልጋል:: አንዳንዴም መልስ ሰጭዋ ጥያቄውን በሚገባ እንድትረዳ በድጋሚ ማንበብ አስፈላጊ ይሆናል:: ጥያቄውን መድገም በሚያስፈልግበት ወቅት ምንም ሳይቀየር መጠይቁ ላይ እንዳለ መጠየቅ ይኖርበታል::

ጥያቄው በድጋሚም ቀርቦ መልስ ሰጪዋ ግልፅ ካልሆነላት ሊገባት በሚችል አኳኋን አቀራረቡን በመለወጥ ማቅረብ ይቻላል:: ሆኖም የጥያቄው አቀራረብ ሲቀየር የመጀመሪያው ሀሣብ እንዳይቀየር ብርቱ ጥንቃቄ ማድረግ ያስፈልጋል::

የተሟላ መልስ ለማግኘት ተጨማሪ ጥያቄዎችን መጠየቅ አስፈላጊ የሚሆንበት ግዜ ይኖራል:: ይህ አጋጣሚ በሚፈጠርበት ወቅት አጠያየቁ ምን አይነት መልስ እንደሚመልሱ የሚጠቁም እንዳይሆን መጠንቀቅ ያስፈልጋል:: ይህም አይነት አጠያየቅ ችሎታን የሚጠይቅ ከመሆኑም በላይ ቃለ መጠይቅ በሚደረግበት ወቅት ከፍተኛ ጥንቃቄ ከሚፈልጉ ሁኔታዎች አንዱ ነው::

2. <u>የመልሶች አመዘጋገብ</u>

ለወሊድ ሁኔታና ለቤተሰብ ጥናት የተዘጋጁት መጠይቆች በሙሉ መሞላት ያለባቸው በእርሳስ ነው:: በመጠይቁ ላይ ሁለት አይነት ጥያቄዎች አሉ::

እነሱም /ሀ/ ኮድ የተሰጣቸው መልሶች ያሏቸው ጥያቄዎችና /ለ/ ከመልስ ሰጪዎች የሚሰጡ መልሶች እንዳለ የሚሞሉላቸው ጥያቄዎች ናቸው::

ሀ. <u>ኮድ የተሰጣቸው መልሶች ያሏቸው ጥያቄዎች መልስ አመዘጋገብ፣</u> ለእነዚህ ዓይነት ጥያቄዎች ከእያንዳንዱ ጥያቄ ቀጥሎ ባለው ቦታ አማራጭ መልሶች ከነኮዳቸው ቀርበዋል:: መልስ ሰጪዎ ለሰጠቸው መልስ ተስማሚ የሆነውን ኮድ በመክበብ መረጃው ይሞላል::

<u>ምሳሌ</u>

ተራ ቁጥር	ጥያቄ	መልስና ኮድ	ይለፉ
301	አግብተው ያውቃሉ ወይም ከወንድ ጋር ኖረው ያውቃሉ?	አዎን .... (1) የለም 2	→324

ለጥያቄ 301 መልሱ አዎን ስለሆነ አዎን ለሚለው መልስ የተሰጠው ኮድ "1" በመሆኑ ይኸው ኮድ ይከበባል::

አንዳንድ ጥያቄዎች "ሌላ" የሚል አማራጭ መልስ ያሏቸው አሉ:: የተሰጠው መልስ ከተዘረዘሩት መልሶች ዉጪ ከሆነ "ሌላ" ለሚለው የተሰጠውን መልስ ባለው ክፍት ቦታ በመመዝገብ "ሌላ" ለሚለው የተሰጠውን ኮድ ይከበባል::

<u>ምሳሌ</u>

ተራ ቁጥር	ጥያቄ	መልስና ኮድ	ይለፉ
127	የቤቱ ወለል በአብዛኛው የተሰራው ከምድነው?	ከአፈር ... 1 ከሲሚንቶ .. 2 ከድንጋይ /ከሸክላ/ 3 ከኘላስቲክ ንጣፍ ... 4 ከእንጨት .. 5 ከሌላ <u>ባጠራ</u> (6) /ይገለጽ/	

ለዚህ ጥያቄ የተሰጠው መልስ "ባጠራ" የሚል በመሆኑ ይህም ከተዘረዘሩት ውስጥ ስለሌለ "ከሌላ" ለሚለው አማራጭ መልስ በተሰጠው ቦታ "ባጠራ" ተብሎ ተጽፎ ኮድ "6" ይከበባል::

ለ. <u>ከመልስ ሰጪዎች የሚሰጡ መልሶች እንዳለ የሚሞሉላቸው ጥያቄዎች መልስ አመዘጋገብ፤</u>

የመልሶች ዝርዝር ያልተሰጣቸው ጥያቄዎች በመጠይቁ ውስጥ ይገኛሉ:: ለእነዚህ ጥያቄዎች መልስ ሰጪዎች የሚሰጡት መልስ እንዳለ በተሰጠው ክፍት ቦታ ይመዘገባል:: የጥያቄዎቹ መልሶች አኃዝ /ዕድሜ የወለዷቸው ልጆች ብዛት፤ የወለቀበት ዓመተ ምህረት፤ ወዘተ./ ነው::

<u>ምሳሌ</u>

ተራ ቁጥር	ጥያቄ	መልስና ኮድ	ይለፉ
403	ከእርስዎ ጋር የሚኖሩ ስንት ወንዶች ልጆች አሉዎት?	አብረዋቸው የሚኖሩ ወንዶች ልጆች .. 0 3	
	ከእርስዎ ጋር የሚኖሩ ስንት ሴቶች ልጆች አሉዎት?	ሴቶች ልጆች ... 0 2	

ለዚህ ጥያቄ የተመለሰው መልስ ሦስት ወንዶችና ሁለት ሴቶች የሚል በመሆኑ በተሰጠው ሣጥን ውስጥ "03" እና "02" ተብሎ ይፃፋል:: ለአሐዝ መጻፊያ ሁለት ባዶ ቦታዎች ተሰጥተው መልሱ ግን አንድ አሐዝ በሚሆንበት ወቀት በመጀመሪያው ባዶ ሥፍራ "0" መፃፍት ይኖርበታል::

<u>ለምሳሌ</u>:—

መስከረም 01
ሦስት ሰዓት 03
ዕድሜ አምስት ዓመት 05

ለጥያቄዎች መልስ ለመጻፊያነት ሣጥኖች በሚቀርቡበት ወቀት በሣጥኖቹ ሁሉ አሐዞች መመዝገብ ይኖርባቸዋል:: ለምሳሌ በሣጥኖቹ ውስጥ የሚመዘገቡ አሐዞች ከወንዶች ልጆችና ሴቶች ልጆች ብዛት /ጥያቄ 403/ የተወለዱበት ወርና ዓመት /ጥያቄ 201/፤ ከባለቤታቸው ጋር መኖር ከጀመሩ ምን ያህል ጊዜ እንደሆናቸው በወርና በዓመት /ጥያቄ 304/ እና የመሳሰሉት ይገኙባቸዋል::

ለአያንዳንዱ ጥያቄዎች /ጥ 415፤ 416፤ 418፤ 436፤ 624፤ 829/ በአኃዝ ለሚሰጡ መልሶች አማራጭ የሆኑ የኮድ መጻፊያ ቦታዎች ተሰጥተዋል:: እነዚህ አማራጮች የቀረቡት በሣጥን መልክ አይደለም:: መልሱም የሚመዘገበው እንደኛውን አማራጭ በመጠቀም ብቻ ይሆናል:: ለምሳሌ በጥያቄ 436 ላይ ቤት የዋ የወር አበባቸውን ካዩ ምን ያህል ጊዜ እንደሆናቸው ተጠይቀው መልሱ በቀን፤ በሣምንት፤ በወር ወይም በዓመት አንዱን በመምረጥ የሚመዘገብ ሲሆን የተመረጠው

መለኪያ ኮድም ይከበባል:: ቤት የዋ የሰጡት መልስ ሁለት መለኪያዎችን በመጠቀም ከሆነ መልሱ ወደ አንዱ በመቀየር መመዝገብ ይኖርበታል:: ለምሳሌ አንድ ሣምንት ከአራት ቀን ከመለሱ አሥራ አንድ ቀን ተብሎ የሚመዘገብ ሲሆን በተጨማሪም ቀን ከሚለው አቀጣጫ የሚገኘው ኮድ "1" ይከበባል::

መልስ ሰጭዋ የሰጠችው መረጃ በራሷ ቃላቶች እንዳለ የሚሞላበት ወቅትም ይኖራል:: መረጃው በተቻለ መጠን በተሰጠው መሠረት ሳይቀየር መመዝገብ ይኖርበታል:: በተሰጠው ቦታ ማነስ ምክንያት መረጃውን አሳጥሮ መጻፍ አስፈላጊ ሆኖ ከተገኘ በተቻለ መጠን ሀሳብ እንዳይቀየር መጠንቀቅ ያስፈልጋል:: መልሱን የበለጠ ለማብራራት ካስፈለገ በገፁ ግርጌ ማስታወሻ በመጻፍ መልሱን ማብራራት ተገቢ ነው::

<u>ምሳሌ</u>

ተራ ቁጥር	ጥያቄ	መልስና ኮድ	ይለፉ
802	አብዛኛውን ጊዜ ምን ዓይነት ሥራ በመሥራት ላይ ነው የተሠማሩት?	የፀሐፊ ነት ሥራ	

3. <u>ስህተቶችን ማረም</u>

በመጠይቁ ላይ መረጃዎች ሲመዘገቡ ጽሑፉ የሚነበብ መሆን አለበት:: መልሶቻቸው ኮድ የተደረጉ የጥያቄዎች መልሶች ሲሞላ የተሳሳተ ኮድ እንዳይሞላ መጠንቀቅ ያስፈልጋል:: የተሰጡ መልሶች እንዳለ መመዝገብ በሚኖርበትም ወቅት ጽሑፉ የሚታይና የሚነበብ መሆን አለበት:: መረጃው ሲመዘገብ ስህተት ከተፈጠረ ወይም መልስ ሰጪዎች መረጃውን ከቀየሩ በስህተት የተሞላውን መረጃ በመሠረዝ ትክክለኛው መረጃ መመዝገቡን ማረጋገጥ ያስፈልጋል:: ለአንድ ጥያቄ ሁለት ኮድ መከበብ ስህተት ነው:: መረጃው ኮድ በሚደረግበት ወቅት የትኛው ኮድ ትክክል እንደሆነ ማወቅ ስለማይቻል በስህተት የተሞላውን ኮድ መሠረዝ ያስፈልጋል::

4. <u>ትእዛዞችን መከተል</u>

"ይለፉ" የሚሉ [illegible] በሚገባ መከተል ያስፈልጋል:: መልስ ሰጪዋን የማይመለከታት ጥያቄ ላለመጠየቅ ጥንቃቄ ማድረግ ያስፈልጋል:: ለምሳሌ ነፍሰ ጡር ያልሆነችን ሴት የስንት-ወር ነፍሰ ጡር እንደሆነች መጠየቅ አግባብ አይደለም:: እንዲያውም እንዲህ አይነቱ ሁኔታ መልስ ሰጪዎችን ሊያስቆጣ ወይም ሊያስቅ ይችላል:: ቀጥሎ ያለው ጥያቄ መጠየቅ

ከሌለበት ለጥያቄያቸ ከቀረቡ መልሶቸ አጠገብ ወደ ሌላ ጥያቄ መተላለፍ እንደሚገባ የሚገልፁ ትእዛዞቸ ተሰጥተዋል:: ስለዚህ መጠየቅ የሌለባቸው ጥያቄያቸ እንዳይ ቀርቡ እንዚህን ትእዛዞቸ በሚገባ መከተል ያስፈልጋል::

ምሳሌ

ተራ ቁጥር	ጥያቄ	መልስና ኮድ	ይለፉ
431	በአሁኑ ወቀት ነፍሰ ጡር ነሻት?	አዎን ...... 1 የለም ...... (2) እርግጠኛ አይደለሁም 8	 →436 →436

ለ ተሰጠው ጥያቄ የተሞላው ኮድ " 2 " ነው ማለትም ገለሰቧ ነፍሰ ጡር አይደለቸም:: ስለዚህ ጥያቄ 432 – 435 የሚጠየቁው ነፍሰ ጡር ለሆኑ ብቻ ስለሆነ ነፍሰ ጡር ላልሆኑ ሴቶቸ ጥያቄያቸ ይታለፉሉ ማለት ነው::

5. የተሞሉ መጠይ ቁቸን መመርመር

ቃለ መጠይ ቁ እንደ ተጠና ቀቀ መረጃ ሰብሳቢዋ እያንዳንዱን ጥያቄ በማየት መጠይ ቁ በትክክል መሞላ ቱን ማረጋገጥ ይኖርባታል:: መጠየቅ ያለባቸው ጥያቄያቸ አለመዘለላ ቸውንና " ይለፉ " የሚሉ ትእዛዞቸን በሚገባ መከተሏን መመርመር አለባት::

ገልፅ ያልሆኑ መልሶቸ ወይም የማይ ነበቡ ጽሑፎቸን ማስተካከል ያስፈልጋል:: መልስ ሰጪዋን በድጋሚ ማግኘት ቀላል ስለማይሆን ወደ ሌላ ቤተሰብ ከመ ሄድ በፊት እዛው እያሉ መጠይ ቁን በጥንቃቄ በተሰጡት መልሶቸ በመመርመር አስፈላጊውን እርማት ማድረግ የተሻለ ይሆናል::

መረጃው አሞሳል ላይ ገልፅ ያልሆነ ነገር ካለ ማስታወሻ ጥያቄው አጠገብ መጻፍ ተቆጣጣሪውን ማሳከር ያስፈልጋል::

የቤተሰብ መጠይቅ

ይህ መጠይቅ ለጥናቱ ለተመረጡ ቤተሰቦች በሙሉ የሚሞላ ሲሆን በመጠይቁም የቤተሰቡ አባላት ስም፣ ጾታ፣ ዕድሜና የመሳሰሉት መረጃዎች ይሰበሰባሉ:: በዚህም መጠይቅ የሚሰበሰበውን መረጃ በመጠቀም የቤቶች መጠይቅ የሚሞላላቸው ቤቶች ይመረጣሉ:: እንዲሁም የባሎች መጠይቅ የሚሞላላቸው ወንዶች ተለይተው ይታወቃሉ:: በመጠይቁ ውስጥ የሚገኙ ጥያቄዎችም ለቤተሰብ ኃላፊው ወይንም እሳቸው ካልተገኙ ከቤተሰቡ አባላት ውስጥ ለአንዱ አዋቂ ለሆነ አባል ሊቀርቡ ይችላሉ::

ሀ.— የአካባቢ መለያ

1–6 — ጥናቱ የሚካሄድበት አስተዳደር አካባቢ ወይንም ራስ ገዝና የአውራጃው ስም የገበሬ ማሕበር ወይንም ሰፈራ ጣቢያ ስም የከተማው ስም፣ የከፍተኛው ቁጥርና የቀበሌው ቁጥር እንደአስፈላጊነቱ ይመዘገባል::

8 — የቤተሰቡ ኃላፊ ሙሉ ሥም በተሰጠው ክፍት ቦታ ይመዘገባል::

9 — መጠይቁ ተሞልቶ የተጠናቀቀበት ወርና ዓመት ይመዘገባል::

13 — መጠይቁ በሚሞላበት ወቅት መልስ ሰጭው ይጠቀምበት የነበረው ቋንቋ ይመዘገባል:: የቋንቋው ኮድ ግን የሚሞላው በዋናው መ/ቤት ነው::

14 — መረጃው የተሞላው አስተርጓሚ በመጠቀም ከነበረ በሣጥኑ ውስጥ ኮድ 1 ይሞላል:: አስተርጓሚ ካልተጠቀሙ ኮድ 2 ይመዘገባል::

ለ — የቤተሰብ ዝርዝር ሁኔታ መመዝገቢያ ቅጽ

1. በአንድ ቅጽ ውስጥ ሊመዘገቡ የሚችሉ የቤተሰብ አባላት ቁጥር እስከ አሥራ አራት ብቻ ሲሆን ተራ ቁጥራቸውም በቅጹ ላይ ተመዝግቦ ይገኛል:: ነገር ግን ከአሥራ አራት በላይ የሆኑ አባላት ለሚገኙበት ቤተሰብ ከአንድ ቅጽ የበለጠ ያስፈልጋል:: ለዚህ ዓይነቱ ቤተሰብ በተጨማሪነት ለምንጠቀምባቸው ቅጾች በዓምድ 1 የተሰጠውን ተራ ቁጥር በመቀየር 15፣ 16፣ 17፣...ወዘተ ማድረግ አስፈላጊ ይሆናል:: በተጨማሪም ለቤተሰቡ ከአንድ የበለጠ ቅጽ መጠቀማችንን ለማመልከት በመጀመሪያው ቅጽ ግርጌ በተሰጠው ሥፍራ የ" " ምልክት መደረግ ይኖርበታል::
2. የቤተሰቡ መደበኛ አባላት የእንግዶች ሙሉ ሥም በሠንጠረዡ ላይ በተገለጸው የአመዘጋገብ ቅደም ተከተል መሠረት ይመዘገባል:: አንድ ሰው የቤተሰቡ መደበኛ አባል ነው የሚባለው ቢያንስ ለስድስት ወር ያለማቋረጥ ከቤተሰቡ ጋር የኖረ እንደሆነ ነው:: ሆኖም ሌላ የመኖሪያ ሥፍራ የሌላቸውና በጥናቱም ጊዜ ከቤተሰቡ ጋር የሚኖሩ አባላት ለምሳሌ ባል አግብታ ወደ ቤተሰቡ የመጣች ቤት፣ ለዘለቄታው ለመኖር ወደዚህ ቤተሰብ የመጡ ግለሰቦች

ምንም እንኳ ስድስት ወር ባይሞላቸውም እንደ ቤተሰቡ መደበኛ አባል ይቆጠራሉ:: የቤተሰቡ አባላት ሲመዘገቡ አንዳንድ አባላት ለምሳሌ ህጻናት፣ አሮጊቶችና ሽማግሌዎች ... ከመመዝገብ ሊረሱ ስለሚችሉ እነዚህ አባላት እንዳይዘለሉ ከፍተኛ ጥንቃቄ ማድረግ ያስፈልጋል::

3. ዝምድናን በተመለከተ እያንዳንዱ የቤተሰብ አባል ከኃላፊው ጋር ያለው ዝምድና ተጠይቆ ከመጠይቁ ግርጌ በተሰጠው የዝምድና ዓይነትና ኮድ ዝርዝር መሠረት ይመዘገባል::

4. በጥናቱ ወቅት ከቤተሰቡ ጋር የሚገኙ ግለሰቦች መደበኛ የቤተሰብ አባል እንደሆኑ ወይንም ከቤተሰቡ ጋር ያደሩ እንግዶች እንደሆኑ ተጠይቆ መልሱ ይከበባል::

5. ለሁሉም መደበኛ የቤተሰብ አባላት በትላንትናው ዕለት ከቤተሰቡ ጋር ማደራቸውና አለማደራቸው ይጠየቃል::

6. በዚህ ዓምድ የቤተሰቡ አባላት ፆታ ተጠይቆ እንደሁኔታው ኮድ 1 ወይም 2 ይከበብላቸዋል::

7. የእያንዳንዱ አባል ዕድሜ ተጠይቆ ዕድሜአቸው በጨረሱት ሙሉ ዓመት ይመዘገባል:: ይኸም ማለት ከተወለዱ 32 ዓመት ከአሥር ወር ለሆናቸው የሚሞላላቸው 32 ብቻ ነው:: ዕድሜአቸው 98 ዓመት ወይንም ከዚያ በላይ ከሆናቸው 98 ይሞላል:: አንዳንድ የቤተሰብ አባላት ዕድሜአቸውን በትክክል ለመናገር የማይችሉ ሊያጋጥሙ ይችላሉ:: በዚህን ወቅት የተለያዩ ዘዴዎችን በመጠቀም ዕድሜአቸውን ለመገመት ጥረት መደረግ ይኖርበታል:: ከነዚህም ዘዴዎች መሀከል፣

    ሀ — ዕድሜአቸውን ከአንዳንድ ታሪካዊ ድርጊቶች ጋር አያይዘው መናገር ይችሉ እንደሆነ በመጠየቅ ከዚህ መመሪያ ጋር ተያይዞ የቀረበውን የታሪካዊ ድርጊቶች ዝርዝር በመመልከት ዕድሜአቸውን መገመት፣

    ለ — ከሌሎች ዕድሜአቸውን ከሚያውቁ የቤተሰቡ አባላት ወይንም የአካባቢው ሰዎች ጋር አያይዘው ዕድሜአቸውን መናገር ይችሉ እንደሆነ መጠየቅ፣

    ሐ — አግብተው ከሆነ ሲያገቡ ስንት ዓመታቸው እንደነበረና ካገቡ ምን ያህል ጊዜ እንደሆናቸው መጠየቅ፣

    መ — ልጅ ወልደው ከሆነ የመጀመሪያ ልጃቸውን ሲገላገሉ የነበራቸውን ዕድሜና ልጁ ከተወለደ ስንት ዓመት እንደሆነው በመጠየቅ ዕድሜአቸውን መገመት ያስፈልጋል::

8. ዕድሜአቸው አሥር ዓመትና በላይ የሆናቸውን የቤተሰብ አባላት በጥናቱ ወቅት የጋብቻ ሁኔታቸው ተጠይቆ በተዘረዘረት የጋብቻ ሁኔታ ኮዶች መሠረት ትክክለኛው መልስ ይከበባል::

9. በዚህ ዓምድ አማካይነት የሴቶች መጠይቅ የሚሞላላቸው ሴቶች ምርጫ ይካሄዳል:: ለጥናቱ የሚመረጡት ዕድሜያቸው ከ15–49 የሆናቸው መደበኛ የቤተሰቡ አባላት የሆኑ ሴቶች ናቸው:: እነዚህም ሴቶች ከዚህ በፊት አግብተው የማያውቁ፣ ወይም በትዳር ላይ የሚገኙ፣ ወይም ባል የሞተባቸው ወይም የተፋቱ፣ ወይም የተለያዩ ሊሆኑ ይችላሉ:: በአንድ ቤተሰብ ውስጥ ከአንድ በላይ የሆኑ ሴቶች ከላይ የተጠቀሰውን መመዘኛ የሚያሟሉ ከሆነ፣ ለሁሉም የሴቶች መጠይቅ ይቀርብላቸዋል:: የሴቶች መጠይቅ እንዲሞላላቸው ለተመረጡ ሴቶች በዚህ ዓምድ በስማቸው አቀጣጫ የተጻፈው ተራ ቁጥር ይከበባል::

10. በዚህ ዓምድ አማካይነት የባሎች መጠይቅ ሊጠየቁላቸው የሚችሉ ወንዶች ተለይተው እንዲታወቁ ይደረጋል:: የሴቶች ዕድሜ ከ15–49 ዓመት በመሆኑ በዓምድ 8 አማካይነት ለጥናቱ የተመረጡ መሆናቸው ሲረጋገጥ፣ የነዚህ ሴቶች ባሎቻቸው አዚያው ቤተሰብ የሚገኙ ከሆነ ባሎቻቸው የተመዘገቡበት የመስመር ቁጥር /በዓምድ የተመዘገቡበት ተራ ቁጥር/ በሴቶች መሥመር ላይ ይመዘገባል::

<u>የቤተሰብ ማሕበራዊና ኢኮኖሚያዊ ባሕርያት መጠይቅ</u>

የቤተሰብ ማሕበራዊና ኢኮኖሚያዊ ባሕርያት መጠይቅ የሚሞላው ቢያንስ ለአንዲት ሴት የሴቶች መጠይቅ የሚሞላላት በቤተሰቡ ውስጥ ከኖረች ነው:: ይህም ማለት በቤተሰቡ ውስጥ የሴቶች መጠይቅ የሚሞላላት ሴት ከሌሎች መጠይቁ ለቤተሰቡ አይሞላም:: በዚህም መጠይቅ የቤተሰቡ ማሕበራዊና ኢኮኖሚያዊ ባሕሪያት የሚጠቁሙ መረጃዎችን፤ የቤተሰቡ የትምህርት ሁኔታ፣ ሃይማኖት፣ ቤተሰቡ የሚያገኘው የመጠጥ ውሃ ከየት እንደሆኑና የመሳሰሉት ይሰበሰባሉ::

ሀ – <u>የአካባቢ መለያዎች</u>

1–6 – የአስተዳደር አካባቢ ወይንም ራስ ገዝ፣ የአውራጃ፣ የገበሬ ማሕበር /ሠፈራ ጣቢያ የከተማ፣ የከፍተኛ፣ የቀበሌ፣ ስም ወይም ቁጥር በአስፈላጊው ቦታ ይመዘገባል::

7 – የቤተሰቡ ኃላፊ ስም ይመዘገባል::

13 – መጠይቁ በሚሞላበ[illegible] መልስ ሰጭው ይጠቀምበት የነበረው ቋንቋ ይመዘገባል:: የቋንቋው ኮድ ግን የሚሞላው በፍናው መ/ቤት ነው::

14 – መጠይቁ የተሞላው አስተርጓሚ በመጠቀም ከነበረ ኮድ "1" በሣጥኑ ውስጥ ይሞላል:: አስተርጓሚ ካልተጠቀሙ ኮድ "2" ይመዘገባል::

ለ - የቤተሰቡ ማሕበራዊና ኢኮኖሚያዊ ባሕሪያት ጥያቄዎች:-

101. የቤተሰቡ ኃላፊ ጾታ ከቤተሰብ ዝርዝር ሁኔታ መመዝገቢያ ቅጽ ዓምድ 6 ይገኛል::

102. የቤተሰቡ ኃላፊ ዕድሜ ከቤተሰብ ዝርዝር ሁኔታ መመዝገቢያ ቅጽ ዓምድ 7 ይገኛል::

103. የቤተሰቡ ኃላፊ ሃይማኖት ተጠይቆ ከተዘረዘሩት ኮዶች መካከል አንዱ ይከበባል:: ሃይማኖታቸው ከክርስቲያን ወይም ከእስላም ሌላ ሲያጋጥም የሃይማኖት ዓይነት መመዝገብ ይኖርበታል::

104. የቤተሰቡ ኃላፊ የመማር ሁኔታቸውን አስመልክቶ በማንኛውም የትምህርት ዓይነት ወይም ቋንቋ አሁን በመማር ላይ ይገኙ እንደሆነ ወይም ከዚህ በፊት የተከታተሉ ወይም ተከታትለው እያውቁ እንደሆነ በመጠየቅ ኮዱ ይከበባል:: የትምህርቱ ዓይነት ወይም የመማሩ ሁኔታ በመደበኛ ት/ቤት በማናቸውም የክፍል ደረጃ ወይም በሌሎች ትምህርት ሰጪ ድርጅቶች ወይም በቤት ውስጥ በማናቸውም ቋንቋ ሊሆን ይችላል::

105. የቤተሰቡ ኃላፊ ትምህርት በመከታተል ላይ ያሉ ወይንም ከዚህ በፊት የተከታተሉ ከሆኑ የተከታተሉት ወይም በመከታተል ላይ ያሉት መደበኛ ትምህርት ከሆነ ደረጃውን ይጠየቃሉ:: የተከታተሉት የትምህርት ዓይነት የመሠረተ ትምህርት ከሆነ ኮዱ 5 ይከበብ ሌላ መደበኛ ያልሆነ ትምህርት ከሆነ ኮድ 6 ይከበባል:: መደበኛ ትምህርት የሚባለው ትምህርቱን በመከታተል ላይ የሚገኙ ተማሪዎችን ስም ዝርዝር መዝገቦ የትምህርት ፕሮግራም ወጥቶለት በየወቅቱ መዘኛ ፈተና እየሰጠ ፈተናውን የሚያልፉ ወደሚቀጥለው ከፍ ወደአለ የትምህርት ክፍል ወይም ትምህርት ደረጃ እየተዘዋወሩ ትምህርት የሚከታተሉበት ሥርዓት ያለው የትምህርት ዓይነት ነው::

106. ይህ ጥያቄ የሚመለከተው ከቤተሰቡ አባላት መካከል በትምህርት ደረጃቸው ከሁሉም የቤተሰብ አባላት የሚበልጡትን አባል ነው:: እንህ አባል የተከታተሉት ወይም በመከታተል ላይ የሚገኙት የትምህርት ዓይነት ተለይቶ ኮዱ ይከበባል::

107. የጨረሱት ከፍተኛ ክፍል ተብሎ የሚመዘገበው የደረሱበት ከፍተኛ ክፍል ሳይሆን ተምረው ያጠናቀቁት ከፍተኛ ክፍል ነው:: ለምሳሌ አራተኛ ክፍልን አጠናቀው አምስተኛ ክፍል ለጀመሩ የጨረሱት ከፍተኛ ክፍል የሚባለው አራተኛ ክፍል ነው:: አሥራ ሁለተኛ ክፍል አጠናቀው መደበኛ በሆነ በዩኒቨርሲቲ ፕሮግራም ዲግሪ ወይም ዲፕሎም በሚያስገኝ የዩኒቨርሲቲ ትምህርት ቢያንስ አንድ ዓመት ተከታትለው ሳይጨርሱ ኮድ 95 ይከበባል:: የዩኒቨርሲቲ ዲፕሎም ሳገኙ ኮድ 96 ሲከበብ

ዲግሪ ወይም ከዲግሪ በላይ ላገኙ ኮድ 97 ይከበባል:: አሥራ ሁለተኛ ክፍል አጠናቀው በንግድ ወይንም በተግባረ ዕድ ትምህርት ቤቶች የሙያ ትምህርት ለተከታተሉ የሚመዘገብላቸው ኮድ 12 ነው:: እንዲሁም አሥራ ሁለተኛ ክፍል አጠናቀው በዩኒቨርሲቲ ለአንድ ዓመት ያነሰ ትምህርት ለተከታተሉ ኮድ 12 ይመዘገባል::

108. ከስድስተኛ ክፍል በታች ላጠናቀቁ ማንበብና መጻፍ መቻላቸውን በጥያቄ 109 ይጠየቃሉ:: ነገር ግን ስድስተኛ ክፍል ወይም ከዚያ በላይ ያጠናቀቁ በቀላሉ ማንበብና መጻፍ እንደሚችሉ ስለሚታመን ወደ ጥያቄ 110 ይታለፋሉ::

109. ደብዳቤም ሆነ ሌላ ጽሑፍ በማንኛውም ቋንቋ በዝግታም ቢሆን በትክክል ለማንበብም ሆነ መልስ ለመጻፍ የማይቸገሩ በቀላሉ ማንበብና መጻፍ እንደሚችሉ ይቆጠራሉ:: በሚያነቡበት ወይም በሚጽፉበት ወቅት አንዳንድ ቃላትን የሚያሳስቱ ማንበብና መጻፍ እንደሚያስቸግራቸው ይቆጠራሉ:: ይህ ጥያቄ የሚቀርበው መደበኛ የሆነ ትምህርት ተከታትለው ነገር ግን ስድስተኛ ክፍል ሳያጠናቅቁና መሠረተ ትምህርት ወይም ሌላ መደበኛ ያልሆነ ትምህርት ለተከታተሉ ነው:: መደበኛ የሆነ ትምህርት ተከታትለው ስድስተኛ ክፍል ላጠናቀቁ ማንበብና መጻፍ በቀላሉ እንደሚችሉ ስለሚታመን ይህ ጥያቄ አይቀርብላቸውም::

110. የቤተሰቡ ኃላፊ <u>በአብዛኛው ጊዜያቸው</u> የሚሠሩት የሥራ ዓይነት በተሰጠው ክፍት ቦታ ይመዘገባል:: አንዳንድ ግለሰቦች ከአንድ በላይ ሥራ ሊሠሩ ይችላሉ:: በዚህ ወቅት ሠራኞቸው ካሉዋቸው ሥራዎች መካከል በአብዛኛው ጊዜአቸውን ያጠፉበትን አንዱን ሥራ እንዲገልጹ ማድረግ ያስፈልጋል:: የሥራ ዓይነት በሚመዘገብበት ወቅት የሥራውን ዓይነት ለይቶ ለማወቅ በሚያስችል አኳኋን መሆን አለበት:: ለምሳሌ "የሕክምና ሠራተኛ" ብሎ መመዝገብ የሥራውን ዓይነት ለይቶ አይገልጽም:: ስለዚህ የኃላፊውን የሥራ ዓይነት በመለየት " ጤና መኮንን"፣ ነርስ፣ " የጤና ረዳት" ...ወዘተ ብሎ መመዝገብ ይኖርበታል::

111. የቤተሰብ ንብረት የሆኑ እንስሳት ዓይነት በተሰጠው ዝርዝር መሠረት በዛቱ ይመዘገባል:: ሌሎች የቀንድ ከብቶች የሚባሉት የሚታለቡ ላሞችን አይጨምርም:: ለምሳሌ አምስት የወተት ላሞች /በወቅቱ የማይታለቡትንም ይጨምራል/ ያሉት ቤተሰብ የሚመዘገብለት "05" ይሆናል:: ለዚህ ጥያቄ ለመልስ መመዝገቢያነት ሣጥኖች የተሰጡ ስለሆነ፣ በያንዳንዱ ሣጥን ውስጥ ቁጥር መመዝገብ ያስፈልጋል::

114. ቤተሰቡ ለመጠጥ የሚሆነውን ውሃ በአብዛኛው ወቅት አፍልቶ ወይንም በመድኃኒት እያጣራ ይጠጣ እንደሆነ በመጠየቅ ኮድ ይከበባል::

115. ቤተሰቡ ምን ዓይነት መጸዳጃ እንደሚጠቀም በመጠየቅ በተሰጡት አማራጮች መሠረት ኮዱ ይከበባል:: መጸዳጃ ያላቸው ቤተሰቦች አጠቃቀማቸው በግል ወይም በጋራ መሆኑ መለየት ይኖርበታል::

117. ቤተሰቡ ለእጅ መታጠቢያ የሚጠቀምበት ሳሙና በአሁኑ ወቅት በቤቱ ውስጥ መኖሩን አለመኖሩ ተጠይቆ ኮዱ ይከበባል::

118. ቤተሰቡ በየዕለቱም ሆነ በየተወሰነ ጊዜ ያጸዳውን ቆሻሻ ከመጣሉ በፊት በቆሻሻ ማጠራቀሚያ ያከማቻ እንደሆነና እንዳልሆነ ይጠየቃል:: በማጠራቀሚያ ለሚጠቀሙ ቤተሰቦች የማጠራቀሚያው ዓይነት ማለትም ክዳን ያለው ወይም የሌለው ወይም ደግሞ በሌላ ዓይነት ማጠራቀሚያ የሚያጠራቅሙ ከሆነ ዓይነቱ መገለጽ ይኖርበታል:: እዚህ ላይ በየቀኑ ከቤት ውስጥ የሚወጡ ጥራጊዎች ምናልባት ለጊዜው በሥራ ብዛትም ሆነ በተለያዩ ምክንያቶች ወዲያው ሳይጣሉ ቆርተው እየተከማቹ በየማታው ቢጣሉ ከማጠራቀሚያ እንደተጣሉ መቆጠር የለባቸውም::

119. ቆሻሻው ለመጨረሻ ጊዜ ከመጣሉ በፊት ለማጠራቀም የሚጠቀሙበትን ዕቃ የት እንደሚያስቀምጡት በመጠየቅ በተሰጠው አማራጭ መሠረት ኮዱ ይከበባል::

121. ያጠራቀሙት ቆሻሻ ለመጨረሻ ጊዜ በየስንት ጊዜው እንደሚወገድ ተጠይቆ በተሰጠው አማራጭ መሠረት ኮዱ ይከበባል::

124. ቤተሰቡ የሚጠቀምባቸው ክፍሎች ብዛት በተሰጠው ክፍት ቦታ ይመዘገባል:: በገጠር የሚሠሩ የሣር ቤቶች በአብዛኛው አሠራራቸው የአንድ ክፍል መልክ ስላላቸው "01" ቁጥሩ ብዛቱ ይገለጻል:: ሆኖም አንዳንድ ሳር ቤቶች ተከፋፍለው ሊሠሩ ስለሚችሉ ሣር ቤቶችን በአጠቃላይ እንደ አንድ ክፍል ቤት አድርጎ ማጠቃለል እንደማይቻል መገንዘብ ያስፈልጋል::

128. ከተዘረዘሩት ዕቃዎች ዓይነት ውስጥ ቤተሰቡ በንብረትነት አሉኝ ለሚላቸው ዕቃዎች ኮዱ 1 ይከበባል:: ዕቃዎቹ ከሌሉት ኮዱ 2 ይከበባል::

129. ቤተሰቡ ባለፈው ዓመት በአብዛኛው በምግብነት ያዋለውን ቀለብ ያገኘው አምርቶ ወይንም ሸምቶ እንደሆነ በመለየት ኮዱ ይከበባል::

<u>የሴቶች መጠይቅ</u>

ይህ መጠይቅ በጥናቱ በተመረጡ ቤተሰቦች ውስጥ ለሚገኙ ዕድሜአቸው ከ15–49 ዓመት ለሆኑ ሴቶች ይቀርባል:: መጠይቁ የሚቀርብላት ሴት ከዚህ በፊት ያላገባች ወይንም አግብታ የነበረች ልትሆን ትችላለች:: እንዲሁም ልጅ የወለደች ወይንም ወልዳ የማታውቅ ልትሆን ትችላለች:: በዚህ መጠይቅ አማካይነት የሴትየዋ የተለያዩ ባሕርያት፣ ስለጋብቻዋ፣ ስለልጆቿ፣ ስለማጥባት ሁኔታ፣ ስለ ወሊድ ቁጥጥር ዘዴዎች፣ መውለድ ስለምትፈልጋቸው ልጆች ብዛት፣ ስለ ሥራ ሁኔታዎችና የባለቤት ባሕሪያት ጥያቄዎች ይቀርባሉ::

ክፍል 1 — <u>የአካባቢ መለያዎች</u>

1–6 — የአስተዳደር አካባቢ ወይንም የራስ ገዝ ስም፤ የአውራጃ ስም፤ የገበሬ ማሕበር/ሠፈራ ጣቢያ ስም፤ የከተማ ስም የከፍተኛ ቁጥርና የቀበሌ ቁጥር እንደአስፈላጊነታቸው ይመዘገባሉ::

8 — የቤተሰቡ ኃላፊ ሙሉ ስም ይመዘገባል::

9 — መጠይቁ የሚሞላላት ሴት ሙሉ ስም ይመዘገባል:: ይህችም ሴት በቤተሰብ ዝርዝር ሁኔታ መመዝገቢያ ቅጽ በዓምድ 9 ተራ ቁጥሯ የተከበበላት እንድሆነች ማረጋገጥ ያስፈልጋል::

10 — የሴትየዋ የመስመር ተራ ቁጥር "በቤተሰብ ዝርዝር ሁኔታ መመዝገቢያ ቅጽ" በዓምድ 1 የተመዘገበችበት ተራ ቁጥር ነው::

11 — ለመልስ ሰጭዋ ባለቤት፤ የባሎች መጠይቅ ከተሞላላት በሣጥኑ ውስጥ ኮድ 1 ይመዘገባል:: ካላገባች ወይንም ለባለቤቷ የባሎች መጠይቅ ካልተሞላለት ኮድ 2 ይመዘገባል::

16 — መጠይቁ በሚሞላበት ወቅት መልስ ሰጭዋ ይጠቀሙበት የነበረ ቋንቋ ስም ይመዘገባል:: የቋንቋው ኮድ የሚሞላው ግን በዋናው መ/ቤት ነው::

17.— መጠይቁ በሚሞላበት ወቅት አስተርጓሚ ተጠቅመው ከነበረ ኮድ 1 በሣጥኑ ውስጥ ይሞላል:: አስተርጓሚ ካልተጠቀሙ ኮድ 2 ይመዘገባል::

ክፍል 2 — የመልስ ሰጭዎች ባሕርያት

201. መልስ ሰጭዋ የተወለዱበትን ወርና ዓመት በትክክል ያውቁ እንደሆነ ተጠይቀው መልሱ ይመዘገባል:: የተወለዱበት ወር የሚሞላው በአኃዝ ሲሆን ይህም ለመስከረም 01፤ ለጥቅምት 02፤ .... ለነሐሴ 12፤ ለጳጉሜ 13 እየተባለ ይመዘገባል ማለት ነው:: ለምሳሌ በሕዳር ወር ለተወለደች ሴት ወሯን ለመመዝገብ በተሰጠው ሥፍራ 03 ይመዝገብ ሳታል ማለት ነው:: የተወለዱበትን ወር በትክክል የማያውቁ ከሆነ በታወቀ የበዓል ቀን አካባቢ ተወልደው እንደሆነ በመጠየቅ ግምት ለማግኘት መሞከር ያስፈልጋል::

በአብዛኛው በሰፊት የሚከበሩ በዓላት የሚከተሉት ናቸው::

እንቁጣጣሽ	መስከረም 1 ቀን
የአብዮት በዓል	መስከረም 2 ቀን
መስቀል	መስከረም 17 ቀን
ገና	ታህሳስ 29 ቀን

ጥምቀት	ጥር 11 ቀን
የዓድዋ ድል መታሰቢያ	የካቲት 23 ቀን
የድል በዓል	መጋቢት 28 ቀን
ስቅለት	ሚያዝያ /በአብዛኛው/
ፋሲካ	ሚያዝያ /በአብዛኛው/
የወዛደሮች ቀን	ሚያዝያ 23 ቀን

የተወለዱትን ወር ለማወቅ ካልተቻለ ኮድ 98 ተከቦ የተወለዱበትን ዓመት ይጠየቃሉ:: የተወለዱበት ዓመት በሚመዘገበበት ወቅት የዓመቱ የመጨረሻዎቹ ሁለት ቁጥሮች ብቻ ይሞላሉ:: ለምሳሌ በ1932 ለተወለዱ የሚሞላላቸው "32" ይሆናል:: ዓመቱን ለማወቅ አስፈላጊው ጥረት ሁሉ የሚደረግ ሲሆን ይህ ጥረት ካልተሳካ "98" ይመዘገባል:: ለዚህ ጥያቄ መልስ መመዝገቢያ ሣጥኖች የተሰጡ ስለሆነ በሁሉም ሣጥኖች ውስጥ ቁጥር መመዝገብ ያስፈልጋል::

202. የመልስ ሰጭው በጨረሱት ሙሉ ዓመት ይመዘገባል:: ይህም ማለት ከተወለዱ 32 ዓመት ከአሥር ወር ለሆናቸው የሚሞላላቸው 32 ብቻ ነው:: አንዳንድ ሴቶች ዕድሜአቸውን በትክክል ለመናገር የማይችሉ ሊያጋጥሙ ይችላሉ:: በዚህን ወቅት የተለያዩ ዘዴዎችን በመጠቀም ዕድሜአቸውን ለመገመት ጥረት መደረግ ይኖርበታል:: የተወለዱበትን ወርና ዓመት ሲጠየቁ በትክክል ለመመለስ ላልቻሉ ሴቶች በጥያቄ 201 መልስ ባለማግኘት ኮድ 98 ሲከበብ ለጥያቄ 202 ግን የግድ መልስ ማግኘት አስፈላጊ ነው:: ዕድሜአቸውን ለመናገር ለሚያዳግታቸው ሴቶች ዕድሜአቸውን ለመገመት ከሚያስችሉት ዘዴዎች መሀከል፤

ሀ. ዕድሜአቸውን ከአንዳንድ ታሪካዊ ድርጊቶች ጋር አያይዘው መናገር የሚችሉ ከሆነ በመጠየቅ ከዚህ መመሪያ ጋር ተያይዞ የቀረበውን የታሪካዊ ድርጊቶች ዝርዝር በመመልከት ዕድሜአቸውን መገመት፤

ለ. ሌሎች ዕድሜአቸውን ከሚያውቁ የቤተሰብ አባላት ወይንም የአካባቢው ሰዎች ጋር አያይዘው ዕድሜአቸውን መናገር ይችሉ እንደሆነ በመጠየቅ ዕድሜአቸውን መገመት፤

ሐ. ካገቡ ወዲህ ምን ያህል ጊዜ እንደሆናቸውና ሲያገቡ ምን ያህል ዕድሜ እንደነበራቸው ያውቁ እንደሆነ በመጠየቅ ዕድሜአቸውን መገመት፤

መ. የመጀመሪያ ልጃቸውን ከወለዱ ምን ያህል ጊዜ እንዳለፈና የመጀመሪያውን ልጅ ሲወልዱ ዕድሜአቸው ስንት ዓመት እንደ ነበረ በመጠየቅ መገመት ያስፈልጋል::

በዚህ ጥያቄ አማካይነት የሚገኘው የሴትየዋ ዕድሜ መረጃና በጥያቄ 201 የተመዘገበው ሴትየዋ የተወለዱበት ዓመትና ወር የሚጣጣም መሆኑን ማረጋገጥ ያስፈልጋል::

203. ሙሉ ዕድሜአቸውን በከተማው ወይንም በገበሬ ማሕበሩ የኖሩ የሚባሉ ከተወለዱ ጀምሮ በከተማው ወይንም በገ/ማሕበሩ ያለማቋረጥ የኖሩትንና ከስድስት ወር ለበለጠ ጊዜ ተለይተው የማያውቁትን ነው:: ሙሉ ዕድሜአቸውን በከተማ ወይንም በገ/ማሕበሩ ያልኖሩ የሚባሉት ሀ/ በሌላ አካባቢ የተወለዱ ለ/ በከተማው ወይንም በገ/ማሕበሩ የተወለዱ ነገር ግን ከስድስት ወር ለበለጠ ጊዜ ሌላ ቦታ ቆይተው የተመለሱ ናቸው::

204. ሙሉ ዕድሜአቸውን በከተማው ወይንም በገበሬ ማሕበሩ ያልኖሩ ሴቶች በከተማው ወይንም በገ/ማሕበሩ ለስንት ዓመታት ያለማቋረጥ እንደኖሩ ተጠይቀው መልሱ በጨረሱት ሙሉ ዓመት ይመዘገባል::

206. ሙሉ ዕድሜአቸውን በከተማው ወይንም በገበሬ ማሕበሩ ሳልኖሩ ሴቶች በተወለዱበት ወቅት ወላጅ እናታቸው ይኖሩ የነበረው ገጠር ከነበረ የመንደሩ፣ የአውራጃው የአስተዳደር አካባቢው ወይንም የራስ ገዙ ስም ይመዘገባል::

207. የሴትየዋ እናት ይኖሩ የነበረው በከተማ ከነበረ የከተማው፣ የአውራጃው፣ የአስተዳደር አካባቢው ወይንም የራስ ገዙ ስም ይመዘገባል::

208. የተወለዱበትን ከተማ ወይንም ገ/ማሕበር ለቀው ሌላ ሥፍራ ለመኖር ለመጀመሪያ ጊዜ ሲሄዱ ዕድሜአቸው ስንት ዓመት እንደነበረ ይመዘገባል::

209. በዚህ ጥያቄ ሴትየዋ ዕድሜአቸው አሥራ ሁለት ዓመት እስከሚሞላቸው ድረስ በአብዛኛው ይኖሩበት የነበረው ሥፍራ ገጠር ወይንም ትንሽ ከተማ ወይም ትልቅ ከተማ እንደነበረ ይጠየቃል:: ሴትየዋ በልጅነታቸው ያደጉበት ሥፍራ ገጠር የነበረና ሥፍራው በአሁኑ ወቅት ወደ ከተማነት የተቀየረ ከሆነ የሚመዘገበው ሴትየዋ ያደጉት ገጠር እንደነበረ ነው:: ሴትየዋ ያደጉበት ሥፍራ ገጠር ወይንም ከተማ እንደነበረ ሲጠየቁ የቦታውን ስም የሚናገሩ ከሆነ ሥፍራው ገጠር ወይንስ ከተማ እንደነበረ መጠየቅ ያስፈልጋል:: አንድ ሥፍራ ከተማ የሚባለው በዚያን ወቅት የክፍለ ሀገር፣ የአውራጃ፣ ወይንም የወረዳ ዋና ከተማ ከነበረ ወይንም ከሁለት ሺህ በላይ የሆነ ሕዝብ ይኖርበት ከነበረ ነው:: ለዚህ ጥናት ሲባል በትልቅ ከተማነት የሚወሰዱት፣ አዲስ አበባ፣ አስመራ፣ ድሬዳዋ፣ ጎንደር፣ ናዝሬት፣ ደሴ፣ ሐረር፣ መቀሌ፣ ጂማ፣ ደብረዘይት፣ አቃቂ፣ ባሕር ዳር፣ አዋሳ፣ ሻሸመኔ፣ ነቀምት፣ አሰላ፣ ደብረ ማርቆስ፣ አሰብ፣ ጎባ፣ መቱ፣ ጎሬ፣ ይርጋ ዓለም፣ ዲላ፣ ቦደ፣ አርባምንጭ እና ምፀዋ ናቸው::

210. ትምህርት የተከታተሉ ወይም በመከታተል ላይ ያሉ የሚባሉት መደበኛ ት/ቤት ገብተው በመማር ላይ የሚገኙ በመሠረተ ትምህርት ፕሮግራም ተመዝግበው ትምህርቱን በመከታተል ላይ የሚገኙ፣ የኀይማኖት ትምህርት በመማር ላይ የሚገኙ፣ ከጓደኛ ወይንም ከዘመድ የሚሰጥ ትምህርት ወይንም ሌላ መደበኛ ያልሆነ ትምህርት በመከታተል ላይ ያሉትን ነው::

211. ትምህርት በመከታተል ላይ ያሉት ወይንም ከዚህ በፊት የተከታተሉት መደበኛ ትምህርት ቤት ከሆነ ደረጃውን ሲጠየቁ፣ በመሠረተ ትምህርት ከሆነ ኮድ 5፣ሌላ መደበኛ ያልሆነ ትምህርት ከሆነ ኮድ 6 ይከበባል:: መደበኛ ትምህርት የሚባለው ትምህርቱን በመከታተል ላይ የሚገኙ ተማሪዎችን ስም ዝርዝር መዝገብ የትምህርት ፕሮግራም ወጥ የለት፣ በየወቅቱ መመዘኛ ፈተና እየተሰጠ ፈተናውን የሚያልፉ ወደሚቀጥለው ከፍ ወደ አለ የትምህርት ክፍል ወይም ደረጃ እየተዛወሩ ትምህርት የሚከታተሉበት ሥርዓት ያለው የትምህርት ዓይነት ነው::

212. የጨረሱት ከፍተኛ ክፍል ተብሎ የሚመዘገበው የደረሱበት ከፍተኛ ክፍል ሳይሆን ተምረው ያጠናቀቁት ከፍተኛ ክፍል ነው:: ለምሳሌ አራተኛ ክፍልን አጠናቀው አምስተኛ ክፍል ለጀመረ የጨረሱት ከፍተኛ ክፍል የሚባለው አራተኛ ክፍል ነው:: አሥራ ሁለተኛ ክፍል አጠናቀው መደበኛ በሆነ በዩኒቨርሲቲ ፕሮግራም ዲግሪ ወይም ዲፕሎማ በሚያስገኝ የዩኒቨርሲቲ ትምህርት ቢያንስ አንድ ዓመት ተከታትለው ሳይጨርሱ ኮድ 95 ይከበባል:: የዩኒቨርሲቲ ዲፕሎማ ሳገኙ ኮድ 96 ሲከበብ ዲግሪ ወይም ከዲግሪ በላይ ሳገኙ ኮድ 97 ይከበባል:: አሥራ ሁለተኛ ክፍል አጠናቀው በንግድ ወይንም በተግባረ ዕድ ትምህርት ቤቶች የሙያ ትምህርት ለተከታተሉ የሚመዘገብላቸው ኮድ 12 ነው:: እንዲሁም አሥራ ሁለተኛ ክፍል አጠናቀው በዩኒቨርሲቲ ለአንድ ዓመት ያነሰ ትምህርት ለተከታተሉ ኮድ 12 ይመዘገባል::

213. ስድስተኛ ክፍልና ከዚያ በላይ የጨረሱ ሁሉ ወደ ጥያቄ 219 ሲያልፉ፣ ከስድስተኛ ክፍል በታች ያጠናቀቁ ወደ ጥያቄ 217 አልፈው ማንበብ መቻል ወይም አለመቻላቸውን ይጠየቃሉ::

216. የመሠረተ ትምህርቱን ፕሮግራም በሚገባ ያጠናቀቁ ነገር ግን በልዩ ልዩ ምክንያት የምስክር ወረቀቱን ያልተቀበሉ የምስክር ወረቀት እንደተቀበሉ ይቆጠራሉ::

217. ደብዳቤ ወይንም ሌላ ጽሑፍ በማንኛውም ቋንቋ በዝግታም ቢሆን በትክክል አንብበው የሚረዱ በቀላሉ እንደሚያነቡ ይቆጠራሉ:: በሚያነቡት ሆኖም አንዳንድ ቃላት የሚያሳስቱ ንባብ እንደሚያስቸግራቸው ይቆጠራሉ:: ይህ ጥያቄ የሚቀርበው ሀ/ መደበኛ ትምህርት ተምረው ነገር ግን ስድስተኛ ክፍል ያልጨረሱ፣ ለ/ መሠረተ ትምህርት ለተማሩ፣ ሐ/ ሌላ መደበኛ ያልሆነ ትምህርት ለተከታተሉ ሴቶች ነው::

218. ደብዳቤ ወይንም ሌላ ጽሑፍ በማንኛውም ቋንቋ ሳያሳስቱ የሚጽፉ ሁሉ በቀላሉ እንደሚጽፉ ይቆጠራሉ:: በሚጽፉበት ወቅት አንዳንድ ቃላትን የሚያሳስቱ ግን መጻፍ እንደሚያስቸግራቸው ይቆጠራል::

221. የሴትየዋ ብሔረሰብ ስም በግልጽ መመዝገብ አለበት:: የብሔረሰቦች ኮድ የሚሰጠው በዋናው መሥሪያ ቤት ሲሆን የብሔረሰቦች ስም የሚመዘገበው የዋናውን የብሔረሰቡን ስም በመጥቀስ ይሆናል:: ለምሳሌ ጐጃሜ፣ ጐንደሬ ሳይሆን መመዝገብ ያለበት " አማራ " የሚለው የብሔረሰብ ስም ነው:: እንዲሁም ሶዶ፣ ወለኔ፣ አነሞር፣...ወዘተ ሳይሆን " ጉራጌ" የሚለው የብሔረሰብ ስም መመዝገብ አለበት::

223. የክርስትና ሃይማኖት /ኦርቶዶክስ፣ ፕሮቴስታንት፣ ካቶሊክ፣ ወዘተ./ ለሚከተሉ ግለሰቦች የእምነታቸውን ጥንካሬ ለማወቅ እንዲያስችል፣ ቤተክርስቲያን ምን ያህል ጊዜ እየሄዱ እንደሚያስቀድሱ ወይንም ምን ያህል ጊዜ ለመጸለይ ወደ ቤተክርስቲያን እንደሚሄዱ ይጠየቃል:: አንዳንድ ግለሰቦች በየሣምንቱ ቅዳሜና እሁድ ወይም በወር ውስጥ ባሉ የበዓል ቀናት /ልደታ፣ አቦ፣ ጊዮርጊስ፣ ማርያም ...ወዘተ/ በአጥቢያቸው ወይም በሌላ አካባቢ ወደሚገኝ ቤተክርስቲያን ይሄዳሉ:: እነዚህ ግለሰቦች በአብዛኛው በዓል እንደሚሄዱ በመቁጠር ኮድ 1 ይከበብላቸዋል:: ሌሎች ግለሰቦች በየተወሰኑ በዓላት ማለትም በፋሲካ፣ በገና፣ በጥምቀት ...ወዘተ ቀናት ብቻ ቤተክርስቲያን ይሄዳሉ:: እነዚህና በየጊዜው ተሳልመው ብቻ የሚመለሱ ግለሰቦች ኮድ 2 ይከበብላቸዋል::

224. የክርስትና ሃይማኖት ተከታይ የሆኑ ሴቶች ምን ያህሉን የጾም ጊዜያት ይጾሙ እንደሆነ በዚህ ጥያቄ ይጠየቃል:: አብዛኛውን አርብ፣ ረቡዕና ሌሎች የጾም ቀናትን የሚጾሙ፣ ወይም ለብዙ ቀናት አከታትለው የሚጾሙ አዘውትረው ጾም እንደጾሙ ተቆጥሮ ኮድ 1 ሲከበብላቸው፣ ሌሎች የተወሰኑ የጾም ጊዜያትን ለምሳሌ እንደ ፋሲካና የመሳሰሉትን ብቻ የሚጾሙ ጥቂቶን እንደጾሙ ተቆጥሮ ኮድ 2 ይከበብላቸዋል::

225. በቀን ውስጥ አምስት ጊዜ እንዲሰግዱ የእስልምና ሃይማኖት የሚያዝ ሲሆን ሳያቋርጡ በየቀኑ አምስቱንም ሰላት የሚሰግዱ ኮድ 1 ሲከበብላቸው በተወሰኑ ጊዜያት ብቻ የሚሰግዱ ኮድ 2 ይከበብላቸዋል::

226. የረመዳን ወር ጾም ሙሉውን የሚጾሙ ኮድ 1 ሲከበብላቸው ሙሉውን ጾም ለማይጾሙ ኮድ 2 ይከበብላቸዋል::

ክፍል 3 — የጋብቻ ታሪክ

301. ከወንድ ጋር ይኖራሉ የሚባሉት፣ የጋብቻ ሥነሥርዓት ባይፈጸም እንደ ባልና ሚስት ሆነው አንድ ላይ በአንድ ቤት የሚኖሩ ግለሰቦች ናቸው:: በቤተኛ አዳሪነት የሚኖሩና ከብዙ ወንዶች ጋር ጊዜያቸውን የሚያሳልፉ፣ ከወንድ ጋር እንደሚኖሩ አይቆጠሩም:: የጋብቻ ሥርዓት ባይፈጸም ከወንድ ጋር መኖር በአንዳንድ አካባቢዎች አስነዋሪ ድርጊት በመሆኑ ይህንን ጥያቄና በዚህ ክፍል ውስጥ የሚገኙትን ጥያቄዎች ለመልስ ሰጭዎች በምናቀርብበት ወቅት ከፍተኛ ጥንቃቄ ማድረግ ያስፈልጋል:: ምክንያቱም በነዚህ ጥያቄዎች ምክንያት ከሴቶች ጋር አለመግባባት ቢፈጠር ለተከታዮቹ ጥያቄዎች ትክክለኛ መልስ ለማግኘት ስለሚያስቸግር ነው::

303. ባልና ሚስት በተለያዩ ቦታዎች የሚኖሩት በሥራ፣ በግዳጅ፣ በትምህርት፣ ወዘተ ምክንያት ሊሆን ይችላል::

304. ለዚህ ጥያቄ መልስ መመዝገቢያ ሣጥኖች የቀረቡ ስለሆነ በሁሉም ሣጥኖች ውስጥ ቁጥሮችን መመዝገብ ያስፈልጋል::

312. ጋብቻው የተፈጸመበት ወርና ዓመተ ምሕረት በአኀዝ ተጠቅሞ ይመዘገባል:: ለምሳሌ ጋብቻው የተፈጸመው በጥቅምት ወር 1976 ከነበረ የሚመዘገበው በወሩ ሥፍራ 02፣ በዓመቱ ሥፍራ 76 ይሆናል 311 — 317 በነዚህ ጥያቄዎች መሠረት ሴትየዋ ለፈጸመቻቸው ጋብቻዎች ሁሉ በቅደም ተከተል አስፈላጊው መልስ ይመዘገባል:: ለሴትየዋ ከመጀመሪያው ጋብቻ አንስቶ እስከ ስድስት ጋብቻዎች ላሉ መረጃ ለመሰብሰብ ሠንጠረዥ የተዘጋጀ ሲሆን ይህ መረጃ እንደሁኔታው መመዝገብ አለበት ማለት ነው:: የተጋቡበትን ወር የማያውቁ ካጋጠሙ ወሩን ለመመዝገብ በተሰጠው ሥፍራ 98 ይመዘገብና የተጋቡበት ዓመተ ምህረት ተጠይቆ ይመዘገባል:: ዓመተ ምህረቱንም የማያውቁ ከሆነ በዓመተ ምህረት ሥፍራ 98 ይመዘገባል:: የተጋቡበትንም ወርና እንዲሁም ዓመተ ምህረትን በትክክል ላስመዘገቡ ሴቶች ጥያቄ 313 እና ጥያቄ 314 ተዘለው ወደ ጥያቄ 315 ይታለፋል:: ወሩን ወይንም ዓመተ ምህረትን በትክክል ካላስመዘገቡ ግን ጥያቄ 313 ይቀርብላቸዋል::

313. የተጋቡበትን ወር ወይም ዓመተ ምህረት ያላስመዘገቡ ሴቶች ሲጋቡ ስንት ዓመታቸው እንደነበረ ተጠይቀው በትክክል ከመለሱ መልሱ ተመዝግቦ ወደ ጥያቄ 315 ይታለፋል:: በዚህን ወቅት የነበራቸውን ዕድሜ በትክክል ካላስታወሱ ኮድ 98 ተመዝግቦ ጥያቄ 314 ይቀርብላቸዋል::

314. ከስንት ዓመት በፊት ነበር የተጋቡት የሚለው ጥያቄ የሚቀርበው የተጋቡበትን ወርና ዓመተ ምህረት ያላስመዘገቡ እንዲሁም በተጋቡበት

ወቅት የነበራቸውን ዕድሜ በትክክል ለመናገር ሳይችሉ ሴቶች ቢሆን ለዚህ ጥያቄ የግድ ትክክለኛውን መልስ ማግኘት ይኖርብታል:: በቀላሉ መልሱን ለመናገር የሚያዳግታቸው ሴቶች ካጋጠሙ የተለያዩ ዘዴዎችን በመጠቀም መልሱን ማግኘት ያስፈልጋል:: በተለይ ለዚህ ጥያቄ የግድ መልስ ማግኘት አስፈላጊ ስለሆነ የተለያዩ ዘዴዎችን በመጠቀም መልሱ መገኘት አለበት:: ለምሳሌም ከነዚህ ዘዴዎች ውስጥ አንዱ የመጀመሪያው ልጃቸው ዕድሜና ካገቡ ከምን ያህል ጊዜ በኋላ ልጅ እንደተወለደ መጠየቅ ነው::

320. ለዚህ ጥያቄ መመዝገቢያ ሣጥኖች ስለቀረቡ በሁሉም ሣጥኖች ውስጥ ቁጥር መመዝገብ ይኖርብታል::

327. ለዚህ ጥያቄ ትክክለኛውን መልስ ለማግኘት ከመልስ ሰጭና የሚገኘው መረጃ ብቻ ሳይሆን የአካባቢው ሕብረተሰብ የሚጠቀምበትን የግርዛት አይነት ቀደም ብሎ ጠይቆ መረዳት ጠቃሚ ይሆናል:: ተገርዘው የሚሰፉ የሚገኙት በአብዛኛው በአፋርና በሶማሌ ብሔረሰብ ነው:: ሱና የሚባለው አገራረዝ ከሁሉ የቀለለ አይነት አገራረዝ ቢሆን በግርዘቱም ወቅት የሚቀረጠው የሴት የፍ የክሊትሪስ ሸፋን ብቻ ወይንም የክሉትሪሱ ሸፋንና የክሊትሪሱ ጫፍ ናቸው::

ክፍል 4 — የልደት ታሪክ

401. በዚህ ክፍል ልጅ ተብለው የሚጠቀሱት ከአብራካቸው የወጡትን ማለትም የወለዷቸውን ልጆች ብቻ ነው:: በዚህ ምክንያት የማደጐ ልጆች፣ ባለቤታቸው ከሌላ ሚስት የወለዳቸው ልጆች፣ ያሳደጓቸው ልጆች እንደ ሴትየዋ ልጆች አይቆጠሩም:: የሴትየዋ ልጆች ተብለው የሚቆጠሩት፣ ሀ/ በአሁኑ ወቅት ከሴትየዋ ጋር አቤት ውስጥ የሚኖሩ፣ ለ/ ከቤት ውጭ ትዳር ይዘውም ሆነ በሌላ ምክንያት ከቤተሰቡ ተለይተው የሚገኙትንና የሞቱትን ያጠቃልላል:: በተጨማሪም ሕፃናት እንዳይዘነጉ ጥንቃቄ ማድረግ አስፈላጊ ነው:: በተለይ ከተወለዱ በኋላ ለረጅም ጊዜ ሳይቆዩ የሞቱ ልጆች ሊዘነጉ ስለሚችሉ ጥንቃቄ መደረግ አለበት:: አንድ ልጅ እንደተወለደ የመተንፈስ ወይንም የመንቀሳቀስ ምልክት ካሳየ በሕይወት እንደተወለደ ልጅ ይቆጠራል:: በተጨማሪም የሴትየዋ ልጆች ተብለው የሚጠቀሱት በአንድ ጋብቻ ውስጥ የተገኙትን ልጆች ብቻ ሳይሆን በሌሎች ጋብቻዎችም የተወለዱትን ያጠቃልላል:: በተለይም ከጋብቻ ውጭ የተወለዱ ልጆች እንዳይረሱ ከፍተኛ ጥንቃቄ ማድረግ ያስፈልጋል::

ይህ ጥያቄ ከዚህ በፊት በጋብቻ ላይ ለነበሩና ትዳር መስርተው ለማያውቁ ሴቶች ይጠየቃል:: ትዳር [illegible] ላልገረደች ልጅ ወልደው እንደሆነ ሲጠየቁ ቀር ሊሰጡ በለሚችሉ ጥያቄው በሚቀርብበት ወቅት ጥንቃቄ ማድረግ ያስፈልጋል::

402. ከሴትየዋ ጋር የሚኖሩ ልጆች የሚባሉት ሴትየዋ ከምትኖርበት ቤት ውስጥ በአንድነት አብረው የሚኖሩ ልጆች ናቸው::

403. ለዚህ ጥያቄ መመዝገቢያ ሣጥኖች የቀረቡ ስለሆነ በሁሉም ሣጥኖች ውስጥ ቁጥሮች መመዝገብ ይኖርበታል::

404. ከሴትየዋ ጋር የማይኖሩ ልጆች የሚባሉት ሴትየዋ ከምትኖርበት ቤት ውጭ የግላቸውን ትዳር መሥርተው የሚኖሩ፣ ለሥራ በሌላ ቦታ የሚገኙ፣ ለትምህርት በሌላ አካባቢ የሚገኙ፣ እና የመሳሰሉት ናቸው::

406. ሴትየዋ ከወለደቻቸው ልጆች መካከል የሞቱትን ለማስታወስ ደስ የማይላት ልትሆን ስለምትችል ጥያቄው በሚቀርብበት ወቅት ጥንቃቄ ማድረግ ያስፈልጋል:: በተለይ ልጅ ከሞተባቸው ሴቶች መካከል ብዙ ሴቶች አልሞቱብንም የሚል መልስ ሊሰጡ ስለሚችሉ ትክክለኛውን መልስ ለማግኘት ጥረት ማድረግ ያስፈልጋል:: በጥያቄ 401 ላይ ልጅ ወልደን አናውቅም ላሉ ሴቶችም ይህ ጥያቄ ተጠይቆ መልሱ ይመዘገብላቸዋል::

407. ሴቶች የሞቱባቸውን ልጆች ብዛት በሚጠየቁበት ወቅት ሙሉ ፈቃደኛ ሆነው ላይገኙ ስለሚችሉና የሞቱባቸውን ልጆች ብዛት ቀንሰው ሊያቀርቡ ስለሚችሉ ጥንቃቄ ማድረግ ያስፈልጋል::

<u>የልደት ታሪክ ሠንጠረዥ</u>

በዚህ ሠንጠረዥ ውስጥ ሴትየዋ እስከ 18 ለሚደርሱ በሕይወት የተገላገሏቸው ልጆች ሁሉ መመዝገባቸውን ማረጋገጥ ያስፈልጋል:: በዚህ ሠንጠረዥ ውስጥ የተዘረዘሩት ልጆች ብዛት በጥያቄ 408 ላይ ከተገለጹት ጋር የማይመሳሰሉ ከሆነ አስፈላጊው ማስተካከያ መደረግ አለበት:: ሠንጠረዡ እስከ 18 ለሚደርሱ ልጆች ለመመዝገብ እንዲያስችል የተዘጋጀ ነው::

412. በጥያቄ 408 [illegible] የተገለጸው የሴትየዋ ልጆች በጠቅላላ ከመጀመሪያው ልጅ በመነሳት በሕይወት መኖራቸው ወይም አለመኖራቸው ሳይታይ በተወለዱበት ቅደም ተከተል መሠረት ይመዘገባል:: በተጨማሪም መንታ ሆነው የተወለዱ ልጆች በቅደም ተከተል ተመዝግበው በሁለቱም ልጆች የልደት ተራ ቁጥር ዙሪያ ክብ ማድረግ ያስፈልጋል ምዝገባው ከተጀመረ በኋላ የልደት ተራ ቁጥር እንደተዛባ ከታወቀ የተመዘገበውን መረጃ ሁሉ አጥፍቶ እንደ አዲስ ምዝገባ መጀመር አያስፈልግም:: የልደት ተራ ቁጥሩን ግልጽ በሆነ መንገድ ማስተካከል በቂ ይሆናል::

415. እያንዳንዱ የሴትየዋ ልጅ በየትኛው ወር ተወልዶ እንደነበረ ተጠይቆ መልሱ በአሐዝ /መስከረም = 01፣ ጥቅምት = 02...ጳጉሜ = 13/ ይመዘገባል:: ልጆች የተወለዱበትን ወር በትክክል መናገር የማይችሉ አባላት ካጋጠሙ የተወለዱት በየትኛው በዓል አካባቢ እንደሆነ ተጠይቀው ወሩ ይመዘገባል:: ዋና ዋናዎቹ በዓላት የሚውሉባቸው ቀናት የሚከተሉት ናቸው::

እንቁጣጣሽ — መስከረም 1 ቀን
የአብዮት በዓል — መስከረም 2 ቀን
መስቀል — መስከረም 17 ቀን
ገና — ታህሳስ 29 ቀን
ጥምቀት — ጥር 11 ቀን
የዐድዋ ድል መታሰቢያ — የካቲት 23 ቀን
የድል በዓል — መጋቢት 28 ቀን
ስቅለት — ሚያዝያ /በአብዛኛው/
ፋሲካ — ሚያዝያ /በአብዛኛው/
የሠራተኞች ቀን — ሚያዝያ 23 ቀን

ወሩን በትክክል ለማወቅ ካልተቻለ ልጅ የተወለደው በክረምት ወይም በበጋ ውስጥ እንደሆነ ተጠይቆ፤ በበጋ ከሆነ "01" በክረምት ከሆነ "02" ይመዘገባል:: ዕድሜአቸው ከአምስት ዓመት በታች ለሆኑ ሕጻናት የተለየ ትኩረት ተደርጎ የተወለዱበት ወር በትክክል እንዲመዘገብ ጥረት መደረግ ይኖርበታል:: በዚህ ጥያቄ ላይ መልሱ ከተቻለ በወር ካልተቻለ በወቅት እንጂ በሁለቱም መመዝገብ አያስፈልግም::

416. ልጅ የተወለደበት ዓመት ተጠይቆ የመጨረሻዎቹን ሁለት አሐዞች ብቻ በመጠቀም መልሱ ይመዘገባል:: ለምሳሌ በ1974 ለተወለዱ ልጆች የሚመዘገበው "74" ይሆናል:: ልጅ የተወለደበትን ዓመት በትክክል የማያውቁ ካገጠሙ ከስንት ዓመት በፊት እንደተወለደ ተጠይቆ መልሱ ይመዘገባል:: ይህንን በትክክል ለመናገር የማይችሉ ካጋጠሙ አስፈላጊ የሆኑ ዘዴዎችን ሁሉ ተጠቅሞ መልሱ መገኘት ይኖርበታል:: ልጅ ከስንት ዓመት በፊት እንደተወለደ ለመገመት ከሚያስችሉት ዘዴዎች መካከል አ አንደኛው ከሚታወቁ ታሪካዊ ድርጊቶች አያይዞ ለመናገር መቻሉ ነው:: ለዚህም ተግባር እንዲያገለግል የሚታወቁ ታሪካዊ ድርጊቶች የተፈጸሙበትን ዓመትና ወር የሚገልጽ ዝርዝር በዕዝል 1 ቀርቧል:: እንዲሁም የልጆች ዕድሜ ሲመዘገብ ከሁለት ልጆች መሐከል ያለው የዕድሜ ልዩነት ረጅም ከሆነ/ለምሳሌ ሦስት ዓመት ወይንም ከዚያ በላይ /በመሐከላቸው በሕይወት የተወለደ ሌላ ልጅ እንደነበረ ማረጋገጥ አስፈላጊ ይሆናል:: ለዚህ ጥያቄ መልሱ ከተቻለ በዓመተ ምሕረት ካልተቻለ ከስንት ዓመት በፊት እንደነበረ ሲሆን በሁለቱም መመዝገብ አያስፈልግም::

418. የሞቱ ልጆች ዕድሜ በሚመዘገብበት ወቅት ሲሞቱ ዕድሜአቸው አንድ ወር ያልሞላቸው ሕጻናት ዕድሜ በቀን ይመዘገባል:: ዕድሜአቸው አንድ ወርና ከዚያ በላይ የሆናቸው ነገር ግን ሁለት ዓመት ያልሞላቸው ልጆች ዕድሜ በጨረሱት ሙሉ ወር ይመዘገባል:: ዕድሜአቸው ሁለት ዓመትና ከዚያ በላይ የሆናቸው ልጆች ዕድሜ ግን የሚመዘገበው በጨረሱት ሙሉ

ምሳሌ፡

ሲሞቱ የነበራቸው ዕድሜ	ምዝገባ		
ሀ. ሰባት ቀናት	(1)	0	7
ለ. አንድ ወር ከሰባት ቀናት	(2)	0	1
ሐ. አራት ወር ከሰባት ቀናት	(2)	0	4
መ. አንድ ዓመት ከሶስት ወር ከሰባት ቀናት	2	1	5
ሠ. ሁለት ዓመት ከሦስት ወር	(3)	0	2
ረ. አምስት ዓመት ከሰባት ወር	(3)	0	5

420. የሞተ ልጅ መገሳገል ማለት ሰባት ወራት ወይንም ከዚያ በላይ የሆነውን እርግዝና በተለያዩ ምክንያቶች የተነሣ ሕይወት የሌለው ልጅ መገላገል ማለት ነው:: ልጅ በሚወለድበት ወቅት የመተንፈስ ወይንም የመንቀሳቀስ ምልክት ለጥቂት ደቂቃዎች እንኳን ካሳየ በሕይወት እንደተወለደ ይቆጠራል::

422. ሎንዲስ ቤት አስወርዷት የምትባለው በራሷ ፍላጎት/እርግዝናውን ባለመፈለጓ ወይንም በጤንነቷ ላይ ችግር በመፍጠሩ/የምታስወርደውን ሳይሆን ያለራሷ ፈቃድ የሚያጋጥማትን ውርጃ ነው::

432. ካረገዙ ስንት ወር እንደሆናቸው በትክክል ለማወቅ የማይችሉ ሴቶች ካጋጠሙ የእርግዝናውን ጊዜ ገምተው እንዲያስመዘግቡ መጠየቅ አለባቸው::

433. ሴቶች በእርግዝናቸው ወቅት ብዙ ጊዜ ክትባት ይወስዳሉ:: የዚህን ክትባት ምክንያት አብዛኞቹ ሴቶች አጥርተው አያውቁትም:: ክትባቱ የሚሰጠው ልጅ ከተወለደ በኋላ የመንጋጋ ቆልፍ በሽታ /ቲታነስ/ እንዳይዘው ለማድረግ ነው:: ስለዚህ ይህ ጥያቄ የሚቀርበው ሴቶች የክትባቱን ምክንያት አውቀው እንዲናገሩ ሳይሆን መከተብ ወይንም አለመከተባቸውን እንዲናገሩ ነው::

434. በእርግዝና ወቅት የሚሰጠው ክትባት የልጅን ጤንነት በትክክል እንዲጠበቅ ሁለት ጊዜ መወሰድ አለበት:: ነገር ግን አንዳንድ ሴቶች በወቅቱ ጠኪም ቤት ባለመሄዳቸው ወይንም የሁለተኛው ክትባት ወቅቱ ባለመድረሱ አንድ ጊዜ ብቻ የተከተቡ ሊያጋጥሙ ስለሚችል ሴትየዋ የተከተቡትን ክትባት ብዛት በትክክል ጠይቆ ማወቅ ያስፈልጋል::

436. የወር አበባቸውን ካዩ አንድ ወር ያልሞላቸው መሆኑን የጠቀሱ ሴቶች በአሁኑ ወቅት ነፍሰ ጡር የመሆን ዕድላቸው ዝቅተኛ ስለሆነ መልሱ ከጥ431 ጋር መመሳከር ይኖርበታል:: የዚህ ጥያቄ መልሱ የሚመዘገበው ሴትየዋ በሚናገሩት የጊዜ አቆጣጠር መሠረት ይሆናል:: ለምሳሌ ሴትየዋ መልሱን በቀን ከተናገሩ ቀኑ ይመዘገባል:: መልሱን በወር ለሚናገሩ በወር ይመዘገብላቸዋል::

ነገር ግን ወለዱን በወርም በቀንም ከተናገሩ ወለዱ ወይ ቀን ተቀይሮ ይመዘገብላቸዋል:: ወለዱን እያጠጉ ለሚናገሩ ሴቶች ትክክለኛውን ጊዜ እንዲገልጹ መገፋፋት ያስፈልጋል::

ምሳሌ፤

ወለደ	አመዘጋገብ
ሀ. ሦስት ቀናት	1 | 0 | 3
ለ. አሥራ አራት ቀናት	1 | 0 | 2
ሐ. ሰላሳ ቀናት	1 | 0 | 4
መ. ሁለት ሳምንት	2 | 0 | 3
ሠ. አራት ወር	3 | 3 | 3
ረ. ሦስት ዓመት	4 | 1 | 8
ሰ. አንድ ወር ከሦስት ቀናት	1 | 1 | 4
ሸ. አንድ ዓመት ከስድስት ወር	3 | 3 | 0
ቀ. የመጨረሻውን ልጅ ከመገላገላቸው በፊት	995
በ. የወር አበባ አይተው አያውቁም	996

ክፍል 5 — የጤናና የማጥባት ሁኔታ

የጤናና የማጥባት ሁኔታዎች በሚመለከት በመጨረሻ ስለተወለደው ልጅና ከርሱ በፊት ስለተወለደው ልጅ ይጠየቃል:: እነዚህ ጥያቄዎች ለሴቶች በሚቀርቡበት ወቅት የልጆችን ስም እየጠሩ መሆን ይኖርበታል::

502. የመጨረሻው ልጅ ስምና ከመጨረሻው በፊት የተወለደው ልጅ ስም የልደት ታሪክ ሠንጠረዥን በመመልከት ይመዘገባል::

503. የመጨረሻውና ከመጨረሻው በፊት የተወለደው ልጅ በልደት ታሪክ ሠንጠረዥ የተመዘገቡበት የመስመር ቁጥር ጥ412 በመመልከት ይመዘገባል::

504. የመጨረሻው ልጅና ከመጨረሻው በፊት የተወለደው ልጅ በሕይወት መኖራቸው ወይም አለመኖራቸው በልደት ታሪክ ሠንጠረዥ ጥ417 በመመልከት በሣጥኑ ውስጥ የ " " ምልክት በማድረግ ይመዘገባል:: በሕይወት ሳሉ ለሞቱ ልጆች ሁሉ ከጥያቄ 505 — ጥያቄ 519 ያሉት ይጠየቁላቸዋል::

505–519 – እነዚህ ጥያቄዎች ምንም እንኳን በሁለት ገጾች ላይ የሚገኙ ቢሆንም በመጀመሪያ የመጨረሻውን ልጅ በሚመለከት በተከታታይ ይጠየቃሉ:: የመጨረሻውን ልጅ በሚመለከት ጥያቄዎች ሁሉ ቀርበው ካበቁ በኋላ እንደገና ከጥያቄ 505 በመጀመር እስከ ጥያቄ 519 ያሉት ከመጨረሻው በፊት የተወለደውን ልጅ በሚመለከት ይቀርባሉ::

505. ሴቶች በእርግዝና ቸው ወቅት ልጅ የመንጋጋ ቆልፍ በሽታ እንዳይዘው ከትባት እንዲወስዱ ይደረጋል:: ይህ ጥያቄ ሲጠየቅ ሴትየዋ የክትባቱን ከትባት እንዲወስዱ ይደረጋል:: ይህ ጥያቄ ሲጠየቅ ሴትየዋ የክትባቱን ምክንያት ባያውቁም በእርግዝና ቸው ወቅት ክትባት መውሰድ አለመውሰዳቸው በቻ ተጠይቀ ይምሳል::

50 . የተወለደው ልጅ ጡት መጥባት ሳይጀምር በተወለደ በጥቂት ሰዓቶች ወይንም ቀናት ውስጥ ቢሞት ልጅን እንዳሳጠቡ ይቆጠራሉ::

510. በዚህ ጥያቄ የመጨረሻ ልጃቸውን አጥብተው እንደነበረ የሚገልጹ ሴቶች ልጅን ለምን ያህል ወራት እንዳጠቡ ይጠየቃሉ:: እናቲቱ ልጅን ታጠባ የነበረው በተለያዩ ምክንያቶች በቀን ውስጥ በተወሰኑ ሰዓቶች ብቻ ሊሆን ይችላል:: ወይንም ልጁ ሌላ ምግብ በተጨማሪ መመገብ ስለጀመረ ሊሆን ይችላል:: ለዚህ ጡት ይሰጠው የነበረው በተወሰኑ ጊዜያት ብቻ ሊሆን ይችላል:: ለዚህ ጥያቄ መልስ በሚመዘገበበት ወቅት ልጅ በነዚህ ጊዜያት ሁሉ ይጠባ እንደነበረ ይቆጠራል:: ልጅ ጡት የጠባው አንድ ወር ሳልሞላ ጊዜ ከሆነ ኮድ "00" ይመዘገባል:: ልጅ ጡት ይጠባ የነበረው እስከ ምትበት ጊዜ ድረስ ከሆነ ኮድ "96" ይከበባል::

512. ይህ ጥያቄ የሚጠየቀው በጥያቄ 509 አሁንም በመጥባት ላይ እንደሚገኙ ለተገለጸላቸው እናናት ብቻ ነው:: ሕፃናት እድገ በሚሉበት ወቅት ተጨማሪ ከእናት ጡት በተጨማሪ ሌላ ምግብ እንዲሰጣቸው ይደረጋል:: ተጨማሪ ምግብ ተብሎ የሚጠቀሰው በአጋጣሚ ወይንም ለመድኃኒትነት ለአንድ ወይንም ለተወሰነ ጊዜ ብቻ የሚሰጥ ምግብ ሳይሆን በምግብነት ታስቦ ለልጅ እድገትና ጤንነት እንዲረዳ በየጊዜው የሚሰጥ የምግብ አይነት ነው:: እነዚህ የምግብ አይነቶች ሁሉም በየቀኑ የሚቀርቡ ሳይሆኑ ይችላሉ:: ሕፃኑ ከተዘረዘሩት የምግብ አይነቶች ውስጥ በትላንትናው ዕለት ወይም ማታ ለተሰጡት የምግብ አይነቶች ኮድ 1 ይከበባል:: በትላንትናው ዕለት ወይም ማታ ሳልተሰጡት የምግብ አይነቶች ሁሉ ኮድ 2 መከበብ ይኖርበታል:: ይህ የምግብ አይነት በሌሎች ጊዜያት ይሰጡት የነበረ ቢሆንም በትላንትናው ዕለት ወይም ማታ ምግቡ ያልተሰጠው ከሆነ ኮድ 2 ይከበባል:: በጥያቄው የቀረቡት ሰባቱም የምግብ አይነቶች እንደተለያዩ ጥያቄዎች አንድ በአንድ ለመልስ ሰጭዋ ቀርበው መልስ ማግኘት ይኖርባቸዋል::

513. ለልጅ ተጨማሪ ምግብ መስጠት የተጀመረው ከተወለደ በስንተኛው ወር እንደነበረ ተጠይቆ ዕድሜው በጨረሰው ሙሉ ወር ይመዘገባል::

517. አንዲት ሴት ልጅ እንደወለደች ወዲያውኑ የግብረ ሥጋ ግኑኝነት መፈጸም አትጀምር ይሆናል:: ለዚህም ምክንያት ከሚሆኑት ውስጥ፣ ባሕሉ ለተወሰነ ጊዜ የግብረ ሥጋ ግኑኝነት የሚከለክል በመሆኑ፣ ለሴትየዋ ጤንነት በማሰብ ወይንም ሴትየዋ ልጇን የምትገላገለው ከወላጆቿ ቤት ከሆኑና ከባለቤቷ ጋር በቅርብ ለመገናኘት ያላት ዕድል ያነሰ በመሆኑ፣ እና የመሳሰሉት ምክንያቶች ይገኙበታል:: እነዚህ ምክንያቶች ምንም እንኳን እርግዝናን የሚያራርቁ ቢሆንም ሆነ ብለው እርግዝናን የሚያራርቁ ቢሆንም ሆነ ብለው እርግዝናን ለመቆጣጠር የተፈጸሙ ካልሆኑ በስተቀር እንደ ወሊድ መቆጣጠሪያ ዘዴ አይቆጠሩም:: ይህ ጥያቄ በሚቀርብበት ወቅት ሴትየዋ የሚጠየቁት የግብረ ሥጋ ግኑኝነት ማቋረጣቸውን ብቻ ሳይሆን፣ የግብረ ሥጋ ግኑኝነቱን ያቋረጡት የግብረ ሥጋ ግንኙነት መፈጸም እየቻሉ እርግዝናን ለመቆጣጠር ሲሉ መሆኑ መረጋገጥ አለበት::

520. የመጨረሻውና ከመጨረሻው በፊት የተወለደው ልጅ ስም የልደት ታሪክ ሠንጠረዡን በመመልከት ይሞላል::

521. የመጨረሻውና ከመጨረሻው በፊት የተወለደው ልጅ በልደት ታሪክ ሠንጠረዥ የተመዘገቡበት የመስመር ቁጥር ዓምድ 412 በመመልከት ይመዘገባል::

522. የልደት ታሪክ ሠንጠረዥ ዓምድ 417 በመመልከት የመጨረሻው ልጅና ከመጨረሻው በፊት የተወለደው ልጅ በሕይወት መኖራቸው ወይም አለመኖራቸው ይመዘገባል:: የመጨረሻው ልጅ በሕይወት ካለ ከ523 –529 ያሉት ጥያቄዎች ይጠየቁለታል ሆኖም የመጨረሻው ልጅ በሕይወት ከሌለ እነዚህ ጥያቄዎች አይጠየቁለትም:: እንደዚሁም ከመጨረሻው በፊት ለተወለደው ልጅ ከ523 – 529 ያሉት ጥያቄዎች የሚጠየቁለት ልጁ በሕይወት የሚገኝ እንደሆነ ብቻ ነው::

523. ከጥያቄ 523 – 529 በተከታታይ ለመጨረሻው ልጅ ተጠይቀው ከተጠናቀቀ በኋላ እነዚሁ ጥያቄዎች ከመጨረሻው በፊት ለተወለደው ልጅ ይጠየቃሉ:: በዚህ ጥያቄ ልጁ መከተብ አለመከተቡ ሳይሆን የሚጠየቀው የክትባት ካርድ እንዳለው ወይም እንደሌለው ነው:: የክትባት ካርድ አለው ከተባለ ካርዱን እንዲያሳዩ ሴቶቹ ይጠየቃሉ:: ካርዱ ቀርቦ ከታየ ኮድ 1 ሲመዘገብ ካርድ እያለው ካርዱ በመጥፋቱ ወይም ሊገኝ ባለመቻሉ ሊያቀርቡት ካልቻሉ ኮድ 2 ይመዘገብለታል:: ልጁ ተከትቦ ካርድ ግን ያልተሰጠው ወይም ተከትቦ የማያውቅ ከሆነ ኮድ 3 ይመዘገብለታል:: የልጁ የክትባት ካርድ ቀርቦ የታየ ከሆነ ጥያቄ 524 ይሞላለታል:: ነገር ግን የክትባት ካርድ ኖሮት ካርዱን ለማሳየት ሴትየዋ ካልቻሉ ወይም የክትባት ካርድ የሌለው ከሆነ ወደ ጥያቄ 525 ይታለፋል::

524. እነዚህ ጥያቄዎች የሚመዘገቡት የክትባት ካርዱን በመመልከት ብቻ ሲሆን ከካርዱ ውጭ ያሉ መረጃዎች አይሞሉም:: ቀናቱ የሚሞሉት የኢትዮጵያውያንን ዘመን አቆጣጠር በመከተል ሲሆን በአውሮፓውያን አቆጣጠር የተሞሉ ከሆነ መረጃዎች ከገጹ ግርጌ ባለው ሠፍራ ተሞልተው በዋናው መ/ቤት ወደ አውሮፓውያን የቀን አቆጣጠር ተቀይረው እንዲመዘገቡ ይደረጋል:: ካርዱ ላይ ልጅ የተወለደበትን ቀንም ተሞልቶ ስለሚገኝ ይህን መረጃ በልደት ታሪክ ሠንጠረዥ ጥ415 — 416 ጋር ማመሳከር ያስፈልጋል::

525. ይህ ጥያቄ የሚቀርበው በጥ523 መሠረት የክትባት ካርድ ሳልቀረበለት ልጅ ሲሆን ልጁ የፀረ ስድስት በሽታ ክትባት ተከትቦ እንደሆነ ቤት የና ተጠይቃ የምትሰጠው መልስ ይመዘገባል::

526. ልጅ በትላንትናው ቀን ወይም ማታ ተቅማጥ ይዞት እንደነበረ ተጠይቆ ተቅማጥ ይዞት ከነበረ ኮድ 1 ተከቦ ወደ ጥያቄ 528 ይታለፋል:: በትላንትናው ቀን ወይም ማታ ተቅማጥ ይዞት ካልነበረ ኮድ 2 ተከቦለት ወደ ጥያቄ 527 ይታለፋል::

527. በትላንትናው ቀን ወይም ማታ ተቅማጥ ይዟቸው ያልነበሩ ልጆች ባለፉት 15 ቀናት ተቅማጥ ይዟቸው እንደነበረ ተጠይቀው መልሱ ይመዘገባል:: ልጅ ባለፉት 15 ቀናት ተቅማጥ ይዞት ከነበረ ወደ ጥያቄ 528 ይታለፋል:: የመጨረሻው ልጅ ተቅማጥ ይዞት ካልነበረ ወይም በተቅማጥ መያዙ ካልታወቀ የዚህኛው ልጅ ጥያቄ ስለሚያበቃ ወደ ጥያቄ 523 ታልፎ ከመጨረሻው በፊት ስለተወለደ ልጅ ጥያቄዎች ይጠየቃሉ::

529. አንዳንድ ሴቶች ልጆቻቸው ተቅማጥ በያዛቸው ወቅት ጡት መስጠት ተቅማጡን ያባብሳል በማለት ያቋርጧቸዋል:: ነገር ግን ይህ ልምድ ልጅን በጣም የሚጎዳው ተግባር ነው:: በዚህ ዓምድ ሴቶች ልጅ ተቅማጥ በያዘው ወቅት ጡት ከልከለውት እንደነበረ ይጠየቃሉ:: ለልጅ ጡት ለየሰጡት ልጅ በመታመሙ ብቻ ጡት መጥባት ቢቀንስ ወይም መጥባት ለጥቂት ጊዜ ቢያቋርጥ መልሱ ያጠቡት እንደነበረ ይሆናል:: ይህ ጥያቄ ለመጨረሻው ልጅ ከተጠየቀ በኋላ በተመሳሳይ መልክ ከ523 — 529 ያሉት ጥያቄዎች ከመጨረሻው በፊት ለተወለደው ልጅ ይጠየቃሉ::

532. በዚህ ጥያቄ አማካይነት ሴቶች ለመውለድ ቢሞክሩ ይችሉ እንደሆነ ወይም አይችሉ እንደሆነ ይጠየቃሉ:: ይህ ጥያቄ የሚቀርበው ከዚህ በፊት ሳገቡና አግብተው ለማያውቁ ሴቶች ጭምር ስለሆነ በተለይ አግብተው ለማያውቁ ሴቶች ይህ ጥያቄ በሚቀርብበት ወቅት ጥንቃቄ ማድረግ ያስፈልጋል:: በተጨማሪም እነዚህ ሴቶች ለመውለድ ያልሞከሩም ከሆነ ቢሞክሩ ሊወልዱ እንደሚችሉ ቢገምቱ መውለድ የሚችሉ ተብለው ይቆጠራሉ::

ክፍል 6 — የወሊድ ቁጥጥር

በዚህ ክፍል ሴቶች በወሊድ መቆጣጠሪያ ዘዴዎች ያላቸው እውቀትና አጠቃቀም ይጠየቃሉ:: ከነዚህ ውስጥ አንዳንዶቹ ጥያቄዎች ለመልስ ሰጭዎች በቀላሉ ለመመለስ የሚያስቸግሩ ሊሆኑ ይችላሉ:: ጥያቄዎችን መረጃ ሰብሳቢዎች በሚጠይቁበት ወቅት ጉዳዩ አስነዋሪ እንዳልሆነ አድርገው ማቅረብ ይኖርባቸዋል:: በተጨማሪም የሚሰበሰበው መረጃ በሚስጢር እንደሚያዝና የዚህ አይነት ጥያቄዎች በጠቅላላ በአገሪቱ ውስጥ ከሚገኙ ሴቶች ብዙዎቹ በመጠየቅ ላይ እንደሚገኙ ለመልስ ሰጭዎች መግለጽ ለሚቀርቡ ጥያቄዎች መልስ ለማግኘት ስለሚረዳ ይኸው መደረግ አለበት::

601. ይህ ጥያቄ በሚቀርብበት ወቅት ስለወሊድ መቆጣጠሪያ ዘዴዎች ለመልስ ሰጭዎች ገለጻ ማድረግ አስፈላጊ አይደለም:: መልስ ሰጭዎች ስለወሊድ መቆጣጠሪያ ዘዴዎች ከዚህ ቀደም ሰምተው አለመስማታቸው ብቻ ተጠይቆ መልሱ ይመዘገባል::

602. በመልስ ሰጭዎች አነጋገር መሠረት አርግዝናን የመቆጣጠሪያ ዘዴ ማለት ምን እንደሆነ በአጭሩ እንዲገለጽ ተጠይቀው መልሱ ከተሰጡት አማራጮች ውስጥ ከሆነ ኮዱ የከበባል:: ካልሆነ መልሱ በአጭሩ ተመዝግቦ ኮድ 5 ይከበባል::

603. በጥያቄ 601 እና በጥያቄ 602 ላይ የሰጡት መልስ ባይታይ ሁሉም . ሴቶች ከወሊድ መቆጣጠሪያ ዘዴዎች ውስጥ ስለየትኛው ሰምተው ያውቁ እንደሆነ ተጠይቀው መልሱ ይመዘገባል:: የዚህ ጥያቄ መልስ ከተመዘገበ በኋላ በሰንጠረዡ ውስጥ ከ1—13 ከተዘረዘሩት ዘዴዎች ውስጥ ሴትየዋ በማቸውን ያልጠሯቸውን ዘዴዎች አንድ በአንድ በመጥራትና ማብራሪያ በመስጠት ስለዘዴዎቹ ሰምተው እንደሆነ ይጠየቃሉ::

604. በአጠቃላይ ከወሊድ መቆጣጠሪያ ዘዴዎች ውስጥ ስለማንኛቸው ሰምተው እንደሆነ በሚጠየቁበት ወቅት መልስ በራሳ ስማቸውን ለጠሯቸው ዘዴዎች በጠቅላላ ኮድ 1 ይከበባል:: ኮድ 1 ሳል ተከበበላቸው ዘዴዎች ሁሉ የዘዴው ስም ተነቦላቸውና አንዳንድ ገለጻ ከተደረገላቸው በኋላ ስለ ዘዴው ሰምተው እንደነበረ ለሚጠቅሱት ዘዴ ኮድ 2 ይከበባል:: "ለዘዴው ሰምተው እንደማያውቁ ከጠቀሱ ኮድ 3 ይከበባል:: የወሊድ መቆጣጠሪያ ዘዴ ተብለው የቀረቡት የሚከተሉት ናቸው::

01. <u>የወሊድ መቆጣጠሪያ ኪኒን ወይንም ፒል፤</u> የሚባለው ሴቶች ለወሊድ መቆጣጠሪያነት በየቀኑ የሚወስዱት ታብሌት ነው::

02. <u>ሉፕ ወይም አይ ዩ ዲ፤</u> የሚባለው በሴቷ ማሕፀን ውስጥ በሐኪም ወይንም በሌላ የሕክምና ሠራተኛ አማካይነት የሚቀመጥ ነው:: ይህ ሉፕ ሴትየዋ ማሕፀን ውስጥ አስካለ ድረስ እንዳታረግዝ መከላከያ ይሆናታል::

03. መርፌ /injection/ ፡ ክብለው የሚጠቀሙት በሴቷ ቆዳ ስር /ለምሳሌ በክንዷ ላይ/ የሚቀበሩ መርፌ የሚመስሉ መድሀኒቶች ሲሆኑ በነዚህም ምክንያት ለተወሰኑ ወራት ሴትየዋ የእርግዝና መከላከያ ይኖራታል::

04. የማሕፀን ቆብ /ዲያፍራም/ ፡ ሴትየዋ በግብረ ሥጋ ግንኙነት ወቅት በማሕፀንዋ ውስጥ የምታስቀምጠው ቆብ ሲሆን ይህም ቆብ የወንድ የዘር ፍሬ ወደ ማሕፀንዋ እንዳያልፍ ስለሚከላከል እንዳታረግዝ ይረዳታል:: ከቆቡ ጋር በተጨማሪ ፎም ወይም ጄሊ የሚባሉ የወንዱን የዘር ፍሬ የሚጻረሩ (spermicide) መጠቀም የማርገዝ ዕድሏን በበለጠ ይቀንሰዋል:: ፎምና ጄሊ ብቻ በመጠቀምም እርግዝናን መከላከል ይቻላል::

05. ኮንዶም ፡ የሚባለው በግብረ ሥጋ ግንኙነት ወቅት ወንዶች በብልታቸው ላይ የሚያጠልቁት እንደ ኪስ የሆነ ከላስቲክ የተሠራ ነው:: በግብረ ሥጋ ግንኙነት ወቅት የወንድ የዘር ፍሬ በላስቲኩ ኪስ ውስጥ የሚቀር በመሆኑና ሴትየዋ ብልት ውስጥ ስለማይደርስ ሴትየዋ እንዳታረግዝ ይከላከልላታል::

06. በኦፕሬሽን ሴቶችን ማምከን ፡ ይህ የሚደረገው የሴቷን ዕንቁላል ከሚገኝበት ቦታ ወደ ማሕፀኗ እንዳይደርስ የሚረዳውን ቧንቧ /ቱቦ/ በመቁረጥ ዕንቁላሉ ወደ ሴትየዋ ማሕፀን እንዳይደርስ በማድረግ እንዳታረግዝ ይከላከልላታል::

07. በኦፕሬሽን ወንዶችን ማምከን ፡ ይህ የሚደረገው የወንዱ የዘር ፍሬ ከሚፈጠርበት ክፍል ወደ ብልቱ የሚያመራውን ቧንቧ /ቱቦ/ በመቁረጥ የዘር ፍሬው ወደ ብልቱ እንዳይደርስ በማድረግ ግብረ ሥጋ ግንኙነት በሚያደርጉበት ወቅት የዘር ፍሬው ወደ ሴትየዋ ብልት ስለማይደርስ እርግዝናን ይከላከላል::

08. በቀን መቁጠር እርግዝናን መከላከል ፡ በወር ውስጥ ሴትየዋ በሚያረግዙበት ቀናት ብቻ የግብረ ሥጋ ግንኙነት በማድረግ /ቀን አቆጣጠር/ የሚጠቀሙ ሴቶች በወር ውስጥ የሴትየዋ ዕንቁላል በማሕፀንዋ በሚገኝበት ወቅት ወይንም ወደ ማሕፀንዋ ሊያልፍ ሦስት ቀናት ሲቀረው ጀምሮ የግብረ ሥጋ ግንኙነት ባለመፈጸም እርግዝናን የመከላከል ዘዴ ነው::

09. የግብረ ሥጋ ግንኙነት መቆጠብ (abstinence) ፡ በወሊድ መቆጣጠሪያ ዘዴነት የሚቆጠረው ሴትየዋና ባልየው ሆን ብለው ሴትየዋ እንዳያረግዙ ከግብረ ሥጋ ግንኙነት በመቆጠብ እርግዝናን የሚከላከሉበት ዘዴ ነው:: ባልየውና ሴትየዋ በተለያዩ አጋጣሚዎች

ተለይቶ ከሆነ ወይንም በሕመም ምክንያት የግብረ ሥጋ ግኑኝነት አለመፈጸም እንደ ወሊድ መቆጣጠሪያ ዘዴ ሊወሰድ አይችልም።

10. <u>በግብረ ሥጋ ግኑኝነት ጊዜ የወንድን የዘር ፍሬ ከሴትየዋ ብልት ውጭ ማፍሰስ (withdroawal)</u>፤ ይህም ዘዴ ሴትየዋ እንዳታረግዝ ያደርጋል።

11. ከግብረ ሥጋ ግኑኝነት በኋላ ሴትየዋ እንዳታረግዝ ብልቷን መታጠብ (douche) በወሊድ መቆጣጠሪያ ዘዴነት የሚቆጠረው ሴትየዋ የግል ንጽሕናዋን ለመጠበቅ የምታደርገውን መታጠብ የማይጨምር ሲሆን፤ ሴትየዋ የምትታጠበው እንዳታረግዝ ብላ የወንድን የዘር ፍሬ ከብልቷ ለማጠብ የምታከናውነው ድርጊት ነው።

12. <u>ባሕላዊ መድኃኒቶች ወይም ዘዴዎች</u>፤ እነዚህ ዘዴዎች የተለያዩ አይነቶች ሊሆኑ የሚችሉ ሲሆኑ ዘዴዎቹ ግን ለሌላ ጥቅም ተብለው የሚደረጉ ሳይሆኑ እርግዝናን ለመከላከል ሆን ተብለው የሚደረጉ ብቻ መሆን ይኖርባቸዋል።

13. <u>ሌሎች ዘዴዎች</u>፤ በወሊድ መቆጣጠሪያነት የሚጠቀሙ ሴቶች ካገጠሙ የዘዴው አይነት መገለጽ ይኖርበታል። በተጨማሪም የዘዴው ዋና ጥቅም ለወሊድ መቆጣጠሪያነት መሆኑን ማረጋገጥ አስፈላጊ ነው።

605. በጥያቄ 604 ሳይነበብላቸውም ሆነ ተነብቦላቸው ስለወሊድ መቆጣጠሪያ ዘዴዎች እንደሰሙ በመግለጻቸው ኮድ 1 ወይም 2 በተከበበላቸው እያንዳንዱ ዘዴዎች ተጠቅመው ያውቁ እንደሆነ ይጠየቃሉ። ተጠቅመውባቸው ለሚያውቋቸው ዘዴዎች ሁሉ ኮድ 1 ሲከበብ ተጠቅመውባቸው ለማያውቁ ዘዴዎች ሁሉ ኮድ 2 ይከበባል። ባለትዳር ለሆኑ ሴቶች ስለወሊድ መቆጣጠሪያ ዘዴዎች ተጠቅመው እንደሆነ የሚቀርቡ ጥያቄዎች የሚመለከቱት ስለአሁኑ ጋብቻቸው ብቻ ሳይሆን ከዚህ በፊት አግብተውም ሆነ ከማግባታቸው በፊት ተጠቅመው እንደሆነ ነው።

606. ጥያቄ 605 በመመልከት ለአንድ ዘዴ እንኳን ኮድ 1 የተከበበ ካለ የዚህ ጥያቄ መልስም "በአንድ ዘዴም ቢሆን ተጠቅመናል" ይሆናል። ለጥያቄ 605 በተሰጠው ዓምድ ውስጥ ለአንድም ዘዴ ቢሆን ኮድ 1 የተከበበ የማይገኝ ከሆነ የዚህ ጥያቄ መልስ "በአንድም ዘዴ አልተ አልተጠቀምም" ይሆናል።

607. የወሊድ መቆጣጠሪያ ዘዴ ተጠቅመው የሚያውቁ ሴቶች ለመጨረሻ ጊዜ የተጠቀሙበት ዘዴ ዓይነት በዚህ ጥያቄ ይመዘገባል። ባለትዳር ለሆኑ ሴቶች የመጨረሻው የወሊድ መቆጣጠሪያ ዘዴ ተብሎ የሚቀርበው በአሁኑ ጋብቻቸው ወቅት የተጠቀሙበትን ዘዴ ብቻ ሳይሆን ከዚህ በፊት በጋብቻ ላይ ከነበሩ ወይም ትዳር ከመያዛቸው በፊት የተጠቀሙበትንም ዘዴ ያጠቃልላል።

608. ለመጀመሪያ ጊዜ የውሊድ መቆጣጠሪያ ዘዴዎች በተጠቀመበት ወቅት በሕይወት የነበሩ ስንት ወንዶችና ስንት ሴቶች ልጆች እንደነበራቸው ተጠይቀው በሣጥኖቹ ውስጥ መልሱ ይመዘገባል:: በሕይወት የነበሩ ልጆች ካልነበሯቸው "00" ይመዘገባል::

609. በዚህ ጥያቄ የሚመዘገበው ለመጀመሪያ ጊዜ የተጠቀመበትን የውሊድ መቆጣጠሪያ ዘዴ መጠቀም ከጀመረበት ቀን አንስቶ ለስንት ወራት ያለማቋረጥ እንደተጠቀመ ነው:: መልሱ የሚመዘገበው ወደ ሙሉ ወር ተጠግቶ ሲሆን ከአሥራ አምስት ቀናት ላነሰ ጊዜ ተጠቅመውበት ከነበረ የሚመዘገበው "00" ነው::

615. የውሊድ መቆጣጠሪያ ዘዴ እየተጠቀሙ ያረገዙት ከአንድ ጊዜ በላይ ከሆነና ዘዴዎችም የተለያዩ ከሆኑ የሚመዘገበው በመጨረሻ ላይ ይጠቀምበት የነበረው ዘዴ ነው:: የዘዴው አይነት የሚመዘገበው በተሰጠው ክፍት ቦታ ላይ ሲሆን ኮዱ የሚሞላው በዋናው መሥሪያ ቤት ነው::

619. ሴትየዋ በአሁኑ ወቅት የሚጠቀሙት የውሊድ መቆጣጠሪያ ዘዴ ዓይነት ይመዘገባል:: ከተዘረዘሩት መልሶች ውስጥ ከ01–07 ያሉት ዘዴዎች ዘመናዊ ዘዴዎች ተብለው የሚታወቁ ሲሆን በሚቀጥሉት ጥያቄዎች ስለዘዴው ዋጋ፣ የሚገኙበት ሥፍራ፣ ወዘተ ይጠየቃል:: ከ08–13 የተዘረዘሩት ዘዴዎች ዘመናዊ ያልሆኑ ዘዴዎች ተብለው የሚታወቁ ሲሆን እነዚህን ዘዴዎች ለሚጠቀሙ ሴቶች ወደ ጥያቄ 628 ይታለፋል:: በአሁኑ ወቅት ሁለት የተለያዩ ዘዴዎችን አያይዞ የሚጠቀሙ ካጋጠሙ ከቀረበው ዝርዝር ውስጥ ቀድሞ የሚገኘው ኮድ ይከበብላቸዋል::

620. ከጥያቄ 620 እስከ ጥያቄ 627 የተመለከቱት ጥያቄዎች የሚቀርቡት በጥያቄ 619 ከ01–07 የተዘረዘሩት የውሊድ መከላከያ ዘዴዎችን ለሚጠቀሙ ሴቶች ብቻ ነው:: የውሊድ መከላከያ ዘዴዎች ዋጋ የሚገለጸው በሚከተለው መንገድ ይሆናል::

1. ኪኒን፤ የ28 ወይም የ30 ክኒኖች ዋጋ፤
2. ኮንዶም፤ የአንድ ደርዘን ዋጋ፤
3. ሉፕ፤ የአንድ ሉፕና ማሕፀን ውስጥ ለማስቀመጫ ባለሙያ የሚከፈል ዋጋ፤
4. ሴትን በኦፕሬሽን ማምከን፤ የአንድ ኦፕሬሽን ዋጋ፤
5. ወንድን በኦፕሬሽን ማምከን፤ የአንድ ኦፕሬሽን ዋጋ፤
6. መርፌ፤ አንድ ጊዜ ለመወጋት የሚጠየቀው ክፍያ፤
7. የማሕፀን ቆብ፤ የአንዱ ዋጋ፤

ለጥያቄው መልስ የሚሞላው ሴትየዋ በአሁኑ ወቅት የምትጠቀምበት ዘዴ ዋጋ ወደ ሙሉ ብር ተጠግቶ ይሆናል:: ለምሳሌ ለ30 የወሊድ መቆጣጠሪያ ታብሌቶች የሚከፈለው ስምንት ብር ከሰባ አምስት ሣንቲም ቢሆን የሚመዘገበው 08 ብቻ ይሆናል:: የወሊድ መከላከያ ዘዴው በነጻ የሚገኝ ከሆነ 98 ይመዘገባል::

624. የወሊድ መከላከያ ዘዴዎችን ለማግኘት በጉዞ የሚያጠፉት ጊዜ በዚህ ጥያቄ ይቀርባል:: መልሱ የሚመዘገበው ሴትየዋ በሚሰጡት መሠረት ሲሆን በደቂቃ ከተናገሩ ደቂቃውን፣ በሰዓት ከተናገሩ ሰዓቱን ወይም ቀኑን ከተናገሩ ቀኑ ይመዘገባል:: ነገር ግን መልሱ የሚመዘገበው አንድን መቆጠሪያ ብቻ በመጠቀም ይሆናል:: ስለዚህ በሰዓትና በደቂቃ ከተናገሩ መልሱ ወደ ደቂቃ ብቻ ተቀይሮ ይመዘገባል ማለት ነው::

ምሳሌ፣

ጉዞው የሚፈጀው ጊዜ	ምዝገባ
ሀ. ሰላሳ ደቂቃ	(1) 3 | 0
ለ. ሁለት ሰዓት	(2) 0 | 2
ሐ. አንድ ቀን	(3) 0 | 1
መ. አንድ ሰዓት ተኩል	(1) 9 | 0

628. ይህ ጥያቄ በአሁኑ ወቅት ዘመናዊ የሆኑና ዘመናዊ ያልሆኑ የወሊድ መቆጣጠሪያ ዘዴዎችን በመጠቀም ላይ ለሚገኙ ሴቶች ሁሉ ይጠየቃል:: ይህም ማለት በጥያቄ 619 ማንኛውንም አይነት መልስ ተሞልቶላቸው ለነበሩ ሴቶች ሁሉ ይህ ጥያቄ ይቀርባል ማለት ነው:: በዚህ ጥያቄ የሚጠየቀው በአሁኑ ወቅት በመጠቀም ላይ የሚገኙትን የወሊድ መቆጣጠሪያ ዘዴ ሳያቋርጡ ለምን ያህል ጊዜ እንደተጠቀሙ ሲሆን መልሱ የሚመዘገበው ወደ ሙሉ ወሮች ተጠግቶ ነው:: ለአሥራ አምስት ቀናትና ከዚያ በላይ ለሆነ ጊዜ ዘዴውን ለተጠቀሙ 01 ሲመዘገብ ከአሥራ አምስት ቀናት ላነሰ ጊዜ ዘዴውን ለተጠቀሙ 00 ይመዘገባል::

629. ይህ ጥያቄ የሚጠየቀው ሴትየዋ በአሁኑ ወቅት በመጠቀም ላይ ያሉትን ዘዴ ለመጀመሪያ ጊዜ በሚጠቀሙበት ወቅት ስንት ልጆች እንደነበራቸው ነው:: ዘዴውን ለመጀመሪያ ጊዜ በሚጠቀሙበት ወቅት ምንም ልጅ ካልነበራቸው 00 ይመዘገባል::

633. ይህ ጥያቄ የሚቀርበው ከዚህ በፊት የወሊድ መቆጣጠሪያ ዘዴ ተጠቅመው ለሚያውቁ በአሁኑ ጊዜ ግን ነፍሰ ጡር በሆኑ ወይም የወሊድ መቆጣጠሪያ ዘዴ በመጠቀም ላይ ለማይገኙ ሴቶች ነው:: በመጨረሻው ወቅት ከአንድ

በላይ በሆነ ዘዴ ሲጠቀሙ ለነበሩ በቀረበው ዝርዝር ውስጥ ቀድሞ
የተመዘገበውን ዘዴ በመምረጥ ይከበባል::

635. ይህ ጥያቄ የሚቀርበው ከዚህ በፊት በወሊድ መቆጣጠሪያ ዘዴ ተጠቅመው
ለሚያውቁ ሴቶች ብቻ ነው::

636. በተለያዩ ዘዴዎች ለመጠቀም የሚያስቡ ካጋጠሙ በዝርዝሩ ውስጥ ቀድሞ
የተመዘገበውን በመምረጥ ኮዱ ይከበባል::

640. ከቀረቡት ዝርዝሮች ውስጥ የተለያዩ ምክንያቶችን የሚጠቅሱ ካጋጠሙ
ከሁሉም ዋነኛ ብለው የሚያቀርቡትን ምክንያት ተጠይቀው መልሱ
ይመዘገባል::

ክፍል 7 — ወደፊት የሚፈልጉት ልጆች ብዛት

በዚህ ክፍል የቀረቡት ጥያቄዎች መልስ ሰጪዎች ለወደፊት የሚፈልጉት ልጆች
ብዛትና ያላቸውን አስተያየት ለማወቅ እንዲያስችሉ የታቀዱ ስለሆነ መረጃ
ሰብሳቢዎች ጥያቄዎችን በሚያቀርቡበት ወቅት የግል አስተያየታቸውን ሳያንጸባርቁና
ወደ የትኛውም መልስ ሳያደሉ ጥያቄዎችን ማቅረብና የተሰጡትን መልሶች መመዝገብ
ይኖርባቸዋል::

703. በአሁኑ ወቅት በትዳር ላይ የሚገኙ ሴቶች ልጅ ለወደፊት ቢፈልጉ በሴት
የዋም ሆነ በባለቤታቸው በኩል የወሊድ ችግር እንደሌለባቸው የገለጹ
ኮድ 1 ሲመዘገብላቸው ሴትየዋ ወይንም ባለቤታቸው ለወሊድ የማይችሉ
ከሆነ ግን ኮድ 2 ይመዘገባል::

704. በዚህ ጥያቄ ነፍሰ ጡር ለሆኑ ሴቶች ካረገዙት ልጅ ሌላ ልጅ ለወደፊት
ይፈልጉ እንደሆነ ሲጠየቁ፣ ነፍሰ ጡር ላልሆኑ ደግሞ ልጅ ለወደፊት
ይፈልጉ እንደሆነ ይጠየቃል:: እነዚህ ጥያቄዎች ከዚህ በፊት ልጅ
ለነበራቸው ተጨማሪ ልጅ ይፈልጉ እንደሆነ ሲያመለክቱ ልጅ ወልደው
ለማያውቁ ደግሞ ልጅ ለወደፊት ይፈልጉ እንደሆነ ነው::

708. በዚህ ጥያቄ ልጅ ላላቸው የሚመዘገበው በተጨማሪ ለወደፊት የሚፈልጉት
ልጆች ብዛት ብቻ ነው:: አሁን ያሏቸውና በተጨማሪ ሊወልዱ የሚፈልጉት
ልጆች ተደምረው በአንድነት እንዳይጻፉ ጥንቃቄ መደረግ ይኖርበታል::
ከዚህ በፊት ላልወለዱ ግን፣ ጥያቄው በጠቅላላው ወደፊት ለወደፊት
የሚፈልጉትን ልጆች ብዛትን ያመለክታል::

713. በዚህ ጥያቄ የሚመዘገበው በሴትየዋ አመለካከት የሚወልዱትን ልጆች ብዛት
መወሰን ቢችሉ ኖሮ ስንት ልጆች ቢወልዱ እንደሚመርጡ ነው:: ይህ አሐዝ
አሁን ካሏቸው ልጆች ብዛት ወይንም እርሳቸው በተጨማሪ እንዲወልዷቸው
ከሚፈልጉት ልጆች ጋር የማይጣጣም ሊሆን ይችላል:: ለምሳሌ አሥር
የወለዱ ሴት የሚወልዷቸውን ልጆች ብዛት መወሰን ቢችሉ ኖሮ ስድስት
ቢወልዱ ይመርጡ እንደነበረ ሊያስመዘግቡ ይችላሉ::

714. ይህ ጥያቄ ከዚህ በፊት ወልደዋቸው ከነበሩ ወንዶችና ሴቶች ልጆች ወይንም በተጨማሪ ለመውለድ ከሚፈልጓቸው ወንዶች ወይንም ሴቶች ልጆች ብዛት ጋር ሳይያያዝ በተለይ የሚጠየቅ ነው::

ክፍል 8 — የሴቶች የሥራ ሁኔታ፣ የባለቤት ባሕሪያትና የግብረ ሥጋ ግንኙነት ልምድ

801. ከቤት ሥራ በስተቀር ሌላ ሥራ ብለው የሚጠቀሱት ሀ/ ለክፍያ የሚሠሩ ሥራዎች ለ/ የሚያስገኙት ምርት ገበያ ወጥቶ የሚሸጥ ወይንም ሐ/ ገበያ ቢወጡ ሊሸጡ የሚችሉ ሥራዎች ናቸው:: እነዚህ ሥራዎች በቤተሰቡ ድርጅት ማለትም እርሻ፣ ሽመና፣ የሸክላ ሥራ፣ የንግድ ሥራ ላይ ሊካሄዱ ይችላሉ::

802. የሥራ ዓይነት በሚመዘገብበት ወቅት የሥራውን ዓይነት ለይቶ ለማወቅ በሚያስችል አኳኋን መሆን አለበት:: ለምሳሌ "የሕክምና ሠራተኛ" ብሎ መመዝገብ የሥራውን ዓይነት ለይቶ አይገልጽም:: ስለዚህ የሴትየዋን የሥራ ዓይነት በመለየት "ነርስ" "የጤና ረዳት" ወዘተ መሆኗን መመዝገብ ያስፈልጋል:: የሥራ ዓይነት ኮድ የሚሰጠው በዋናው መሥሪያ ቤት ስለሆነ ይህ ሥፍራ ባዶውን ይታለፋል::

807. ቋሚ የሆነ ሥራ የሌላቸው ለምሳሌ፣ የቀን ሠራተኞች ወዘተ ቋሚ የሆነ ገቢ እንደሌላቸው ይቆጠራሉ:: ቋሚ የሆነ ሥራና የሚያደርጉ ገቢ ያላቸው ለምሳሌ፣ የቢሮ ሠራተኞች፣ ነጋዴዎች፣ ገበሬዎች፣ ወዘተ ቋሚ የሆነ ገቢ እንዳላቸው ይቆጠራሉ::

811. በሥራ ላይ በጠቅላላው የተሰማራበት ጊዜ ወደ ሙሉ ዓመት ተጠግቶ ይመዘገባል:: ይህም ማለት ስድስት ወርና ከዚያ በላይ ያለው ወደ ሙሉ ዓመት ይጠቃለላል ማለት ነው:: በሥራ ላይ ያሳለፉት ጊዜ ስድስት ወር የማይሞላ ከሆነ ኮድ "00" ይመዘገባል:: አንድ ሴት በሥራ ላይ መሠማራት ተጀምራለች ብሎ የሚቆጠርላት ዕድሜዋ አሥር ዓመት ከሞላት በኋላ ባለው ጊዜ በሥራ የተሠማራችበት ወቅት ነው::

815–825. እነዚህ ጥያቄዎች የሚቀርቡት ከዚህ በፊት አግብተው ለሚያውቁ ሴቶች ሁሉ ይሆናል:: ሴቶቹ በአሁኑ ወቅት በትዳር ላይ የሚገኙ ከሆነ ስለአሁኑ ባሎቻቸው ይጠየቃሉ:: ሴቶቹ የተፋቱ፣ ባል የሞተባቸው ወይም ባለመግባባት ለጊዜው የተለያዩ ከሆነ ስለመጨረሻው ባሎቻቸው ሊሆን ይችላል:: እነዚህም ባሎች በሕይወት የሚገኙ ወይም የሞቱ ሊሆኑ ይችላሉ::

815. ከዚህ በፊት አግብተው ለሚያውቁ ሴቶች በዚህ ጥያቄ አማካይነት ባለቤቶቻቸው ማንኛውንም የትምህርት ዓይነት ተከታትለው እንደነበረ ተጠይቀው ተገቢው ኮድ ይከበባል::

816. ባሎች ከዚህ በፊት ትምህርት የተከታተሉ ከሆነና ትምህርቱ መደበኛ ትምህርት ከነበረ ደረጃው ተጠይቆ ኮዱ ይከበባል፡፡ መሠረተ ትምህርት ከተከታተሉ ኮድ 5 ሲከበብ ሌላ መደበኛ ያልሆነ ትምህርት ከተከታተሉ ኮድ 6 ይከበባል፡፡

817. የጨረሱት ከፍተኛ ክፍል ብለው የሚመዘገቡት የተማሩበት ክፍል ሳይሆን ተምረው ያጠናቀቁት ክፍል ነው፡፡ አሥራ ሁለተኛ ክፍል አጠናቀው መደበኛ በሆነ በዩኒቨርሲቲ ፕሮግራም ዲግሪ ወይም ዲፕሎም በሚያስገኝ የዩኒቨርሲቲ ትምህርት ቢያንስ አንድ ዓመት ተከታትለው ሳይጨርሱ ኮድ 95 ይከበባል፡፡ የዩኒቨርሲቲ ዲፕሎም ሳገኙ ኮድ 96 ሲከበብ ዲግሪ ወይም ከዲግሪ በላይ ሳገኙ ኮድ 97 ይከበባል፡፡ አሥራ ሁለተኛ ክፍል አጠናቀው በንግድ ወይንም በተግባረ ዕድ ትምህርት ቤቶች የሙያ ትምህርት ለተከታተሉ የሚመዘገብላቸው ኮድ 12 ነው፡፡ እንዲሁም አሥራ ሁለተኛ ክፍል አጠናቀው በዩኒቨርሲቲ ለአንድ ዓመት ያነሰ ትምህርት ለተከታተሉ ኮድ 12 ይመዘገባል፡፡

819. የመሠረተ ትምህርት ፕሮግራም ተከታትለው የጨረሱ ነገር ግን በልዩ ልዩ ምክንያት የምስክር ወረቀት ያልተቀበሉ ሁሉ የምስክር ወረቀት እንዳገኙ ይቆጠራሉ፡፡

820. በቀላሉ ማንበብና መጻፍ ይችላሉ የሚባሉት ደብዳቤ ወይንም ሌላ ጽሑፍ በማንኛውም ቋንቋ በዝግታም ቢሆን ሳያሳስቱ የሚያነቡ እና የሚጽፉትን ነው፡፡ ያስቸግራቸዋል የሚባሉት ደግሞ ሲጽፉ ወይንም ሲያነቡ አንዳንድ ስሕተቶችን የሚፈጽሙትን ነው፡፡

821. ሥራ አላቸው የሚባሉ ተቀጥረው ለክፍያ የሚሠሩ ወይም የሚያመርቱት ምርት ወይም የሚሰጡት አገልግሎት ገበያ ቢወጣ ገቢ የሚያስገኝ ከሆነ ነው፡፡ እንዲሁም በቤተሰብ ድርጅት ውስጥ አለክፍያ የሚሠሩም ሥራ እንዳላቸው ይቆጠራሉ፡፡ የቤት ውስጥ ሥራ/ቤት መጠገን፣ እንጨት መፍለጥ ወዘተ./ እንደሥራ አይቆጠርም፡፡

822. በአብዛኛው ወቅት የሚሠሩት ሥራ ዓይነት በትክክል በዝርዝር መመዝገብ ይኖርበታል፡፡ የሥራ ዓይነት ኮድ የሚሠጠው በዋናው መ/ቤት ስለሆነ ኮድ ለመስጠት እንዲያመች በተቻለ መጠን የሥራው ዓይነት ቢዘረዘር ጥቅም ይኖረዋል፡፡ እንዲሁም የሥራ ዓይነት የሚባለው ሰውየው የተሠማራበት ሥራ እንጂ ድርጅቱ የሚያመርተው ምርት አይነት እንዳልሆነ ማስተዋል ያስፈልጋል፡፡ ለምሳሌ በጫማ ፋብሪካ ውስጥ እንደ ሒሳብ ሠራተኛ ለሚያገለግል ሠራተኛ የሚመዘገብለት "የሒሳብ ሠራተኛ" የሚል መልስ ይሆናል፡፡

825. ቋሚ የሆነ ሥራ የሌላቸው ለምሳሌ፣ የቀን ሙያተኞች ወዘተ. ቋሚ የሆነ ገቢ እንደሌላቸው ይቆጠራሉ:: ቋሚ የሆነ ሥራና የማያቋርጥ ገቢ ያላቸው ለምሳሌ፣ የቢሮ ሠራተኞች፣ ነጋዴዎች፣ ገበሬዎች፣ ወዘተ. ቋሚ የሆነ ገቢ እንዳላቸው ይቆጠራሉ::

827. የግብረ ሥጋ ግንኙነትን በተመለከተ የሚጠየቁት ጥያቄዎች የሚመለከቱት በአሁኑ ወቅት በጋብቻ ሳይ ላሉ ሴቶች ብቻ ነው:: ይህ ጥያቄ ለአ ለአንዳንድ መልስ ሰጭዎች አሳፋሪ ሊሆን ስለሚችል በተቻለ ያህል አለሰልቦ በማግባባት መቅረብ ይኖርበታል::

829. ለመጨረሻ ጊዜ የግብረ ሥጋ ግንኙነት የፈጸሙት መቼ እንደነበረ ሴትየዋ በሚሰጡት መልስ መሠረት በቀን ወይም በሳምንት ወይም በወር ወይም በዓመት ይመዘገባል:: መልሱ የሚመዘገበው በአንደኛው አቀጣጠር እንጂ በሁለት መሆን የለበትም:: ምሳሌ፤

የግብረ ሥጋ ግንኙነት የፈጸሙበት ጊዜ	ምዝገባ
ሀ. ከሦስት ቀናት በፊት	(1) | 0 | 3 |
ለ. ከአሥር ቀናት በፊት	(1) | 1 | 0 |
ሐ. ከሁለት ሳምንት በፊት	(2) | 0 | 2 |
መ. ከሁለት ወራት በፊት	(3) | 0 | 2 |
ሠ. ከአንድ ዓመት በፊት	(4) | 0 | 2 |
ረ. አንድ ሳምንት ከሁለት ቀናት በፊት	(1) | 0 | 9 |

የ1982 የወሊድ ሁኔታና የቤተሰብ ጥናት የመረጃ ሰበባቢዎች
ዐለታዊ የሥራ ክንውን መመዝገቢያ ቅጽ

1. ስበ. አካባቢ/ራስ ገዝ ______
2. አውራጃ ______
3. ገበሬ ማ/ሠፈራ ጣቢያ ______
4. ከተማ ______
5. ከፍተኛ ______
6. ቀበሌ ______

7	8	9	10	11		12		13	
ተ.ቁ	ቀን	የቤተሰብ ኃላፊ	የምርጫ ተ.ቁ	የቤተሰብ መጠይቅ		የቤተሰብ ማሕበራዊ ጭና...		የሴቶች መጠይቅ	
				ውጤት/አስተያየት		ውጤት/አስተያየት		ውጤት/አስተያየት	

የውጤት ኮዶች፡

1. መጠይቁ ተጠናቋል
2. አቤት አልተገኘም
3. ተላልፏል
4. በከፊል ተጠናቋል
5. አልተባበረም
6. ቤት ባዶ ሆኗል
7. ቤት ፈርሷል/አልተገኘም
8. ሌላ/ይገለጽ ______

ዋና ዋና የታሪካዊ ድርጊቶች ዝርዝር

ተራ ቁጥር	ታሪካዊ ድርጊቶች	ድርጊቱ የተፈጸመበት ቀንና	ዓመተ ምሕረት	ድርጊቱ ከተፈጸመበት እስከ ሚያዝያ 1 1982 ዓ.ም ድረስ ያሉት ዓመታት ብዛት
1	የውጫሌ ውል የተፈረመበት	ሚያዝያ 25	1881	100
2	አጼ ምኒሊክ የነገሡበት	ጥቅምት 25	1882	100
3	ቀዳማዊ ኃይለሥላሴ የተወለዱበት	ሐምሌ 16	1884	97
4	ዝፋይ የተወረረበት		1886	96
5	ከጅቡቲ አዲስ አበባ ያለው የባቡር መስመር የተዘረጋበት		1886	96
6	የወላሞ ዘመቻ የተደረገበት		1887	95
7	ራስ መንገሻና ራስ አሉላ ከኢጣሊያን ወታደር ጋር በኩዓቲት ላይ ጦርነት የገጠሙበት	ጥር 10	1887	95
8	ራስ መንገሻ በኩዓቲትና በሰንአፌ ላይ በኢጣሊያ ድል የሆኑበት		1887	95
9	የዓድዋ ድል የተገኘበት	የካቲት 23	1888	94
10	ንጉሠ ተክለሃይማኖት ያረፉበት	ጥር 3	1893	89
11	ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ በጋራ ሙለታ ደጃዝማች ተብለው የተሾሙበት	ህዳር 3	1897	85
12	ልዑል ራስ መኮንን ያረፉበት	መጋቢት 13	1898	84
13	ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ሲዳሞ የተሾሙበት	መጋቢት	1900	82
14	ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ሐረርጌ የተሾሙበት	የካቲት	1902	80
15	አጼ ምኒሊክ ያረፉበት	ታህሳስ 3	1906	76
16	ልጅ እያሱ የነገሡበት		1906	76
17	ራስ ሚካኤል በወሎ፣ በትግሬና በጎጃም የነገሡበት	ግንቦት 23	1907	74
18	ንግሥት ዘውዲቱ የነገሡበት ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ አልጋ ወራሽ የሆኑበት	መስከረም 17	1909	73
19	የሰገሌ ጦርነት የተካሄደበት	ጥቅምት 17	1909	73
20	እቴጌ ጣይቱ ያረፉበት		1910	72
21	የህዳር በሽታ የነበረበት		1911	71
22	ልጅ እያሱ ትግራይ ውስጥ የተያዙበት		1913	69

ተራ ቁጥር	ታሪካዊ ድርጊቶች	ድርጊቱ የተፈጸመበት ቀንና ዓመተ ምሕረት		ድርጊቱ ከተፈጸመበት እስከ ሚያዝያ 1 1982 ዓ.ም ድረስ ያሉት ዓመታት በዛት
23	ኢትዮጵያ የዓለም መንግሥታት አባል የሆነችበት	ሚያዝያ ፲	1916	66
24	የባርያ ነፃነት ደንብ የወጣበት	መጋቢት	1916	66
25	ፊታውራሪ ሀብተጊዮርጊስ የአረፉበት		1918	64
26	አቡነ ማቴዎስ ያረፉበት		1919	63
27	ራስ ጉግሳ ወሌ በጉንደር የሞቱበት	መጋቢት 22	1922	60
28	ንግሥት ዘውዲቱ ያረፉበት	መጋቢት 24	1922	60
29	ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ የነገሡበት	ጥቅምት 23	1923	59
30	የወልወል ግጭት የተደረገበት	ህዳር 26	1927	55
31	የማይጨው ጦርነት የተካሄደበት ኢጣልያ ወደ ኢትዮጵያ የገባችበት	መጋቢት 22	1928	54
32	የኢትዮጵያ ሰማዕታት ቀን	የካቲት 12	1929	53
33	በጅማ ገነቴ ላይ የአርበኞች ውጊያ የተደረገበት		1930	52
34	ኢጣልያን ድል የተመታችበት	መጋቢት 28	1933	49
35	እንግሊዝ ኢጣልያን ለማስወጣት የመጣበት		1933	49
36	ለኢትዮጵያ ሰማዕታት ሀውልት የተሠራበት		1937	45
37	አቡነ ባስሊዮስ ሊቀ ጳጳስ የሆኑበት		1943	39
38	ኤርትራ ከኢትዮጵያ ጋር በፌዴሬሽን የተናሃደችበት	መስከረም	1943	39
39	የሸንቁጤ ረክ በቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ዘመን የገባበት		1950	32
40	እነጄኔራል መንግሥቱ ነዋይ የቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴን መንግሥት ለመፈንቀል ሙከራ ያደረጉበት	ታህሳስ 16	1953	29
41	ኤርትራ ከኢትዮጵያ የተናሃደችበት	መስከረም	1955	27
42	የአፍሪካ አንድነት ድርጅት የተቋቋመበት		1955	27

ተራ ቁጥር	ታሪካዊ ድርጊቶች	ድርጊቱ የተፈጸመበት ቀንና ዓመተ ምሕረት	ድርጊቱ ከተፈጸመበት እስከ ሚያዝያ 1 1982 ዓ.ም ድረስ ያሉት ዓመታት ብዛት
43	ኮሌራ በሽታ የገባበት	1963	19
44	የኢትዮጵያ አብዮት የፈነዳበት	የካቲት 1966	16
45	ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ከስልጣን የወረዱበት ጊዜያዊ ወታደራዊ መንግሥት የተቋቋመበት	መስከረም 2 1967	15
46	የዕድገት በሕብረት የዕውቀትና የሥራ ዘመቻ በዓል የተከበረበት	ታህሣስ 12 1967	15
47	የገጠርን መሬት የመንግሥት ያደረገው አዋጅ የታወጀበት	የካቲት 25 1967	15
48	የከተማ ቦታና ትርፍ ቤት የመንግሥት ያደረገው አዋጅ የታወጀበት	ሐምሌ 19 1967	14
49	ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ያረፉበት	1967	15
50	ብሔራዊ መሠረተ ትምህርት የተጀመረበት	ሰኔ 1971	10
51	የኢሠፓአኮ አንደኛ ጉባኤ የተካሄደበት	ሰኔ 9 1972	9
52	በኢትዮጵያ የመጀመሪያው ብሔራዊ የሕዝብና ቤቶች ቆጠራ ተካሄደበት	ግንቦት 1 1976	5
53	10ኛ አብዮት በዓል የተከበረበት	መስከረም 2 1977	5
54	ኢሠፓ የተመሠረተበት	ጳጉሜ 5 1977	4
55	በሕገ መንግሥት ረቂቅ ላይ ውይይት ተካሄደ	ሰኔ 1978	3
56	በሕገ መንግሥት ረቂቅ ላይ ድምጽ ተሰጠ	ጥር 24 1979	3
57	ኢሕድሪ የተመሠረተበት	መስከረም 2 1980	2

አሥር ሺህ እና ከዚያ በላይ ሕዝብ ያላቸው ከተሞች ዝርዝር

ተራ ቁጥር	አስተዳደር አከባቢ/ ራስገዝ	አውራጃ	ከተማ	የሕዝብ ብዛት
1	አርሲ	ጭላሎ	አሰላ	40,175
2	አሰብ	አሰብ ዙሪያ	አሰብ	39,569
3	፡	አውሣ	ዱብቲ	10,966
4	ባሌ	ገናሌ	ዶዶላ	10,273
5	፡	ጊኒር	ጊኒር	10,215
6	፡	መንደዮ	ጎባ	28,112
7	፡	፡	ሮቤ	14,326
8	ቦረና	ሊበን	ነገሌ	13,604
9	ድሬዳዋ	ድሬዳዋ	ድሬዳዋ	121,887
10	ኤርትራ	ዓዲ ቀይህ	ዓዲ ቀይህ	10,161
11	፡	ደቡባዊ ሐማሴን	አሥመራ	342,706
12	፡	ከረን	ከረን	32,110
13	፡	ቀይ ባህር	ቀይባህር/ምፅዋ	19,404
14	፡	መንደፈራ ሒበርና	መንደፈራ	14,833
15	ምሥራቅ ጎጃም	ጎዛ ሊበን	ደ/ማርቆስ	50,152
16	ምሥራቅ ጎጃም	ሞጣ	ሞጣ	14,182
17	ምዕራብ ጎጃም	ባህርዳር	ባህርዳር	66,775
18	፡	ዳንግላ	ዳንግላ	13,906
19	፡	ጃቢ ጧሂት	ፍኖተ ሰላም	10,116
20	ሰሜን ጎንደር	ደባርቅ	ደባርቅ	10,535
21	፡	ጎንደር ዙሪያ	ጎንደር	98,352
22	፡	ሰቲት	ሁመራ	12,769
23	፡	ወገራ	ዳባት	10,006
24	ደቡብ ጎንደር	ፋርጣ	ደብረ ታቦር	18,562
25	፡	ፎገራ	ወረታ	10,900
26	፡	ሊቦ ከምከም	አዲስ ዘመን	11,279
27	ምሥራቅ ሐረርጌ	ሐረር ዙሪያ	ሐረር	76,890
28	፡	ጅጅጋ	ጅጅጋ	30,132
29	ምዕራብ ሐረርጌ	ጨርጨር	አሰበ ተፈሪ	18,098
30	ኢሉባቦር	ሊሙ	አጋሮ	22,405
31	፡	ጅማ ቆርሳ	ጅማ	73,413
32	፡	ቦር	መቱ	15,751

ተራ ቁጥር	አስተዳደር አካባቢ/ ራስገዝ	አውራጃ	ከተማ	የሕዝብ ብዛት
33	መተከል	ማንዱራ ጓንጓ	ቻግኒ	10,469
34	ሰሜን ኦሞ	ዳሞት	ሶዶ	29,598
35	,,	ጋርዱላ	ጊዶሌ	11,127
36	,,	ዘንቴ	ባሣ	10,122
37	ሰሜን ሸዋ	ሰላሌ	ፍቼ	20,560
38	,,	ተጉለት	ደብረ ብርሃን	31,254
39	,,	ይፋት	ሸዋ ሮቢት	12,780
40	ምሥራቅ ሸዋ	አድአ	ደብረ ዘይት	67,852
41	,,	አዳማ ቦሰት	ናዝሬት	94,184
42	,,	,,	ወንጂ ሸዋ	33,077
43	,,	ፈንታሌ	መርቲ	11,613
44	,,	ሎሜ ቦራ	ሞጆ	17,931
45	አዲስ አበባ	ዓለም ገና	ሰበታ	15,071
46	,,	በሰቃ	በሰቃ	67,348
47	,,	ኮተቤ	ኮተቤ	14,617
48	,,	ወለመራ	ሆለታ ገነት	15,886
49	ምዕራብ ሸዋ	አምቦ	አምቦ	21,137
50	,,	ወንጪ	ወሊሶ/ጊዮን	20,351
51	ደቡብ ሸዋ	አዳሚ ቱሉ	መቂ	13,354
52	,,	አላባ ሲራሮ	ቆሊቶ	11,038
53	,,	ቡታጅራ	ቡታጅራ	15,872
54	,,	ሐይቆች	ሻሸመኔ	38,870
55	,,	,,	ነገሌ	17,093
56	,,	ሊሙ	ሆሣዕና	18,856
57	ሲዳሞ	አለታ ወንዶ	አለታ ወንዶ	12,788
58	,,	አዋሳ ዙሪያ	አዋሳ	44,336
59	,,	ዳሌ	ይርጋ ዓለም	23,964
60	,,	ፍደራ አዶላ	ክብረ መንግስት	17,196
61	,,	ወናጎ	ዲላ	27,874
62	ትግራይ	አድዋ	አድዋ	17,476
63	,,	አጋሜ	አዲግራት	24,074
64	,,	አክሱም	አክሱም	21,857
65	,,	ገረ ዐልታ	ውቅሮ	16,106

ተራ ቁጥር	አስተዳደር አካባቢ/ ራስገዝ	አውራጃ	ከተማ	የሕዝብ ብዛት
66	ትግራይ	አንደርታ	መቀሌ	76,400
67	"	ራያና አዘቦ	ማይጨው	17,063
68	"	ሽሬ	እንደስላሴ	15,503
69	"	ተንቤን	አቢይ አዲ/ጉያ	15,745
70	ወለጋ	ጊምቢ	ጊምቢ	17,388
71	"	ጉዶ ናዶ	ነቀምቴ	34,993
72	"	ሆሮ ጉዱሩ	ሻምቡ	10,478
73	"	ቄለም	ደንቢ ዶሎ	17,168
74	ሰሜን ወሎ	ራያና ቆቦ	ቆቦ	15,574
75	"	"	አላማጣ	15,254
76	"	ወፍላ	ኩረም	17,734
77	"	የጁ	ወልዲያ	18,683
78	ደቡብ ወሎ	ደሴ ዙሪያ	ደሴ	87,246
79	"	ሰሜን ቃሉ	ኮምቦልቻ	22,658
80	"	"	ባቲ	12,011